

# Imigranci ekonomiczni i przymusowi w Krakowie w 2022 roku

Konrad Pędziwiatr, Marcin Stonawski, Jan Brzozowski



Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Grudzień 2022

## Spis treści

1. Szersze tło procesów migracyjnych w Polsce i Małopolsce w 2022 roku.....	4
2. Stan i struktura populacji imigrantów w Krakowie według najnowszych danych.....	10
2.1. Liczba obcokrajowców w Krakowie .....	12
2.2. Struktura populacji obcokrajowców wg wieku i płci .....	20
2.3. Struktura wykształcenia populacji obcokrajowców.....	24
2.4. Struktura populacji obcokrajowców wg stanu cywilnego .....	29
2.5. Status prawny imigrantów w Krakowie .....	31
3. Rozmieszczenie przestrzenne imigrantów w Krakowie .....	34
4. Imigranci w systemie szkolnictwa Krakowa .....	44
4.1 Inwazja rosyjska w Ukrainie, a system szkolnictwa Krakowa .....	45
4.2 Cudzoziemcy w przedszkolach i szkołach podstawowych .....	47
4.3 Imigranci w szkołach średnich .....	51
4.4 Struktura narodowa imigrantów w krakowskich przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich .....	57
4.5 Studenci zagraniczni na polskich, małopolskich i krakowskich uczelniach .....	61
5. Imigranci i uchodźcy a gospodarka województwa małopolskiego i Krakowa .....	68
6. Wnioski.....	78
Podziękowania .....	80
Bibliografia .....	81
Spis rysunków .....	86
Spis tabel.....	88

## **Streszczenie**

Brutalna inwazja rosyjska w Ukrainie od 24 lutego 2022 doprowadziła do jednego z największych kryzysów humanitarnych w Europie od czasów drugiej wojny światowej. Kraków stał się dla setek tysięcy uchodźców wojennych miejscem przystankowym w ucieczce z ojczyzny do tymczasowych domów w innych częściach Polski i świata. Część uchodźców zdecydowała się również na dłuższe zatrzymanie się w Krakowie, tym samym przyczyniając się do znaczącego wzrostu populacji obcokrajowców w mieście. Niniejszy raport ukazuje zmiany w strukturze populacji imigrantów w Krakowie w roku 2022 w porównaniu do lat 2021, 2020 i 2019 w oparciu o najnowsze dane ze zróżnicowanych rejestrów (m.in. ZUS, informacjach meldunkowych UMK, kart pobytu MUW czy oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi GUP). Raport opisuje istotne cechy demograficzne i społeczno-ekonomiczne populacji cudzoziemców w mieście oraz identyfikuje miejsca największej koncentracji imigrantów w Krakowie. Opisuje również szczegółowo ich sytuację prawną oraz udział w systemie szkolnictwa i gospodarce miasta.

## **Abstract**

The brutal Russian invasion of Ukraine from February 24, 2022 onwards has led to one of the biggest humanitarian crises in Europe since the Second World War. Krakow has become a stopping place for hundreds of thousands of war refugees in their escape from their homeland to temporary homes in other parts of Poland and the world. Some refugees also decided to stay in Krakow for a longer period of time, thus contributing to a significant increase in the number of foreigners in the city. This report shows changes in the structure of the immigrant population in Krakow in 2022 compared to 2021, 2020 and 2019 based on the latest data from various registers (e.g. ZUS, UMK registration information, MUW residence cards or declarations of entrusting work GUP foreigner). The report describes the significant demographic and socio-economic characteristics of the foreigners' population in the city and identifies the places of greatest concentration of immigrants in Krakow. It also describes in detail their legal status and participation in the education system and the city's economy.

## 1. Szersze tło procesów migracyjnych w Polsce i Małopolsce w 2022 roku

Pomimo dynamicznie rosnącej w ostatnich latach liczby imigrantów w Polsce, w tym nade wszystko w największych miastach kraju takich jak Kraków nic nie przygotowało miasta i kraju do masowego napływu uchodźców uciekających z Ukrainy w obawie o swoje życie po rozpoczęciu inwazji rosyjskiej na ich ojczyznę. Polska z niemalże z dnia na dzień przekształciła się z kraju imigracji o charakterze głównie ekonomicznym do kraju goszczącego jedną z najliczniejszych populacji uchodźców na świecie. Według różnych danych liczba ukraińskich uchodźców w Polsce w roku 2022 wahała się między milionem (dane Pesel) i ponad 2 milionami osób (UMP, 2022a, 2022b) oprócz około 1,3 mln migrantów zarobkowych, którzy przybyli do Polski przed 2022 r. (GUS, 2020). Z kolei wedle najnowszych szacunków naukowców z Ośrodka Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, pod koniec grudnia 2022 roku na terytorium Polski pozostawało między 2,1 a 2,3 miliona obywateli Ukrainy, z czego 1,1-1,2 miliony stanowiły osoby przybyłe przed wybuchem wojny, a 1-1,1 miliona stanowili uchodźcy (Duszczyk et al., 2023). Ogromna większość migrantów przymusowych w Ukrainy szukała schronienia nade wszystko w głównych miastach Polski, w tym między innymi Krakowie. Tym samym populacja cudzoziemców w mieście uległa co najmniej podwojeniu w stosunku do stanu z grudnia 2021 i obecnie szacuje się, że nawet co 5 mieszkańców miasta to obcokrajowiec. Tu warto również wspomnieć, że w 2021 w całym województwie małopolskim mieszkało jedynie 90 osób z jakąś formą ochrony międzynarodowej (Pędziwiatr et al., 2021a). Tym samym, jeśli zjawisko imigracji nie jest dla mieszkańców miasta i województwa *novum*, to z pewnością jest nim imigracja przymusowa i dziesiątki tysięcy uchodźczyń i uchodźców, którzy znaleźli schronienie i tymczasowy dom w Krakowie i województwie małopolskim.

Zanim bardziej szczegółowo naświetlimy główne cechy populacji uchodźczej w Polsce będące w największym stopniu rezultatem napaści rosyjskiej na Ukrainę warto najpierw zarysować główne cechy populacji imigrantów ekonomicznych, którzy do niedawna byli największą grupą cudzoziemców w Polsce. Jak pokazują najnowsze statystyki Urzędu do Spraw Cudzoziemców, 2022 był rokiem kolejnych znaczących wzrostów liczby cudzoziemców którzy posiadają ważne karty pobytu. Jeśli na koniec 2021 ważne karty

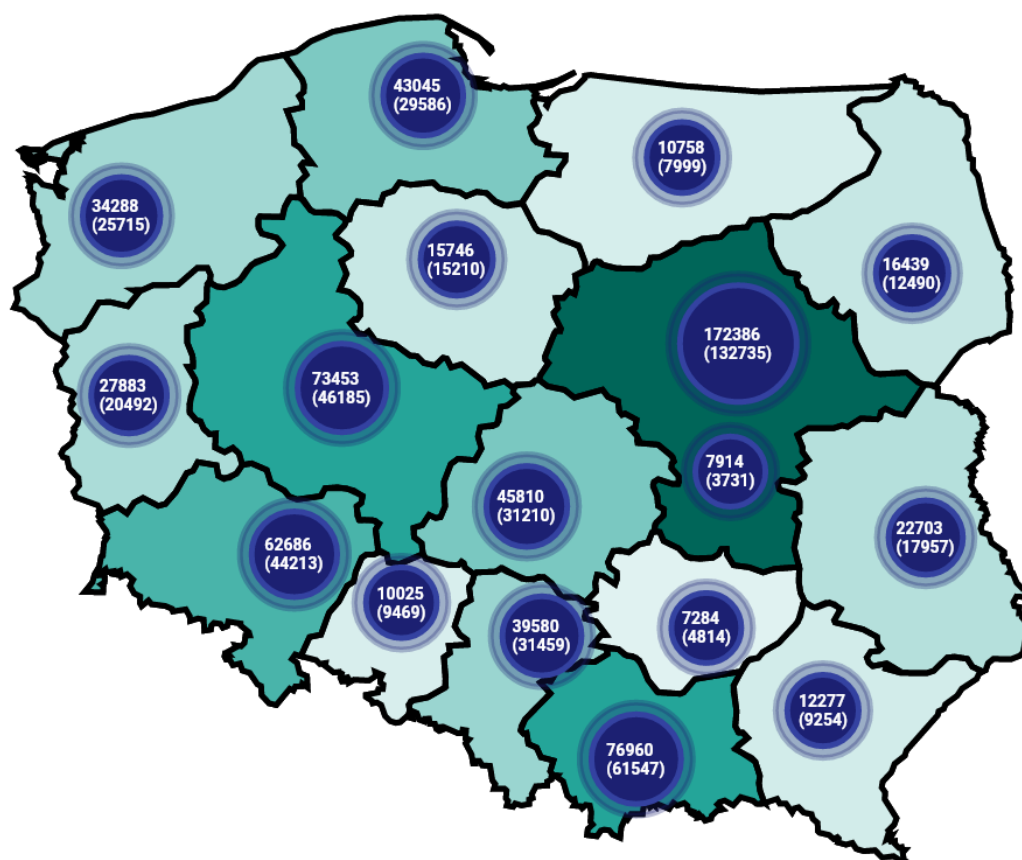
pobytu miało w Polsce 546 tysięcy obcokrajowców, to statystyki UDSC wskazują że ta liczba wzrosła w 2022 o ponad 130 tysięcy i na koniec grudnia wyniosła prawie 680 tysięcy (UDSC 2023a). Tym samym pomimo pandemii Covid-19, rosnącej inflacji oraz wojny w sąsiedniej Ukrainie nasz kraj nie stracił na atrakcyjności w oczach wielu imigrantów z różnych części świata. Najnowsze dane pokazują, wręcz że dynamika napływu cudzoziemców do Polski znacząco wzrosła. Tu warto przypomnieć, że statystyki te nie biorą pod uwagę imigrantów przymusowych z Ukrainy przybyłych do Polski po 24 lutym 2022, których to obowiązują regulacje dotyczące ochrony tymczasowej, a warunki ich pobytu na terenie kraju precyzuje specustawa z 9 marca 2022 (oraz jej późniejsze nowelizacje – ostatnia 28 stycznia 2023) o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (UDSC 2023b). O tych ostatnich będziemy traktować w osobnym akapicie poniżej.

Wśród osób posiadających ważne karty pobytu dominują osoby młode – najczęściej w wieku 20-39 lat (53% wszystkich) lub 40-59 lat (31%) – posiadające prawo do pobytu czasowego w Polsce. Prawie 490 tysięcy osób posiada taki typu dokumentów pobytowych. Zdecydowanie rzadziej imigranci posiadają karty na pobyt stały (102 tysiące osób) lub pobyt rezydenta długoterminowego UE (nie całe 8 tys.). Ponadto 67 tysięcy obywateli Unii Europejskiej posiadało na koniec 2022 zarejestrowany pobyt w Polsce. Jeśli chodzi o płeć migrantów posiadających ważne karty pobytu prawie 61 % z nich to mężczyźni, a trochę ponad 39 % to kobiety. Warto tu wspomnieć, że osoby uciekające przed wojną z Ukrainy i posiadające ochronę tymczasową (nieuwzględniane w rejestrze osób z kartami pobytu) to przede wszystkim kobiety. Tym samym populacja cudzoziemska w Polsce za sprawą masowego napływu migrantów przymusowych jest aktualnie o wiele bardziej zrównoważona płciowo niż miało to miejsce jeszcze w styczniu 2022.

Najliczniejszą grupą migrantów posiadających ważne karty pobytowe na koniec 2022 stanowili obywatele Ukrainy. Ponad 401 tysięcy osób z paszportami ukraińskimi posiadało ważne karty pobytu. Kolejną dużą grupę migrantów tworzyły osoby z Białorusi. Prawie 66 tysięcy obywateli i obywaterek tego kraju posiadało ważne dokumenty pobytowe. Dla porównania w roku 2021 osób z kartami pobytu z Ukrainy było w Polsce 307 tysięcy, a z Białorusi 40 tysięcy. Bardzo dynamicznie powiększyła się w Polsce również społeczność gruzińska (z 10 do ponad 18 tysięcy) aktualnie przewyższając liczebnością społeczność niemiecką (ponad 17 tysięcy) i rosyjską (ponad 15 tysięcy) (UDSC 2023a).

Rozmieszczenie przestrzenne cudzoziemców z kartami pobytu w 2022 roku jest w znacznym stopniu podobne do tego, które było notowane przed rokiem. Migranci ekonomiczni, których nade wszystko widzimy w rejestrach Urzędu do Spraw Cudzoziemców najczęściej osiedlają się w dużych metropoliach. Stolica położona w województwie mazowieckim jest zdecydowanie najbardziej popularnym miejscem zamieszkania obcokrajowców. Niemniej jednak wielu migrantów decyduje się na zamieszkanie w innych częściach kraju. Przed 2015 rokiem zjawisko imigracji miało wyraźny charakter wyspowy - dotyczyło tylko niektórych części kraju, podczas gdy w innych obecność obcokrajowców była dużo mniej zauważalna (por. Pędziwiatr, 2014, Brzozowski i Pędziwiatr, 2014). Aktualnie imigranci są zdecydowanie bardziej równomiernie rozproszeni po całym kraju.

*Rysunek 1. Rozmieszczenie cudzoziemców z ważnymi kartami pobytu w 2021 i 2022 (stan na grudzień 2021 i 2022)*



Źródło: (UDSC 2023a)

Wyraźnie widać również, że oprócz Warszawy bardzo ważnymi miejscami, które przyciągają imigrantów są największe miasta Polski, a wśród nich Gdańsk, Poznań, Wrocław, Lublin, Opole, Katowice i Kraków. Według danych UDSC populacja imigrantów w Polsce w 2022 zwiększyła się nade wszystko w województwach wielkopolskim (z 46 tys. do 73 tys.),

małopolskim (z 61 tys. do 77 tys.) i dolnośląskim (z 44 tys. do prawie 62 tys.). W województwie mazowieckim populacja imigrantów z kartami pobytu wzrosła w tym samym okresie (między grudniem 2021 i 2022) z 132 tys. do 172 tys. osób (zob. rys. 1. - UDSC 2023a)

Rok 2022 był również kolejnym rokiem, w którym wzrosła (o 28%) liczba osób występujących o ochronę międzynarodową. Spośród prawie 10 tysięcy cudzoziemców, którzy zdołali złożyć takie wnioski w Polsce najliczniejszą grupę stanowili obywatele Białorusi, uciekający przed prześladowaniami reżimu Łukaszenki (3,1 tys. osób) i obywatele Rosji szukający schronienia w Polsce w kontekście nowej fali represji środowisk opozycyjnych i ograniczania wolności (2,2 tys. osób). Wśród innych grup narodowych występujących licznie o ochronę międzynarodową były osoby z Ukrainy (1,8 tys. osób), Iraku (0,6 tys. osób) i Afganistanu (0,4 tys. osób). Tu jednocześnie warto przypomnieć o trwającym kryzysie granicznym z Białorusią i tysiącach osób, którym Straż Graniczna nie pozwoliła na złożenie wniosków o ochronę międzynarodową, a w sytuacji udaremnienia nielegalnego przekroczenia granicy Polski zmusiła do powrotu na stronę białoruską. Tego typu praktyki jak pokazują autorzy książki „Od recepcji do integracji uchodźców w Polsce” (Sobczak-Szelc et al. 2022) miały miejsce jeszcze przed rozpoczęciem masowych represji opozycji w Białorusi i początkiem pełnowymiarowej inwazji rosyjskiej w Ukrainie (Pędziwiatr et al., 2021c). Jednocześnie w ostatnim roku możemy zaobserwować zdecydowaną intensyfikację działań mających na celu przeszkodzenie cudzoziemcom zgromadzonym po stronie białoruskiej i pochodzącym najczęściej z Azji i Afryki, w przekroczeniu legalnym bądź nielegalnym granicy z Polską i dostaniu się do Unii Europejskiej (UDSC 2023c).

Urząd do Spraw Cudzoziemców informuje, że w 2022 roku rozpatrzył o 127% więcej spraw o nadanie ochrony międzynarodowej niż w 2021. Spośród prawie 11 tysięcy osób, które otrzymały taką decyzję jedynie w przypadku 5 tysięcy była ona pozytywna i skutkowałą nadaniem jakiejś formy ochrony międzynarodowej. Taką decyzję pozytywną otrzymywali najczęściej obywatele Białorusi i Ukrainy (odpowiednio 3,6 tys. i 1 tys. osób), a zdecydowanie rzadziej Rosji (0,1 tys. osób). Ponad 600 Rosjan otrzymało decyzje negatywne, podobnie jak 400 osób z Iraku i 80 z Tadżykistanu. W stosunku do 4,1 tys. osób postępowanie zakończyło się umorzeniem. Dotyczyło to przede wszystkim obywateli i obywatele Iraku (1,2 tys. osób), Rosji (0,9 tys. osób) i Ukrainy (0,5 tys. osób). Sprawy były

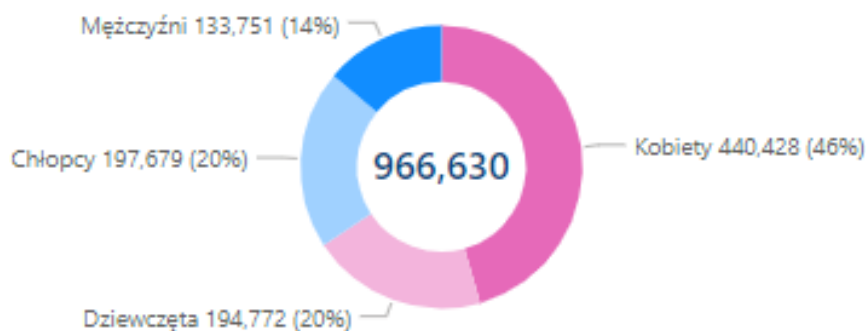
umarzane najczęściej w sytuacji, gdy wnioskodawca opuścił Polskę przed wydaniem decyzji lub wycofał swój wniosek (najczęściej w przypadku obywateli Ukrainy) (UDSC 2023c).

Powyższy obraz dotyczący imigrantów przymusowych tylko częściowo opisuje wielkość tej populacji w kraju w związku z tym, że zdecydowana większość osób uciekających przed wojną w Ukrainie nie występuje w Polsce o ochronę międzynarodową tylko o ochronę tymczasową przyznawaną na mocy specustawy z 9 marca 2022 (oraz jej późniejszych nowelizacji – ostatnia 28 stycznia 2023) o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (UDSC 2023b). Osoby które posiadają taką formę ochrony nie występują w rejestrach UDSC i należy ich szukać w rejestrach PESEL. Od października 2022 nastąpiła integracja bazy Straży Granicznej z bazą Pesel i aktualnie status obywatelki/obywatela Ukrainy z ochroną tymczasową jest automatycznie „anulowany” (nr Pesel pozostaje) osobom, które wyjechały do Ukrainy (poza UE) i nie wróciły do Polski w ciągu 30 dni. Tym sam aktualnie posiadamy pełniejszą wiedzę na temat uchodźców ukraińskich faktycznie przebywających w Polsce, a nie wszystkich zarejestrowanych w bazie Pesel spośród, których część wróciła do Ukrainy, a część wyjechała do innych krajów UE i świata (Pędziwiatr et al. 2022b).

Według najnowszych danych z połowy stycznia 2023 roku aktualnie w Polsce przebywa poniżej miliona uchodźców z Ukrainy. Jak widać na poniższym rysunku, 86% z nich to kobiety z dziećmi (osobami, które nie ukończyły 18 roku życia). Jedynie 14% wśród wszystkich zarejestrowanych uchodźców to mężczyzn (najczęściej osoby powyżej 60 roku życia, ojcowie samotnie wychowujący niepełnoletnie dzieci lub ojcowie trójki i więcej dzieci poniżej 18 roku życia – SIP 2023). Zdecydowana większość dorosłych mężczyzn w Ukrainie jest bowiem objęta mobilizacją i nie może opuszczać kraju.



Rysunek 2. Liczba osób z aktywnym statusem uchodźcy z Ukrainy w Polsce



Źródło: Osica et al. 2022

Naświetliwszy pokrótce sytuację w Polsce przechodzimy niżej do analizy sytuacji w Krakowie. Niniejszy raport ukazuje stan populacji cudzoziemskiej w Krakowie w 2022. Odwołuje się on do szeregu źródeł danych statystycznych na temat imigrantów, począwszy od rejestrów cudzoziemców posiadających ważne karty pobytu (wydane przez Wojewodę Małopolskiego), cudzoziemców zameldowanych na terenie Krakowa, uwzględnionych w rejestrach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz dzieci imigrantów zarejestrowanych w placówkach edukacyjnych na terenie miasta – żeby wspomnieć tylko najważniejsze. Na podstawie tych źródeł przedstawiono liczbę i strukturę imigrantów według wieku, płci, a tam gdzie jest to możliwe – również według kraju pochodzenia i wykształcenia, sektora aktywności ekonomicznej oraz miejsca zamieszkania. Ważną rolę ogrywają w raporcie również analizy dotyczące zmian w rozmieszczeniu cudzoziemców na terenie miasta.

We wstępnej części zarysowany został kontekst, w ramach którego przebiegają procesy migracyjne w Krakowie. W kolejnej części ukazujemy stan i strukturę populacji imigrantów w Krakowie na podstawie najnowszych danych rejestrowych z różnych źródeł i porównujemy stan aktualny z tym jaki występował przed rokiem, dwoma i trzema laty. W rozdziale trzecim ukazujemy rozmieszczenie przestrzenne imigrantów w dzielnicach Krakowa oraz zmiany w porównaniu do lat wcześniejszych. Bardzo ważną rolę w krajobrazie miasta odgrywają zagraniczni studenci. To im oraz imigrantom w systemie szkolnictwa, od placówek przedszkolnych, przez szkoły policealne, do uniwersytetów, poświęcamy rozdział czwarty. W rozdziale piątym analizujemy natomiast szczegółowo obecność imigrantów w gospodarce miejskiej na podstawie danych udostępnionych nam przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Grodzki Urząd Pracy. Raport kończymy podsumowaniem.

## 2. Stan i struktura populacji imigrantów w Krakowie według najnowszych danych

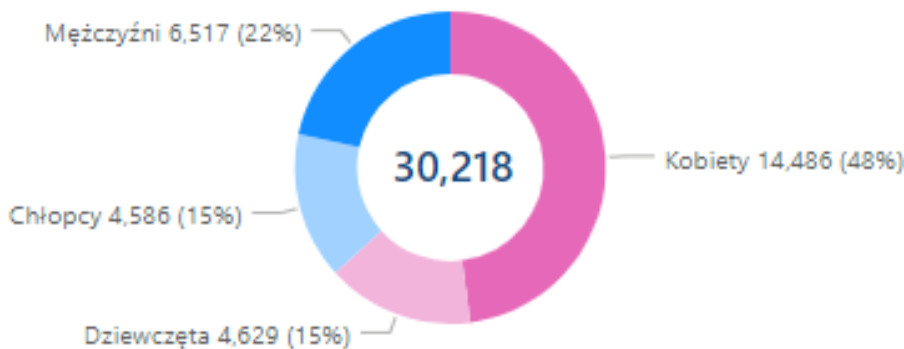
W rozdziale drugim niniejszego raportu prezentujemy stan liczebny oraz strukturę populacji obcokrajowców mieszkających w Krakowie w 2022 roku na tle zmian zachodzących w tej zbiorowości w latach 2019-2022. W analizie używamy wyłącznie danych rejestrowych z różnych źródeł administracji samorządowej i państwowej. Raport skupia uwagę na danych meldunkowych (zameldowania stałe i czasowe) pochodzących z Urzędu Miasta Krakowa (stan na 1 listopada 2022 roku). Drugim źródłem jest baza obcokrajowców legalizujących pobyt na terytorium Polski prowadzona przez Małopolski Urząd Wojewódzki (stan na 1 listopada 2022). Kolejnym z wykorzystanych źródeł są dane z bazy osób ubezpieczonych prowadzonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (stan na 31 października 2022). Dane z ubiegłych lat pochodzą z tych samych źródeł i były opisane w poprzednich raportach o imigrantach w Krakowie (zob. Pędziwiatr et al. 2019, 2020 i 2021a). Dodatkowo w związku z publikacją wstępnych danych z Narodowego Spisu Powszechnego 2021 przez Główny Urząd Statystyczny prezentujemy dostępne informacje o obcokrajowcach, którzy zostali objęci spisem ludności. W tym miejscu należy podkreślić, że znaczący napływ uchodźców ukraińskich do Polski w wyniku wojny na Ukrainie, w szczególności do dużych aglomeracji miejskich naszego kraju, w dużej mierze nie jest widoczny w prezentowanych danych rejestrowych. Dlatego też, aby oszacowanie liczby Ukraińców przebywających w Krakowie było bliższe rzeczywistości należy doliczyć ludność uchodźczą do prezentowanych danych rejestrowych. Zanim przejdziemy do analizy danych z rejestrów UMK, MUW i ZUS z których jedynie część (UMK i ZUS) i jedynie w bardzo ograniczony sposób dokumentuje pobyt imigrantów przymusowych w Krakowie, warto wspomnieć o innych oszacowaniach tej nowej i bardzo ważnej grupy cudzoziemców w Krakowie.

Jednym z najważniejszych źródeł informacji (choć niepełnych) na temat imigrantów przymusowych z Ukrainy są dane z rejestracji PESEL. Jeszcze z końcem sierpnia rejestr ten mówił o tym, iż w Krakowie zamieszkuje ponad 35 tysięcy uchodźców z Ukrainy, a w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa (powiat krakowski) mieszka dalsze 16 tysięcy uchodźców (Pędziwiatr et al. 2022b: 8-9). W tym samym okresie badania Unii Metropolii Polskich uwzględniające wszystkich Ukraińców mieszkających w Krakowie (a więc zarówno

tych którzy przybyli do miasta przed 2022 r., jak i w ostatnim roku.) i opierających się na informacjach Big Data dostarczonych przez firmę Selectivv, mówiły natomiast o liczbie 180 tysięcy Ukraińców mających przebywać w Krakowie i rozroście miasta 780 tys. do 960 tys. mieszkańców, w którym to Ukraińcy mieli stanowić 19% mieszkańców (UMP, 2022). Te dane sugerowały, iż nie co 10 ale aktualnie nawet już co 5 mieszkańiec Krakowa to obcokrajowiec i to najczęściej przybyły z Ukrainy.

Aktualna liczba uchodźców ukraińskich w Krakowie aktywnym statusem wydaje się być znacznie niższa niż wskazują na to wyżej wspomniane analizy UMP czy dane z rejestracji PESEL. Wynika to z faktu, iż do października 2022 w bazie PESEL widniały też osoby, które wyjechały do innego kraju UE w ramach strefy Schengen lub uchodźcy powracający do Ukrainy (Duszczyk et al., 2023). Integracja bazy PESEL z bazą Straży Granicznej pozwala dokładniej określić liczbę osób, które posiadają aktywny status uchodźcy w mieście. Według tego źródła aktualnie (16 stycznia 2023) w granicach miasta mieszka trochę ponad 30 tys. uchodźców. Prawie połowa z nich to dorosłe kobiety (48%) natomiast niemalże co piąty z nich (22%) to dorosły mężczyzna. Po 15 % z nich stanowią dziewczęta (osoby które nie ukończyły 18 roku życia) i chłopcy (rysunek nr 3).

Rysunek 3. Liczba osób z aktywnym statusem uchodźcy z Ukrainy w Krakowie

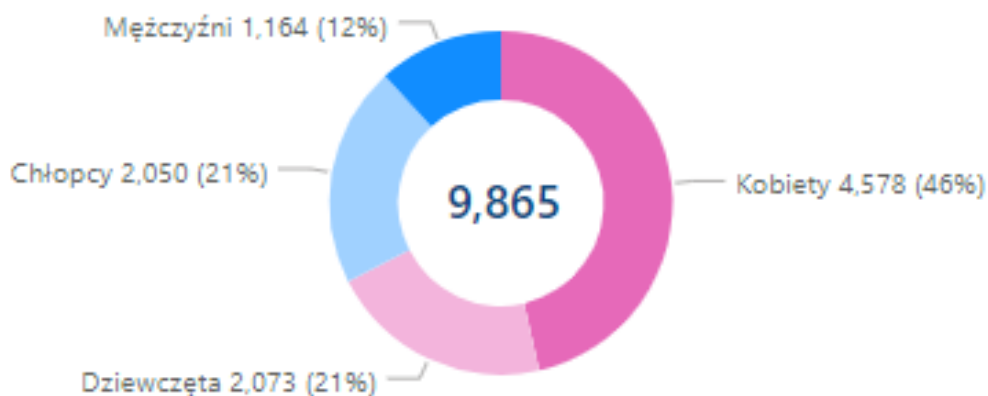


Źródło: Osica et al. 2022

W bezpośrednim sąsiedztwie miasta (powiecie krakowskim) zamieszkuje prawie 10 tysięcy uchodźców. Podobnie jak w przypadku tych, którzy mieszkają w Krakowie najliczniejszą grupą są wśród nich kobiety które ukończyły 18 lat. Jednak częściej niż w Krakowie są to samotne matki z dziećmi. Posiadają one – statystycznie rzecz ujmując - więcej dzieci pod swoją opieką i z mniejszym wsparciem mężczyzn niż kobiety mieszkające w Krakowie. Jeśli

w mieście 30% uchodźców to dzieci poniżej 18 roku życia, to w powiecie krakowskim 42 procent uchodźców wojennych to dzieci – chłopcy i dziewczęta poniżej progu pełnoletności, a jedynie 12 % to mężczyźni w wieku 18 lat i więcej.

Rysunek 4. Liczba osób z aktywnym statusem uchodźcy z Ukrainy w powiecie krakowskim



Źródło: Osica et al. 2022

## 2.1. Liczba obcokrajowców w Krakowie

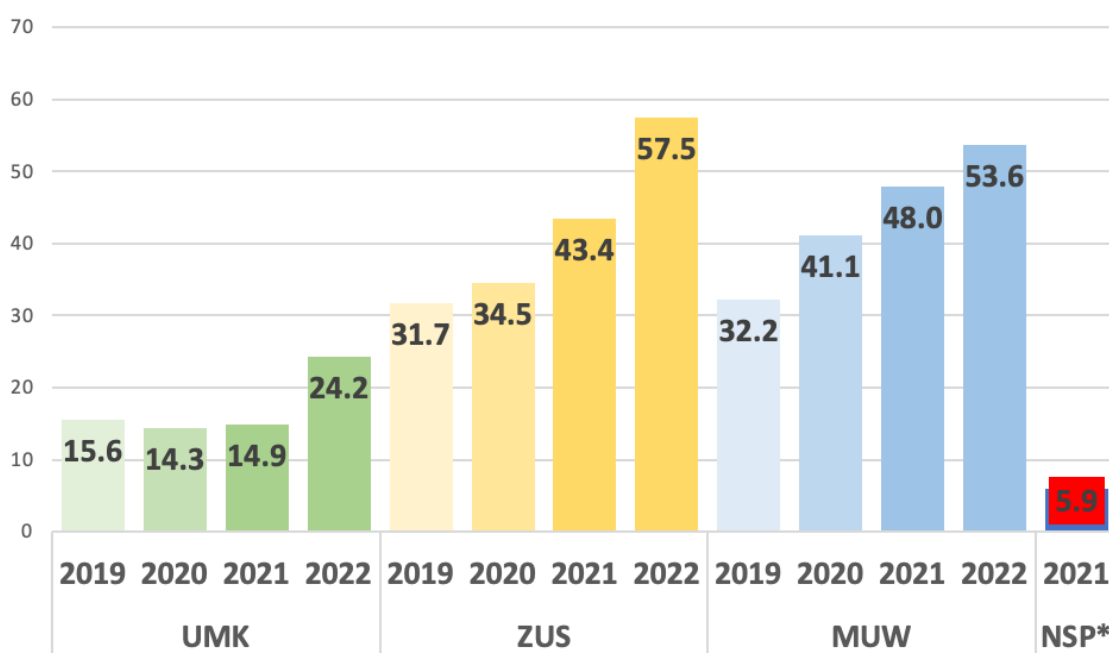
Dane z 2022 roku wskazują na kontynuację trendu wzrostowego liczby obcokrajowców mieszkających w Krakowie. Rysunek 5 przedstawia wzrost populacji migrantów we wszystkich rejestrach w latach 2019-2022. W 2022 roku największą liczbę obcokrajowców na poziomie 57,5 tysiąca osób zanotował Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co stanowiło około 32% wzrost osób płacących składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – 14,1 tysiąca osób więcej niż w roku poprzednim. Nieco niższą liczebność – 53,6 tysięcy osób, odnotowano w bazie obcokrajowców legalizujących pobyt na terenie Polski Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Liczba osób zarejestrowanych w tej bazie wzrosła o około 5,7 tys. osób (wzrost o 11,8%).

Jak co roku najniższą liczebność migrantów można zaobserwować w bazie zameldowanych na terenie Krakowa. Na początku listopada 2022 roku było to 24,2 tysiące osób. Rejestr przedstawia, że całkowita liczba zameldowanych mieszkańców Krakowa wynosiła 754,3 tysiące osób. Wynika z tego, że obcokrajowcy stanowili 3,2% wszystkich zameldowanych. W 2021 roku było to 2,1%. W tym miejscu należy jednak podkreślić wysoki przyrost

ludności zarejestrowanej w tej bazie. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 9,3 tysiące osób, co stanowiło 63% przyrost.

Na tle zaprezentowanych danych rejestrowych informacje pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego prezentujące, że na dzień 31 marca 2021 na terenie gminy Kraków rezydowało 5,9 tysiąca osób w obywatelstwem niepolskim wskazują, że spis znacząco niedoszacowuje liczebności migrantów i nie może być traktowany jako dobre źródło danych o tej zbiorowości.

Rysunek 5. Liczba obcokrajowców w Krakowie w latach 2019-2022 według źródła danych



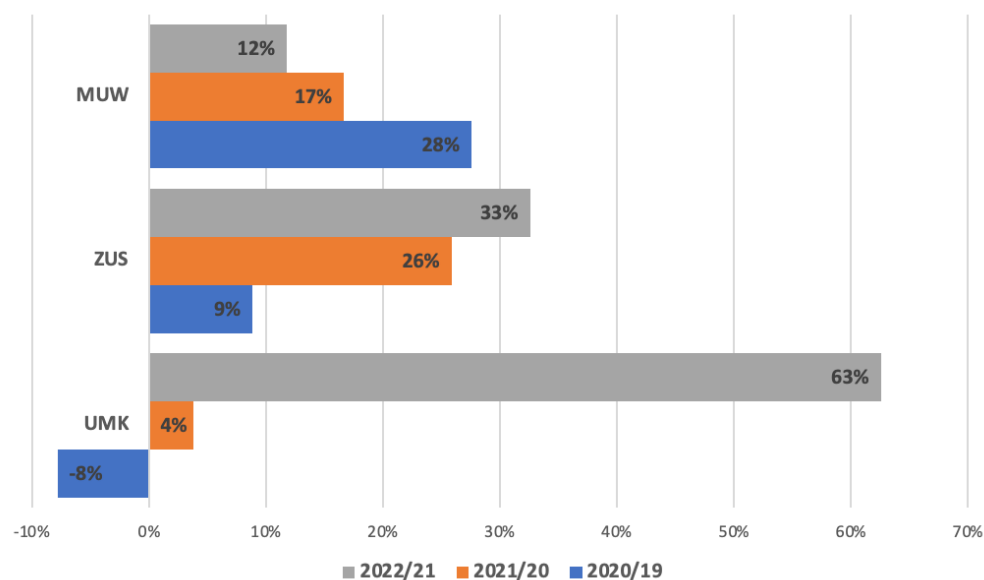
Źródło: UMK (2019-2022), MUW (2019-2022), ZUS (2019-2022).

Nota: \* dane wstępne GUS 2022a z Narodowego Spisu Powszechnego 2021

We wszystkich rejestrach zaobserwowano tendencję wzrostową liczby migrantów, ale dynamika zmian jest znacząco różna pomiędzy tymi źródłami danych (zob. rys. 6). Liczba zameldowanych w latach 2019-2021 zmieniała się w stosunkowo niewielkim stopniu i utrzymywała się na poziomie około 14-15 tysięcy osób. Dopiero w 2022 roku liczba migrantów znacząco wzrosła – o 63% w stosunku do roku poprzedniego – największy przyrost względny ze wszystkich rejestrów. Naszym zdaniem wpływ na taką sytuację ma napływ znacznej liczby uchodźczyń i uchodźców z Ukrainy, z których część została zameldowana pod krakowskimi adresami. Tym samym rejestr zameldowań jest obok danych

ZUS i danych edukacyjnych jednym ze źródeł, w którym częściowo zauważalny jest napływ do Krakowa znacznej liczby imigrantów przymusowych z Ukrainy. Zarówno rejestry ZUS jak i MUW w całym okresie badanym notowały zwiększenie liczby obcokrajowców, ale tylko w przypadku ZUS dynamika zmian była w całym okresie rosnąca, porównując zmiany rok do roku. Zmiana w latach 2019-2020 wynosiła 9%, w 2022-21 26%, natomiast w 2021-22 osiągnęła poziom 33%. W przypadku danych MUW obserwujemy tendencję spadkową przyrostów. Największą, wynoszącą 28% zanotowano w 2019-2020, a następnie spadła ona do 17% w 2020-21, a ostatnim badanym roku wyniosła tylko 12%.

Rysunek 6. Dynamika zmian liczby obcokrajowców w Krakowie w latach 2019-2022 według źródła danych



Źródło: UMK (2019-2022), MUW (2019-2022), ZUS (2019-2022).

Ostatni rok był pierwszym w badanym okresie rokiem, w którym zanotowano przyrost liczby obcokrajowców ze wszystkich dużych regionów świata we wszystkich rejestrach (zob. tabela 1). Największe zmiany zanotowano w bazie zameldowanych UMK. W 2022 roku liczba Europejczyków spoza Unii Europejskiej, czyli głównie Ukraińców, wyniosła około 15 tys. osób i wzrosła o prawie 6 tys. z poziomu 9,3 tysiąca osób w 2021 roku (wzrost o 62%). Druga co do wielkości grupa - Europejczyki z Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii<sup>1</sup> zwiększyła się prawie o 1,6 tys. osób z poziomu 2,9 tys. do 4,5 tys. osób (wzrost o 55%). Kolejną grupą byli obywatele krajów azjatyckich, których liczebność podwoiła się w

<sup>1</sup> W raporcie stosujemy często skróconą nazwę Europejczyki z Unii Europejskiej, Europejczyki z UE itp. We wszystkich tych przypadkach Obywatele Wielkiej Brytanii są wliczani do tej grupy.

ostatnim roku i wyniosła około 3,3 tysiąca osób. Podobne pod względem liczebności populacje z Afryki oraz Ameryki Południowej liczyły około 0,5 tys. zameldowanych. Imigrantów z Ameryki Północnej, głównie ze Stanów Zjednoczonych był około 0,3 tys. (wzrost o 45%). Populacja pochodząca z Australii i Oceanii stanowiła zaledwie 25 osób.

Według bazy legalizacji pobytu, najwyższą dynamikę wzrostu zanotowała grupa obywateli krajów azjatyckich, która osiągnęła liczebność 6,1 tys. osób. Znaczące zmiany liczebne nastąpiły też wśród Europejczyków spoza UE. Populacja ta wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 14% i wyniosła 35,7 tys. osób. Niewiele wzrosły też liczebności obywateli Unii Europejskiej – drugiej co do wielkości grupy legalizującej pobyt – około 8,9 tys. osób oraz Ameryki Południowej (1,3 tys. osób), Afryki (1 tys.) i Ameryki Północnej (0,6 tys.).

W bazie płacących składki ZUS największą dynamikę zmian zanotowano wśród obywateli krajów afrykańskich – o 70% do poziomu 1,5 tys. osób oraz krajów azjatyckich – o 55% do poziomu 5,8 tysiąca osób (zob. tab. 1). W tym miejscu należy podkreślić, że imigranci z Azji stali się drugą co do wielkości wśród obcokrajowców grupą płacących składki wyprzedzając obywateli UE, których liczebność w 2022 roku wyniosła około 5,5 tys. osób. Największą grupą bez wątplenia stanowili, jak co roku, obywatele krajów europejskich spoza UE. W listopadzie 2022 roku ich liczba wynosiła 43 tys. osób (wzrost o 33% w stosunku do 2021). Około 30% wzrost płacących składki zanotowano też wśród imigrantów z Ameryki Południowej (28%) oraz Australii i Oceanii (27%).

*Tabela 1. Obcokrajowcy wg regionu obywatelstwa w latach 2019-2022 według źródła*

Region	UMK					MUW					ZUS				
	2019	2020	2021	2022	Zmiana 2022/21 [%]	2019	2020	2021	2022	Zmiana 2022/21 [%]	2019	2020	2021	2022	Zmiana 2022/21 [%]
Europa UE+WB	3 340	3 315	2 886	4 483	55	8 003	8 465	8 767	8 860	1	4 403	4 669	5 102	5 459	7
Europa poza UE+WB	9 432	8 387	9 287	15 005	62	19 054	25 629	31 285	35 666	14	23 606	25 410	32 268	43 030	33
Afryka	298	316	321	494	54	629	865	992	1 057	7	512	617	893	1 515	70
Azja	1 822	1 618	1 714	3 351	96	3 288	4 482	5 090	6 106	20	2 185	2 615	3 752	5 825	55
Ameryka Północna	245	223	226	327	45	483	529	545	566	4	198	202	239	270	13
Ameryka Południowa	345	413	396	460	16	675	1 038	1 200	1 288	7	533	722	859	1 102	28
Australia i Oceania	25	20	11	25	127	47	54	46	45	-2	16	19	79	100	27
Inni	48	48	44	54	23	37	36	35	33	-6	216		205	232	13

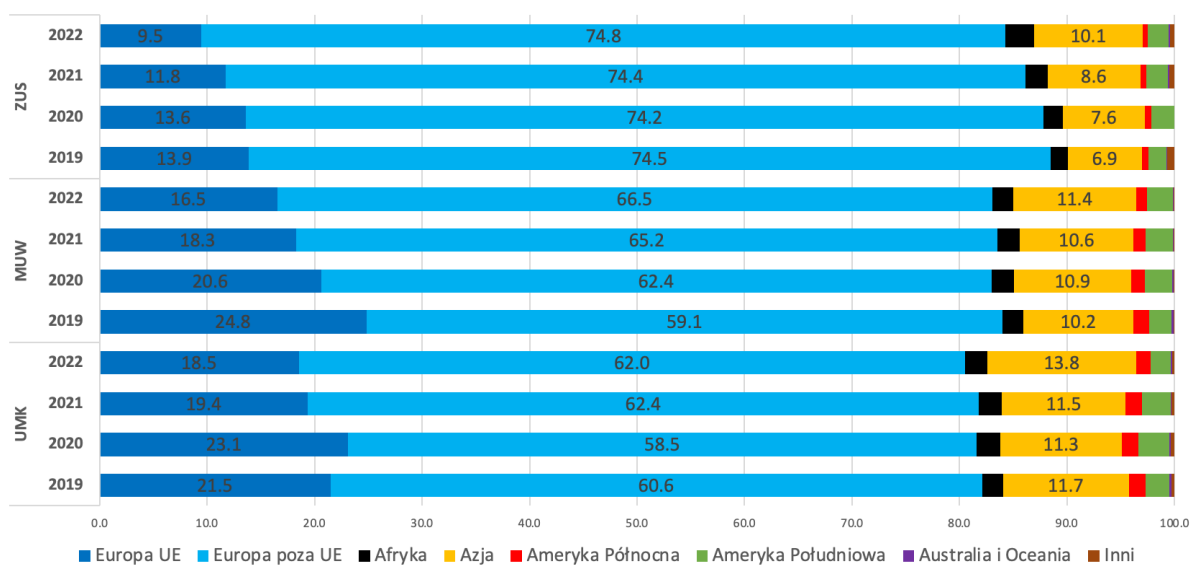
Źródło: UMK (2019-2022), MUW (2019-2022), ZUS (2019-2022).

W badanym okresie powolnym zmianą uległa struktura obcokrajowców według regionu pochodzenia. Rejestry ZUS i MUW wskazują na wzrost udziału największej z grup, czyli obywateli krajów europejskich spoza UE. Wśród płacących składki ZUS w 2022 roku około trzech z czterech osób pochodziło z tej grupy. W danych MUW udział tej grupy wyniósł 66,5%. Wśród zameldowanych Europejczycy spoza UE stanowili 62% (spadek o 0,4 punktu

procentowego). Udział obywateli UE w strukturze imigrantów Krakowa znacząco się obniża. Szczególnie jest to widoczne w rejestrze MUW. Jeszcze w 2019 roku prawie 25% imigrantów było z tego obszaru, a w 2022 roku stanowili oni już tylko 16,5%. W rejestrze ZUS udział tej grupy spadł poniżej 10% i wyniósł w listopadzie 2022 roku 9,5%.

We wszystkich trzech rejestrach trzecią pod względem udziału jest grupa obywateli krajów azjatyckich, których udział systematycznie wzrasta. Największy ich udział był w danych UMK – 13,8%, a najmniejszy w danych ZUS – 10,1%.

Rysunek 7. Struktura obcokrajowców w Krakowie według regionu obywatelstwa i źródła w 2019-2022

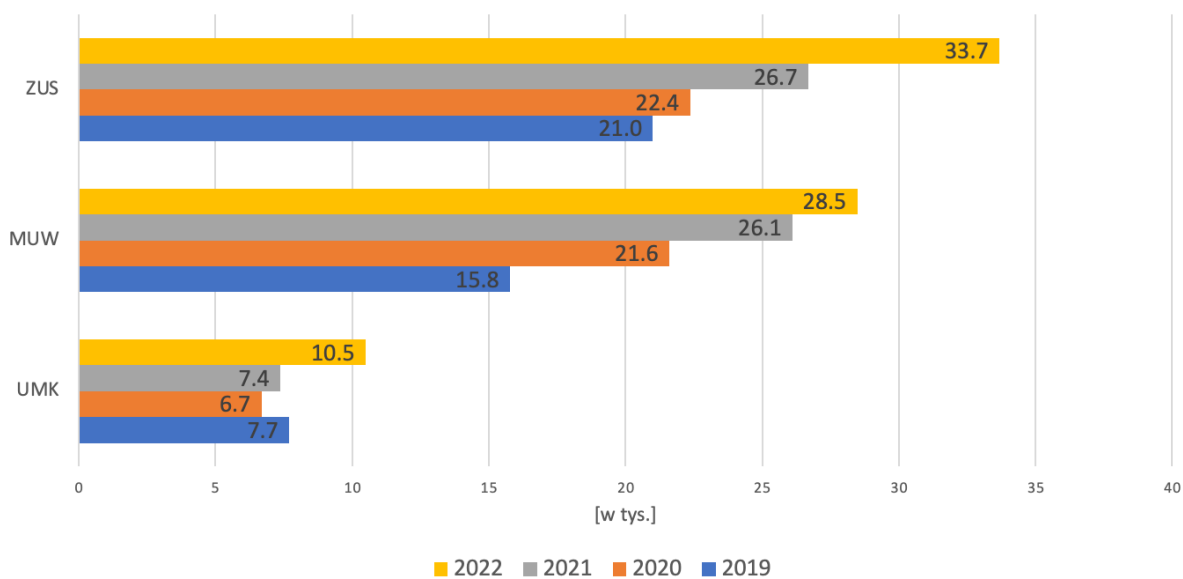


Źródło: UMK (2019-2022), MUW (2019-2022), ZUS (2019-2022).

Największą grupą migrantów w Krakowie bez wątpienia stanowią obywatele Ukrainy. Ich liczebność z roku na rok wzrasta (zob. rys. 8). W ostatnich czterech latach liczba Ukraińców w bazie legalizujących pobyt (MUW) wzrosła z 15,8 tys. w 2019 roku do 28,5 tys. osób w 2022 roku. Wzrasta również liczba płacących składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Na koniec badanego okresu było to około 33,7 tysiąca imigrantów z tego kraju. W ostatnim roku znacząco wzrosła liczba zameldowanych po okresie, kiedy liczba utrzymywała się na poziomie około 7 tysięcy osób. W 2022 roku zameldowanych było już 10,5 tys. Ukraińców. Wynika z tego, że jedynie jedna trzecia obywateli tego kraju płacących składki ZUS na terenie Krakowa jest w mieście zameldowana.



Rysunek 8. Liczba obywateli Ukrainy w Krakowie w 2019-2022 roku według źródła danych



Źródło: UMK (2019-2022), MUW (2019-2022), ZUS (2019-2022).

Ukraińcy są oczywiście największą grupą wśród Europejczyków spoza Unii Europejskiej. Według danych MUW, ich udział w tej zbiorowości wynosi 80% (w roku 2021: 83%) (zob. rys. 9). Kolejnymi grupami narodowymi są Białorusini – 10% (2021: 8%) oraz Rosjanie – 5% (2021: 6%). Struktura ta nie zmieniła się istotnie w stosunku do roku poprzedniego.

Wśród obywateli Unii Europejskiej z Wielką Brytanią najwięcej jest osób pochodzących z Europy Południowej, w tym 14% stanowią Włosi oraz 11% Hiszpanie. Na dalszych miejscach znajdują się obywatele Wielkiej Brytanii (10%), Francji (9%) oraz Rumunii (6%).

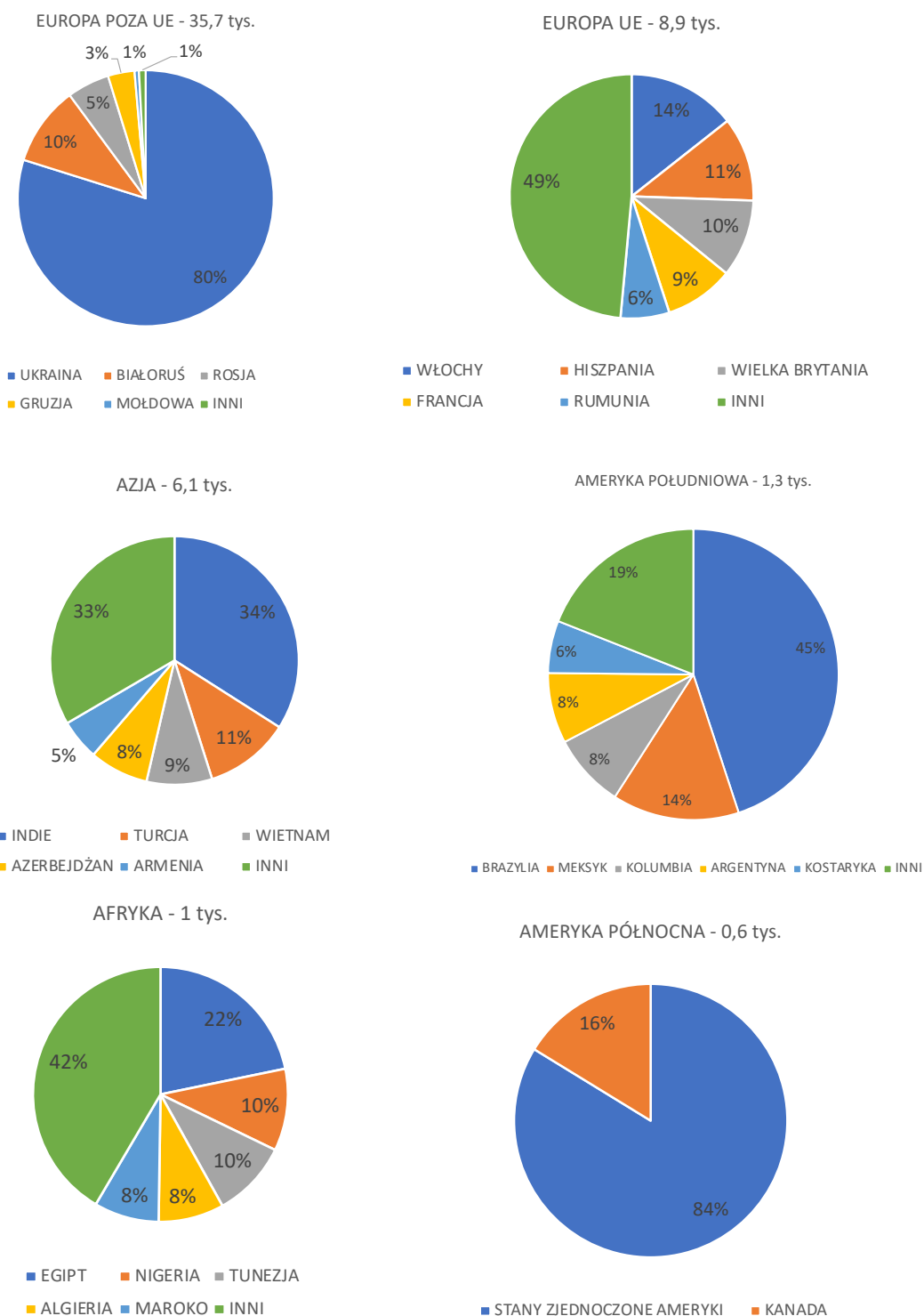
W stosunku do 2021 roku nieznaczne zmiany można zaobserwować w strukturze populacji pochodzącej z Azji. Głównymi narodowościami są tutaj Indusi (34%), Turcy (11%) oraz Wietnamczycy (9%). W grupie największych znaleźli się również obywatele Azerbejdżanu (8%) oraz Armenii (5%).

W czwartej co do wielkości grupie – obywatele Ameryki Południowej - nie zanotowano zmian w strukturze. Wciąż dominującą grupą są w niej Brazylijczycy, którzy stanowią prawie 50% tej populacji. Następnie plasują się Meksykanie (14%), Kolumbijczycy (8%), Argentyńczycy (8%), i Kostarykańczycy (6%).

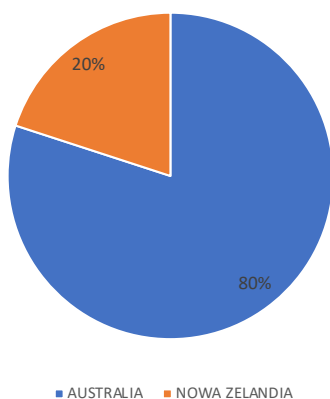
Z kolei wśród obcokrajowców z Afryki nadal przeważają osoby z Afryki Północnej: Egiptu (22%), Tunezji (10%), Maroka (8%) i Algierii (8%). Znacząco zwiększył się natomiast udział Nigeryjczyków. Udział tej grupy zwiększył się z 8% w 2021 do 10% w 2022 roku, co

spowodowało, że grupa obywatele Nigerii stali się drugą zbiorowością wśród migrantów z Afryki. Osoby z Ameryki Północnej w Krakowie to zdecydowanie obywatele Stanów Zjednoczonych (84%), a z Oceanii – Australijczycy (80%).

Rysunek 9. Struktura obcokrajowców według regionu obywatelstwa w 2022 roku



AUSTRALIA I OCEANIA - 0,05 tys.



Źródło: MUW (2022).

W latach 2019-2022 nastąpiły nieznaczne zmiany w rankingu dziesięciu największych grup pochodzenia migrantów mieszkających w Krakowie według wszystkich źródeł danych (zob. tab. 2). Dominują w nim zdecydowanie cudzoziemcy z krajów europejskich. Na znaczeniu pod względem liczebności zyskują z roku na rok Indusi – jedna z najbardziej dynamicznie rozwijających się populacji w Krakowie, oraz Gruzini i Turcy. W 2022 roku Indusi stali się trzecią co do wielkości grupą imigrancką w Krakowie we wszystkich trzech rejestrach. W tym miejscu należy dodać, że udział pierwszej dziesiątki najliczniejszych w ogóle cudzoziemców w Krakowie powoli wzrasta. W 2022 roku w danych UMK udział tej grupy wyniósł 76,6%, według MUW – 78,2% a w bazie ZUS – 83,2%.

Tabela 2. Ranking krajów pochodzenia obcokrajowców wg liczby obcokrajowców w 2019-2022 roku

Pozycja	UMK								MUW							
	2019		2020		2021		2022		2019		2020		2021		2022	
	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba
1	UKRAINA	7 694	UKRAINA	6 676	UKRAINA	7 367	UKRAINA	10 486	UKRAINA	15 774	UKRAINA	21 601	UKRAINA	26 111	UKRAINA	28 476
2	ROSJA	775	BIAŁORUŚ	769	BIAŁORUŚ	1 050	BIAŁORUŚ	3 186	ROSJA	1 434	BIAŁORUŚ	1 687	BIAŁORUŚ	2 440	BIAŁORUŚ	3 579
3	BIAŁORUŚ	742	ROSJA	700	ROSJA	580	INDIE	1 198	BIAŁORUŚ	1 338	ROSJA	1 642	ROSJA	1 803	INDIE	2 077
4	WŁOCHY	567	WŁOCHY	570	INDIE	496	ROSJA	1 001	WŁOCHY	1 054	INDIE	1 462	INDIE	1 738	ROSJA	1 914
5	INDIE	454	INDIE	494	WŁOCHY	486	WŁOCHY	718	INDIE	909	WŁOCHY	1 149	WŁOCHY	1 226	WŁOCHY	1 275
6	HISZPANIA	318	W. BRYTANIA	361	W. BRYTANIA	302	TURCJA	453	HISZPANIA	856	HISZPANIA	897	HISZPANIA	981	GRUZJA	1 197
7	WIETNAM	284	FRANCJA	309	FRANCJA	277	HISZPANIA	422	FRANCJA	784	FRANCJA	831	W. BRYTANIA	863	HISZPANIA	989
8	FRANCJA	279	HISZPANIA	273	HISZPANIA	263	FRANCJA	401	W. BRYTANIA	695	W. BRYTANIA	770	FRANCJA	812	WIELKA BR'	912
9	W. BRYTANIA	259	WIETNAM	254	WIETNAM	226	W. BRYTANIA	371	NIEMCY	571	NIEMCY	559	RUMUNIA	581	FRANCJA	811
10	NIEMCY	223	RUMUNIA	208	TURCJA	211	NIEMCY	315	RUMUNIA	474	RUMUNIA	536	BRAZYLIA	573	TURCJA	677
x	RAZEM	11 595	x	10 614	x	11 258	x	18 551	x	23 889	x	31 134	x	37 128	x	41 907
x	UDZIAŁ	74.5%	x	74.0%	x	75.6%	x	76.6%	x	74.2%	x	75.8%	x	77.4%	x	78.2%

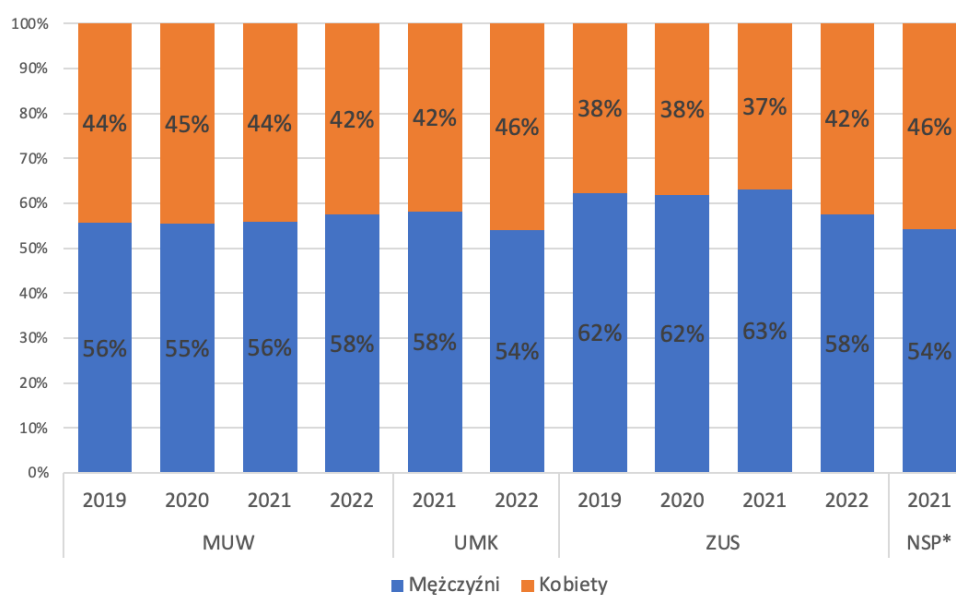
Pozycja	ZUS							
	2019		2020		2021		2022	
	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba	Kraj	Liczba
1	UKRAINA	20 997	UKRAINA	22 359	UKRAINA	26 677	UKRAINA	33 670
2	BIAŁORUŚ	1 203	BIAŁORUŚ	1 404	BIAŁORUŚ	3 014	BIAŁORUŚ	6 045
3	WŁOCHY	735	ROSJA	850	INDIE	1 280	INDIE	1 975
4	ROSJA	708	INDIE	791	ROSJA	1 189	GRUZJA	1 404
5	INDIE	570	WŁOCHY	750	WŁOCHY	939	ROSJA	1 376
6	HISZPANIA	491	HISZPANIA	564	GRUZJA	923	WŁOCHY	965
7	GRUZJA	394	GRUZJA	476	HISZPANIA	612	TURCJA	751
8	FRANCJA	370	RUMUNIA	371	TURCJA	510	HISZPANIA	592
9	RUMUNIA	341	FRANCJA	364	RUMUNIA	405	RUMUNIA	468
10	WIETNAM	304	W. BRYTANIA	323	FRANCJA	401	AZERBEJDŻAN	451
x	x	26 113	x	28 252	x	35 950	x	47 697
x	x	82.5%	x	82.5%	x	82.8%	x	83.2%

Źródło: UMK (2019-2022), MUW (2019-2022), ZUS (2019-2022).

## 2.2. Struktura populacji obcokrajowców wg wieku i płci

W populacji cudzoziemców mieszkających w Krakowie dominują liczebnie mężczyźni w każdym roku badanego okresu. Obserwujemy zwiększanie się udziału kobiet zarówno w liczbie zameldowanych, jak i płacących składki ZUS. Inny kierunek zmian sugeruje natomiast rejestr legalizujących pobyt na terenie RP (MUW) (zob. rys. 10). W 2022 roku w danych UMK udział kobiet wyniósł 46% i wzrósł o 4 punkty procentowe w stosunku do roku poprzedniego. W bazie ZUS w ciągu ostatniego roku udział kobiet zwiększył się o 5 punktów procentowych do 42%, wynik analogiczny do poziomu, który odnajdujemy w bazie MUW. Wśród obcokrajowców objętych Narodowym Spisem Powszechnym w 2021 roku, udział kobiet wyniósł 46%.

Rysunek 10. Struktura populacji obcokrajowców wg płci w latach 2019-2022 wg źródła



Źródło: MUW (2019-2022).

Na uwagę zasługuje fakt, że wśród największych grup cudzoziemców w Krakowie obserwujemy duże zróżnicowanie w feminizacji populacji. Generalnie, Europejczycy spoza Unii Europejskiej cechują się populacją zbalansowaną pod względem płci (zob. tab. 3). Około pięciu na dziesięć migrantów z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Słowacji, Węgier oraz Rumunii to kobiety. Inaczej wygląda to w populacji wywodzącej się z krajów Unii Europejskiej. Tutaj zdecydowanie dominują mężczyźni. Jedynie około trzy z dziesięciu osób są kobietami (Włochy, Hiszpania, Francja, Niemcy, Holandia). W największej grupie wywodzącej się spoza Europy – Indusów - około 63% stanowią mężczyźni. Jeszcze niższy współczynnik feminizacji występował w populacji Turków i Gruzynów, gdzie statystycznie jedną na pięć osób jest kobietą.

*Tabela 3. Udział kobiet w 20 największych grupach obcokrajowców według obywatelstwa w Krakowie w 2022 roku*

Kraj	Liczba obcokrajowców (tys.)	Udział kobiet
UKRAINA	28.5	47%
BIAŁORUŚ	3.6	50%
INDIE	2.1	37%
ROSJA	1.9	53%
WŁOCHY	1.3	24%
GRUZJA	1.2	20%
HISZPANIA	1.0	30%
WIELKA BRYTANIA	0.9	19%
FRANCJA	0.8	29%
TURCJA	0.7	22%
BRAZYLIA	0.6	44%
RUMUNIA	0.6	51%
NIEMCY	0.5	33%
WIETNAM	0.5	38%
STANY ZJEDNOCZONE	0.5	32%
AZERBEJDŻAN	0.5	25%
PORTUGALIA	0.4	22%
WĘGRY	0.4	45%
SŁOWACJA	0.4	47%
NIDERLANDY	0.3	25%

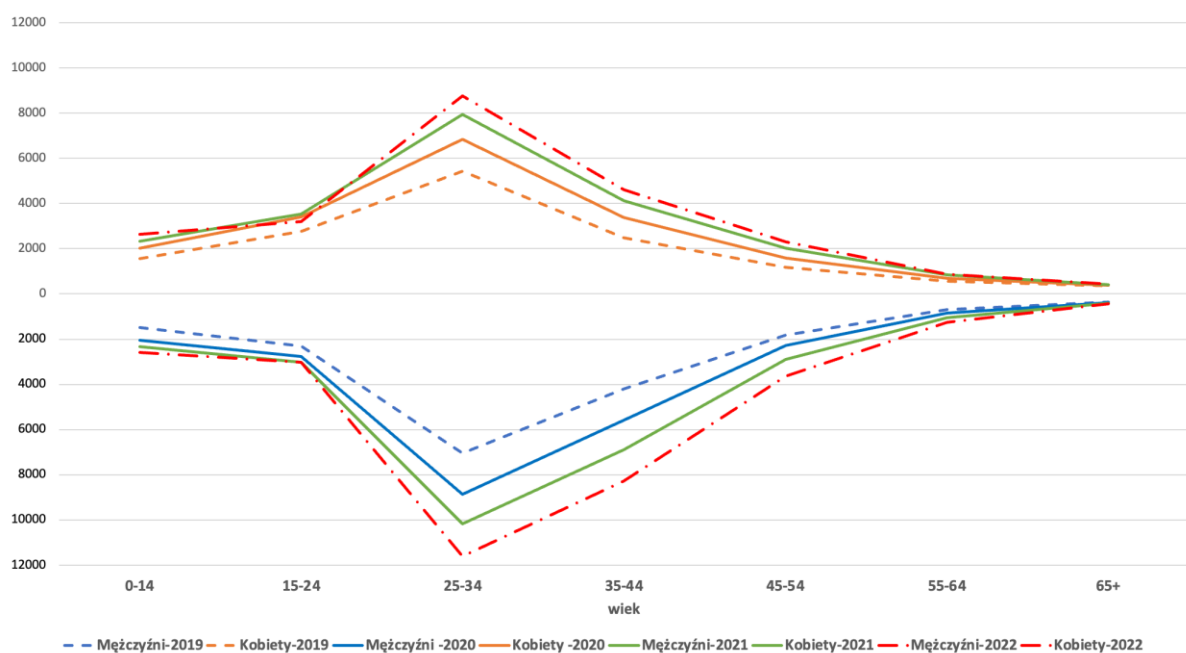
Źródło: MUW (2022).

W latach 2019-2022 liczebność populacji imigrantów wzrastała we wszystkich grupach wieku. Największe zmiany zanotowano jednak w grupie 25-34 oraz 35-44 lat, czyli w wieku produkcyjnym (zob. rys. 11). Należy jednak zauważyć, że w rejestrze MUW liczba obcokrajowców w wieku 15-24 w ostatnim roku obniżyła się z 6,5 tys. do 6,2 tys. osób. W

2022 roku według danych MUW osoby w wieku 25-34 lat stanowiły 38% wszystkich obywateli w Krakowie. Druga co do wielkości zbiorowość, to jest osoby w wieku 35-44 lat, miała natomiast 24% udział w populacji.

We wszystkich grupach wieku dominują liczebnie mężczyźni z wyjątkiem najmłodszych grup wieku 0-14 oraz 15-24 lat, gdzie udział kobiet przewyższa 50% - odpowiednio 50,5% i 51,4%, oraz 65+ - 50,1%.

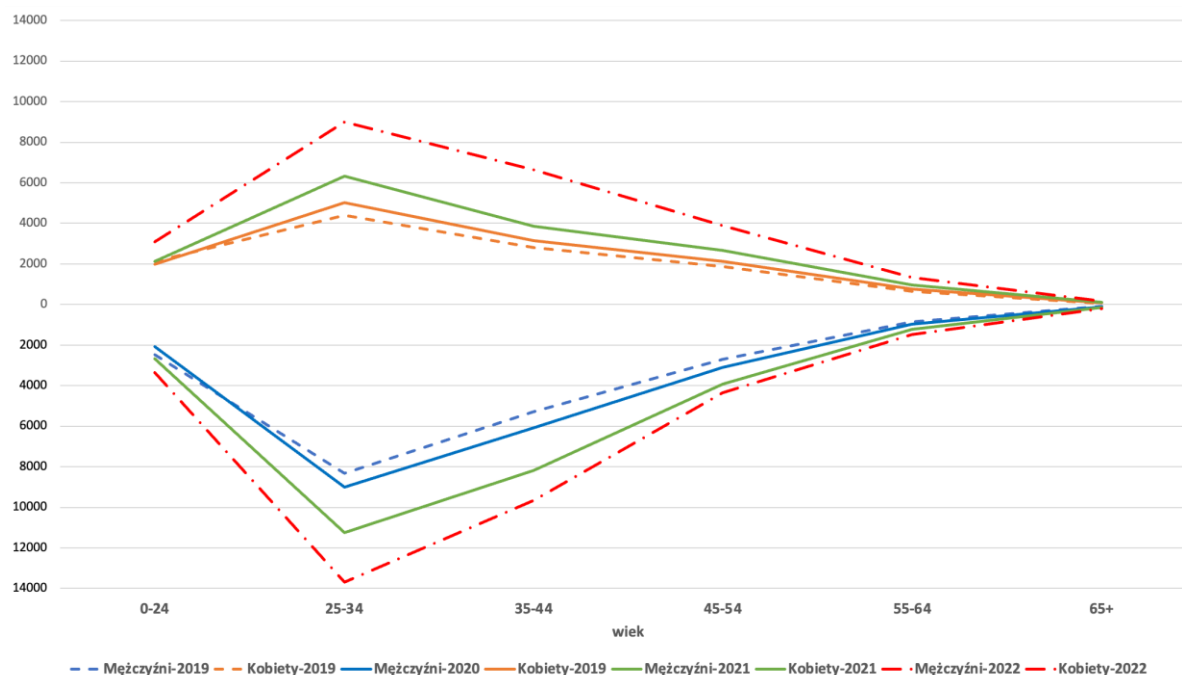
Rysunek 11. Struktura populacji według wieku i płci w 2019-22 roku (dane MUW)



Źródło: MUW (2019-2022).

Podobne wnioski można wyciągnąć analizując dane z rejestru ZUS. Wśród płacących składki najczęściej jest osób w wieku 25-34 lata, a następnie tych w wieku 35-44 lata (zob. rys. 12). Przewaga liczebna mężczyzn jest obserwowana we wszystkich grupach wieku. W 2022 roku największa różnica wystąpiła w populacji 25-34 lata, w której na stu mężczyzn przypadało około 66 kobiet, oraz wśród 35-44-latków – 69 kobiet.

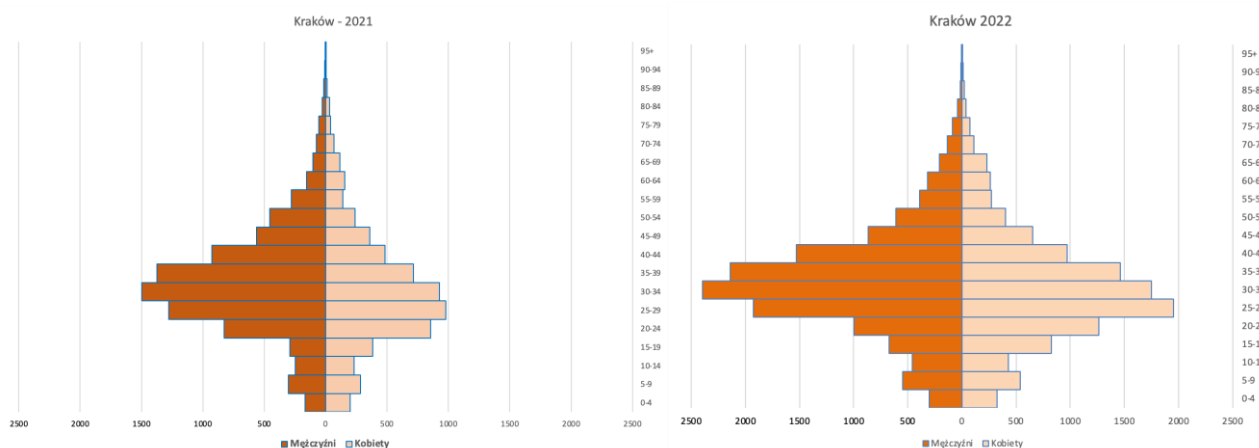
Rysunek 12. Struktura populacji według wieku i płci w latach 2019-2022 (dane ZUS)



Źródło: ZUS (2019-2022).

Rysunek 13 przedstawia zmiany w liczbie i strukturze według wieku i płci populacji migrantów w Krakowie w okresie 2021-2022. Jak już wcześniej wskazano, liczba zameldowanych wzrosła znacząco. Największe zmiany w strukturze według płci zanotowano w grupach wieku między 15 a 29 rokiem życia. W 2022 roku dominują w nich kobiety. W grupie wieku 20-24 lat na 100 mężczyzn przypadało prawie 127 kobiet, a w grupie 15-19 – 123 kobiet.

Rysunek 13. Struktura populacji według wieku i płci w 2021 i 2022 roku (dane UMK)

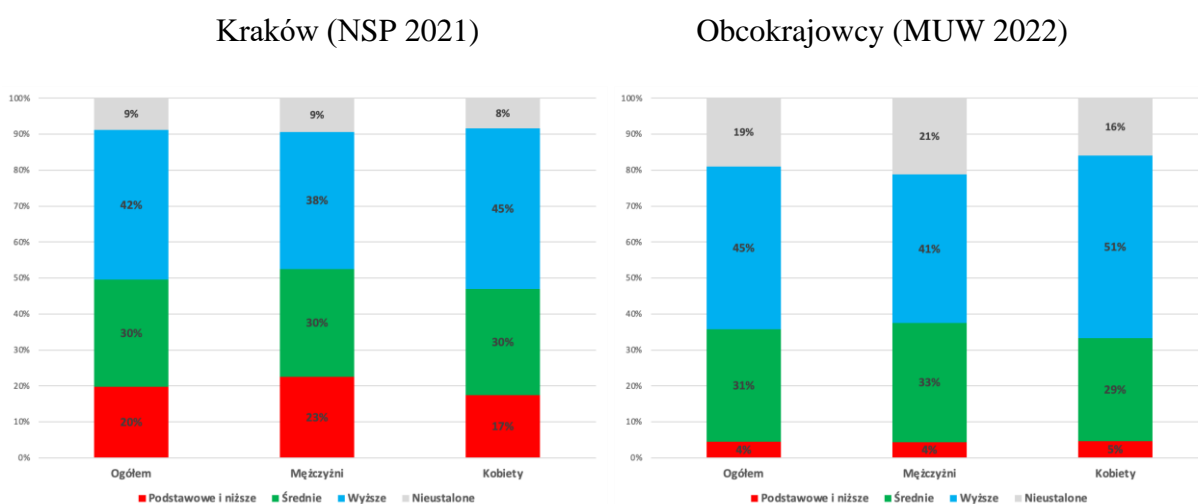


Źródło: UMK (2022).

### 2.3. Struktura wykształcenia populacji obcokrajowców

Obcokrajowcy zamieszkujący w Krakowie są nieco lepiej wykształceni niż ogół populacji miasta. Najnowsze dane wstępne Narodowego Spisu Powszechnego 2021 wskazują, że udział osób z wyższym wykształceniem wśród mieszkańców Krakowa w wieku 13 i więcej lat wynosi 42% (38% wśród mężczyzn i 45% wśród kobiet), przy 9% populacji z nieustalonym poziomem wykształcenia (zob. rys. 14). Rejestr MUW wskazuje, że wśród migrantów w wieku 13 i więcej lat 45% posiada wyższe wykształcenie (20% nieustalonych). Jeżeli pominiemy osoby o nieustalonym poziomie wykształcenia, to w populacji ogółem udział ten wynosi 46%, a w populacji cudzoziemców 56%. Duża różnica występuje w udziale populacji z wykształceniem podstawowym i niższym. Niski udział osób z tym poziomem edukacji wśród migrantów jest spowodowany mniejszą skłonnością osób słabo wykształconych do emigracji głównie ze względu ich niedopasowanie do rynku pracy kraju przyjmującego (w tym znajomość języków obcych) oraz brakiem zasobów umożliwiającą migrację. Stąd też w populacji Krakowa 20% ma niski poziom wykształcenia, podczas gdy w populacji migrantów tylko 4%.

Rysunek 14. Struktura wykształcenia mieszkańców Krakowa oraz obcokrajowców w wieku 13 i więcej lat według płci z danych NSP2021 oraz MUW 2022



Źródło: MUW (2022) i NSP (2021).

Analizując populację cudzoziemców która w znacznej mierze zakończyła formalne kształcenie – a więc w wieku 25 i więcej lat - zauważamy, że w latach 2019-2022 udział osób z wyższym wykształceniem stopniowo się obniżał z poziomu około 69% w 2019 roku do



62% (po wyeliminowaniu braku danych) (zob. tab. 4). Wzrastał natomiast udział osób z wykształceniem średnim ogólnym z 23% do 30%. Może to świadczyć o zmianach na krakowskim rynku pracy, który w coraz mniejszym stopniu wymaga od imigrantów najwyższego poziomu wykształcenia. Do miasta przyciągają obcokrajowcy o zawodach zdobywanych w ramach wykształcenia średniego. Szczególnie dotyczy to populacji mężczyzn. Wśród imigrantów, podobnie jak w populacji Krakowa, kobiety są zdecydowanie lepiej wykształcone niż mężczyźni. W 2022 roku prawie 68% posiadało wyższe wykształcenie, podczas gdy wśród mężczyzn udział ten wynosił około 57,5%. Wzrasta też różnica w poziomie wykształcenia między tymi zbiorowościami. W 2019 roku różnica wynosiła 5,3 punkty procentowe, a w 2022 roku już 10,2 punkty procentowe.

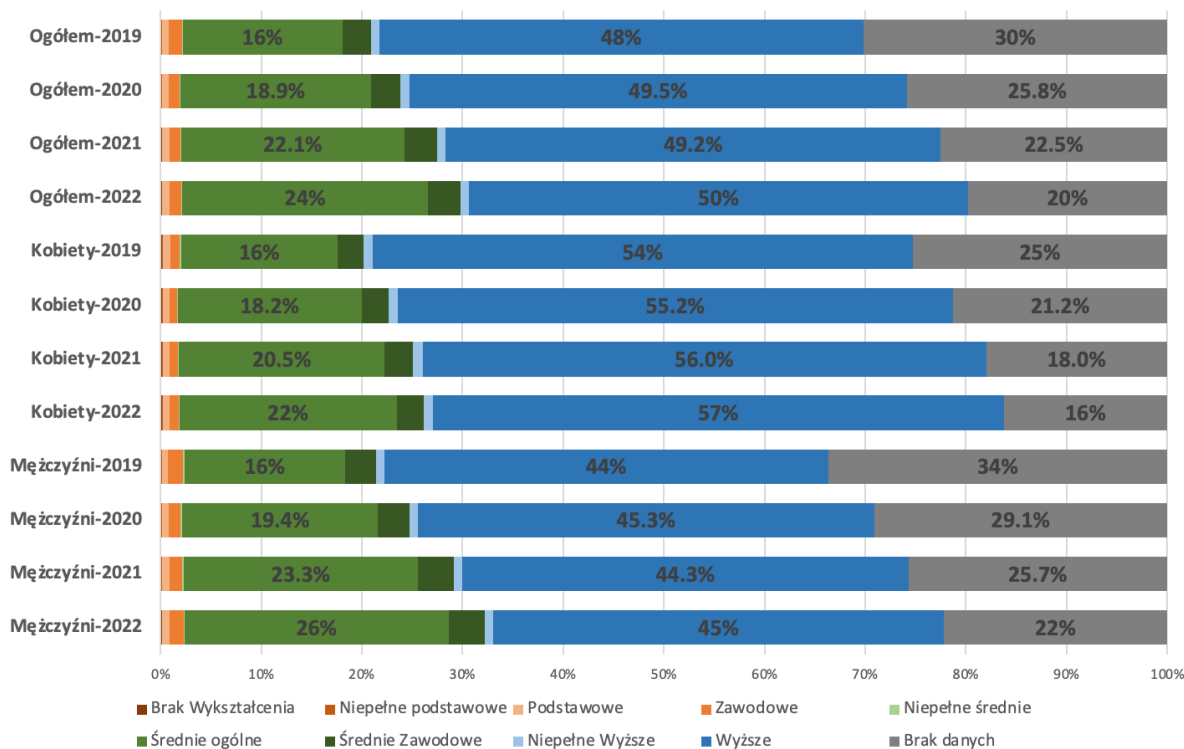
*Tabela 4. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według płci w latach 2019-2022 bez uwzględnienia braku danych*

Wykształcenie	2019			2020			2021			2022		
	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
Brak Wykształcenia	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.2%	0.1%	0.13%	0.20%	0.17%	0.14%	0.17%	0.15%
Niepełne podstawowe	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.05%	0.09%	0.06%	0.05%	0.07%	0.06%
Podstawowe	1.0%	1.0%	1.0%	0.9%	0.9%	0.9%	0.98%	0.82%	0.90%	0.98%	0.85%	0.92%
Zawodowe	2.2%	1.2%	1.8%	1.7%	1.0%	1.4%	1.72%	1.00%	1.41%	1.76%	1.03%	1.45%
Niepełne średnie	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.1%	0.2%	0.19%	0.12%	0.15%	0.12%	0.13%	0.12%
Średnie ogólne	24.1%	20.9%	22.7%	27.4%	23.1%	25.5%	31.36%	24.94%	28.53%	33.76%	25.77%	30.41%
Średnie Zawodowe	4.6%	3.5%	4.1%	4.4%	3.4%	4.0%	4.80%	3.39%	4.18%	4.61%	3.21%	4.03%
Niepełne Wyższe	1.2%	1.1%	1.2%	1.2%	1.2%	1.2%	1.09%	1.19%	1.14%	1.07%	1.07%	1.07%
Wyższe	66.5%	71.8%	68.9%	63.9%	70.1%	66.7%	59.66%	68.26%	63.46%	57.52%	67.70%	61.78%

Źródło: MUW (2019-2022).

W tym miejscu należy wskazać dwa ograniczenia danych MUW. Po pierwsze, dane o wykształceniu opierają się na deklaracjach obcokrajowców i nie są weryfikowane przez Urząd (nie są wymagane certyfikaty potwierdzające wykształcenie). Po drugie, o znaczącej części obcokrajowców nie posiadamy informacji o wykształceniu. Są to w dużej mierze dane o osobach, które składają dokumenty o legalizację pobytu wykorzystując prawo pobytu obywatela Unii Europejskiej. W 2022 roku brak informacji o wykształceniu dotyczył 20% wszystkich imigrantów (zob. rys. 15), w szczególności obywateli Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii, w której odsetek ten wynosi 95. Jednakże badania ankietowe przeprowadzone na terenie województwa małopolskiego przez Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych (CASPAR) w 2021/22 roku wskazują, że około 66% cudzoziemców z Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii posiadało wyższe wykształcenie (Pędziwiatr et al. 2021b).

Rysunek 15. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według płci w 2019- 2022 roku z uwzględnieniem braku danych



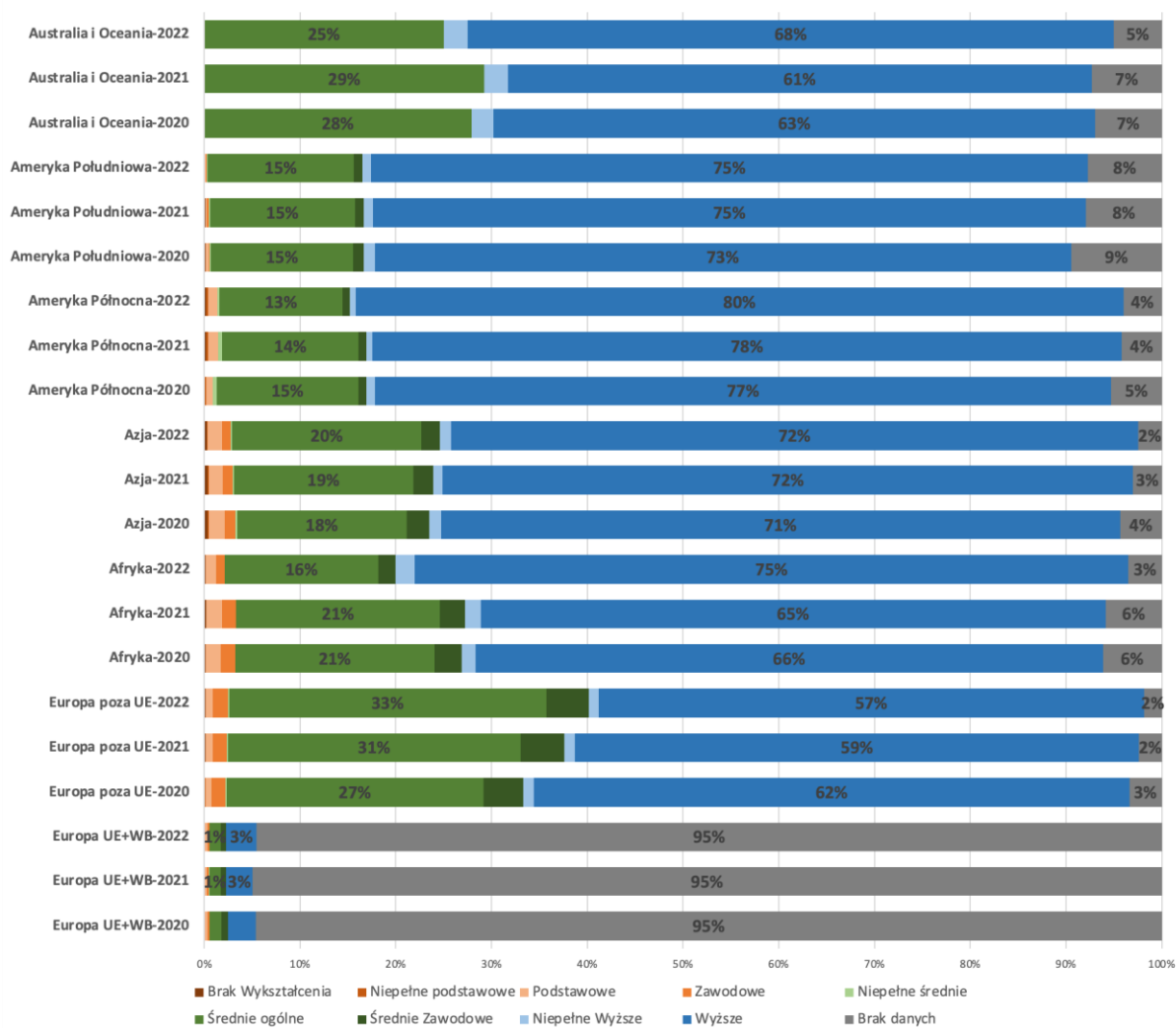
Źródło: MUW (2019-2022).

Analizując wykształcenie obcokrajowców według regionu pochodzenia w latach 2020-2022 można stwierdzić, że we wszystkich grupach z wyjątkiem największej – Europejczyków spoza Unii Europejskiej, następuje powolny wzrost udziału osób z wyższym wykształceniem (zob. rys. 16). W listopadzie 2022 roku w Krakowie przebywało około 21 tys. cudzoziemców z wyższym wykształceniem. Najlepiej wykształconymi obcokrajowcami są osoby pochodzące z Ameryki oraz z Afryki. Aż 80% imigrantów z Ameryki Północnej i 75% z Ameryki Południowej i Afryki posiadało wyższe wykształcenie w 2022 roku. W tym miejscu należy dodać, że to Afrykańczycy mieli największy przyrost w udziale osób z wyższym wykształceniem z poziomu 66% w 2020 do 75% 2022 roku. Na kolejnych miejscach plasują się Azjaci, wśród których najlepiej wykształceni stanowili 72% zbiorowości, oraz obywatele Australii i Oceanii – 68%. Najlicniejsza grupa migrantów, czyli Europejczycy spoza Unii Europejskiej mają najniższy z porównywanych zbiorowości poziom wykształcenia. Wśród nich około 57% posiadało wyższe wykształcenie. W badanym okresie zanotowano również spadek udziału najlepiej wykształconych z poziomu 62% w 2020 roku.

Jak już wcześniej wspomniano nie posiadamy w zasadzie informacji o wykształceniu obywateli Unii Europejskiej – brak danych wynosi 95%. Stopień wykształcenia w Unii

Europejskiej jest wysoki (badania CASPAR wskazują na 66% udział osób z wyższym wykształceniem w tej grupie) można więc przyjąć, że ogólny poziom wykształcenia oparty na danych uwzględniających braki jest niedoszacowany (zob. rys. 2.9), a dane prezentowane w Tabeli 4 lepiej odzwierciedlają faktyczną strukturę wykształcenia populacji obcokrajowców w Krakowie.

Rysunek 16. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według regionu obywatelstwa w 2020-2022 roku

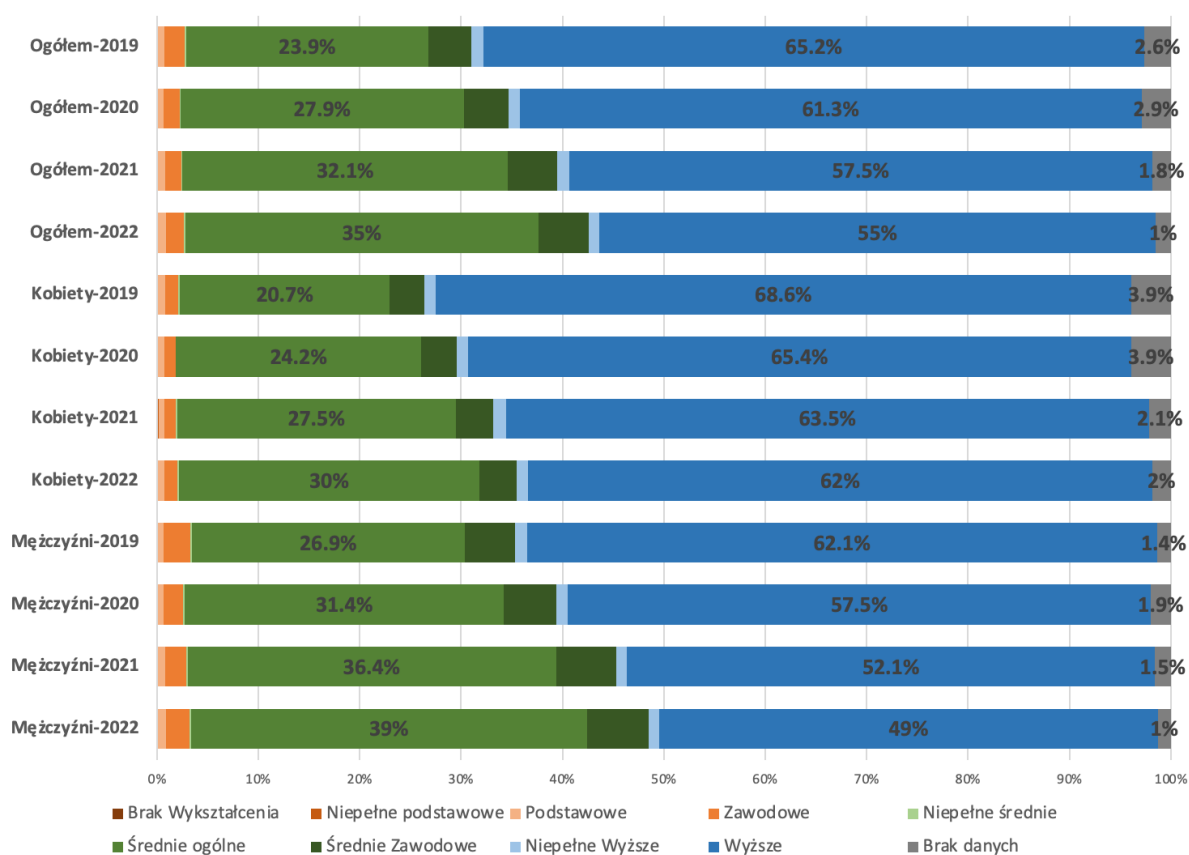


Źródło: MUW (2019-2022).

Rysunek 17 wskazuje, że spadek poziomu wykształcenia ogółu migrantów w Krakowie jest przede wszystkim związany ze zmianą w poziomie edukacji osób przyjeżdżających z Ukrainy. Wynika z tego, że nowi migranci w Krakowie są nieco mniej wykształceni niż ci, którzy wcześniej przybyli do naszego miasta. W 2022 roku 55% Ukraińców w wieku 25 i więcej lat posiadało wyższe wykształcenie, to stanowi około 11,5 tysiąca osób, które zasila

swoim wysokim kapitałem ludzkim krakowski rynek pracy. Występuje też znacząca różnica w poziomie wykształcenia pomiędzy mężczyznami a kobietami. W 2022 roku aż 62% Ukrainek i tylko 49% Ukraińców posiadało wyższe wykształcenie. W badanym okresie wzrastała więc różnica w poziomie wykształcenia między tymi grupami. W 2019 roku różnica wynosiła około 6,5 punktów procentowych, a w 2022 roku aż 13 pp.

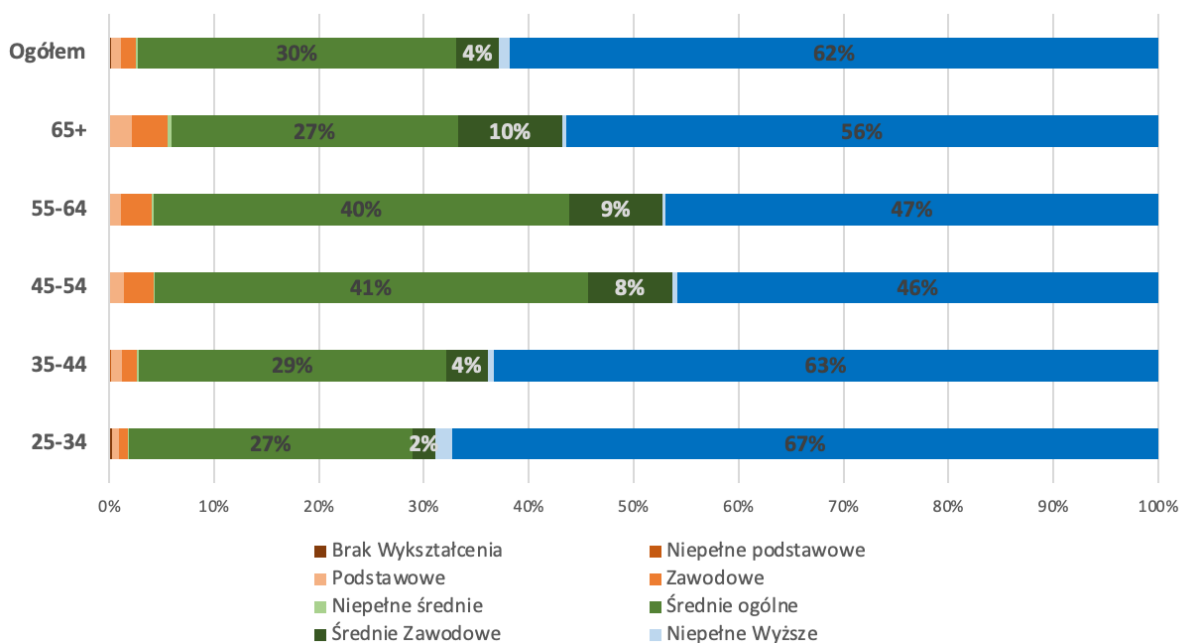
Rysunek 17. Struktura wykształcenia wśród Ukraińców w wieku 25 lat i więcej, legalizujących pobyt w RP, mieszkających w Krakowie w latach 2019-2022



Źródło: MUW (2019-2021).

W populacji imigrantów mieszkających w Krakowie widoczne jest znaczące zróżnicowanie w poziomie wykształcenia według wieku. Młodszy imigranci są zdecydowanie lepiej wykształceni niż starsi. Wśród osób w wieku 25 i więcej lat najlepiej wykształcone są te w wieku 25-34 lata. Prawie siedem z dziesięciu osób w tej grupie posiada wyższe wykształcenie (zob. rys. 18). Kolejną grupą są 35-44-latkowie, wśród których udział ten wynosi 63%. W pozostałych grupach produkcyjnych, czyli w wielu 45-64 lata tylko co druga osoba cechuje się najwyższym poziomem edukacji.

Rysunek 18. Struktura wykształcenia obcokrajowców według wieku w 2022 roku



Źródło: MUW (2019-2022).

Jak już wspomniano we wcześniejszej części tego rozdziału, ogólny poziom wykształcenia obcokrajowców obniża się stopniowo, głównie ze względu na zmiany strukturze migrantów z Ukrainy. Tabela 5 wskazuje, że ten zmiany są widoczne we wszystkich grupach wieku populacji cudzoziemców w okresie 2019-2022.

Tabela 5. Struktura wykształcenia obcokrajowców według wieku w latach 2019-2022

Wiek	2019			2020			2021			2022		
	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe	Poniżej średniego	Średnie	Wyższe
25-34	2%	23%	75%	2%	26%	72%	2%	29%	69%	2%	31%	67%
35-44	3%	28%	69%	3%	30%	67%	3%	32%	65%	3%	34%	63%
45-54	5%	43%	52%	4%	45%	50%	4%	48%	48%	4%	50%	46%
55-64	5%	40%	54%	4%	42%	54%	4%	47%	49%	4%	49%	47%
65+	6%	35%	59%	5%	39%	56%	5%	37%	58%	6%	38%	56%

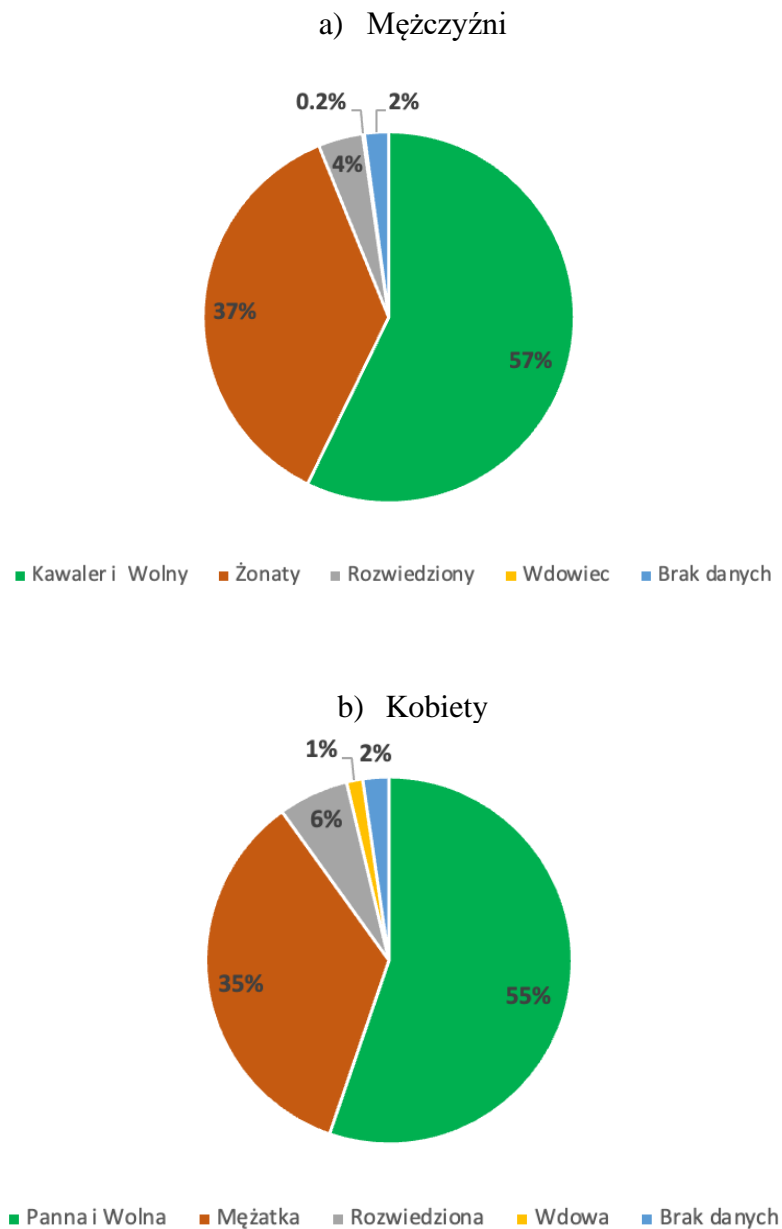
Źródło: MUW (2019-2021).

#### 2.4. Struktura populacji obcokrajowców wg stanu cywilnego

Pomimo znaczącej zmiany w liczbie obcokrajowców mieszkających w Krakowie struktura według stanu cywilnego tej populacji nie zmieniła się znacząco w badanym okresie (zob. tab. 19). Według danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w 2022 roku w populacji mężczyzn 57% osób nie znajdowało się w zarejestrowanym związku. Żonaty był 37%. Osoby rozwiedzione stanowią około 4% populacji.

W populacji kobiet jest podobnie. Osoby stanu wolnego dominują z 55% udziałem, podczas gdy mężatki stanowią około 35% imigrantek. Udział rozwiedzionych w zbiorowości kobiet wzrastał w analizowanym okresie. W 2019 było ich 4,3%, podczas gdy w 2022 roku udział ten wzrósł do poziomu 6,2%.

Rysunek 19. Struktura obcokrajowców według stanu cywilnego w 2022 roku



Źródło: MUW (2022).

Tabela 6. Struktura obcokrajowców według stanu cywilnego w 2019-2022 roku

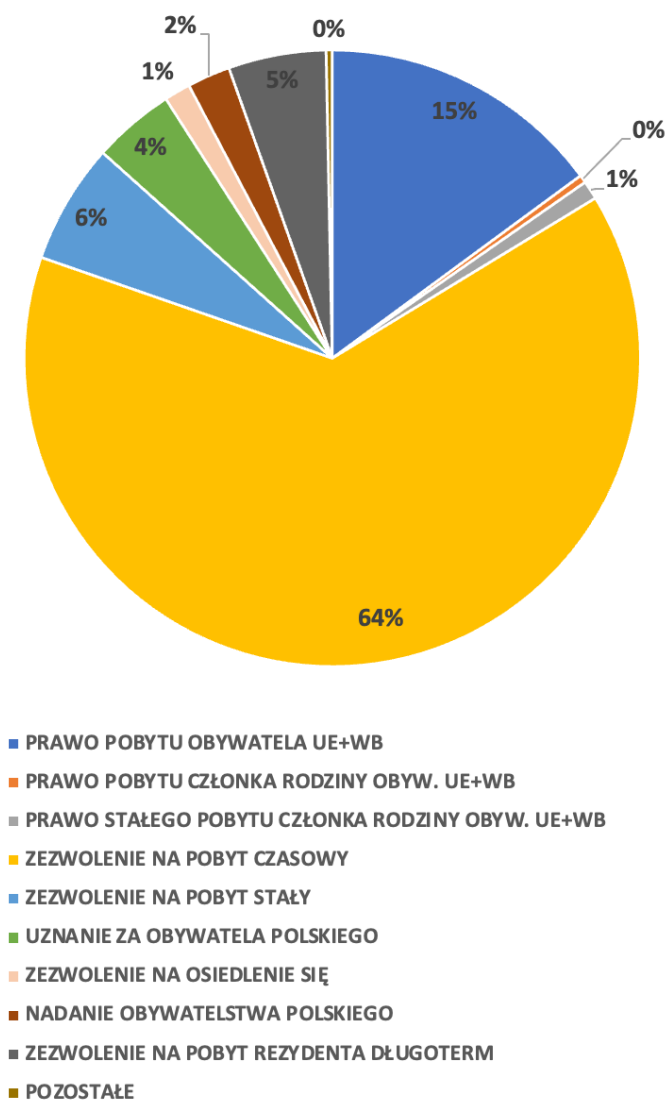
<b>Mężczyźni</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Kawaler i Wolny	59.0%	59.4%	59.1%	57.2%
Żonaty	35.8%	34.9%	35.4%	36.6%
Rozwiedziony	3.2%	3.2%	3.6%	3.9%
Wdowiec	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%
Brak danych	1.9%	2.3%	1.7%	2.1%
<b>Kobiety</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Panna i Wolna	56.7%	55.7%	55.9%	55.3%
Mężatka	34.6%	34.6%	34.7%	34.8%
Rozwiedziona	4.3%	5.1%	5.9%	6.2%
Wdowa	1.3%	1.3%	1.3%	1.4%
Brak danych	3.1%	3.3%	2.2%	2.3%

Źródło: MUW (2019-2022).

## 2.5. Status prawny imigrantów w Krakowie

Obcokrajowcy z zalegalizowanym pobytem na terytorium Polski mieszkający w Krakowie w zdecydowanej większości posiadają zezwolenie na pobyt czasowy. Sześciu na dziesięciu imigrantów posiada właśnie taki status. Udział tej grupy w ostatnim roku zwiększył się o 4 punkty procentowe do poziomu 64% (zob. rys. 20). Drugim typem imigrantów są osoby realizujące prawo pobytu obywatela Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii. W badanym okresie udział tej grupy ulega stopniowemu zmniejszeniu. W 2020 roku udział tej grupy wynosił 19%, w 2021 roku – 17%, a 2022 roku już tylko 15%. Tylko zaledwie 6% imigrantów posiadało zezwolenie na pobyt stały – spadek z 10% w roku ubiegłym.

Rysunek 20. Struktura spraw o legalizację pobytu na terytorium RP wśród obcokrajowców w Krakowie w 2022 roku



Źródło: MUW (2022).

W związku z tym, że imigracja do Polski jest stosunkowo nowym zjawiskiem, niewielka część populacji obcokrajowców nabyła prawa do starania się o zezwolenie na pobyt stały. Dlatego też w 2022 roku około 70-85% imigrantów pochodzących ze wszystkich analizowanych regionów świata posiadała zezwolenie na pobyt czasowy, z wyjątkiem obywateli Unii Europejskiej, z których 90% wykorzystywało prawo pobytu obywatela UE na terytorium RP (zob. tab. 7). Udział obcokrajowców przebywających w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały znajduje się w przedziale od 3% dla imigrantów z Azji do 11-13% dla Ameryki Północnej oraz Australii i Oceanii.



*Tabela 7. Struktura spraw o legalizację pobytu na terytorium RP wśród obcokrajowców w Krakowie według regionu obywatelstwa w 2022 roku*

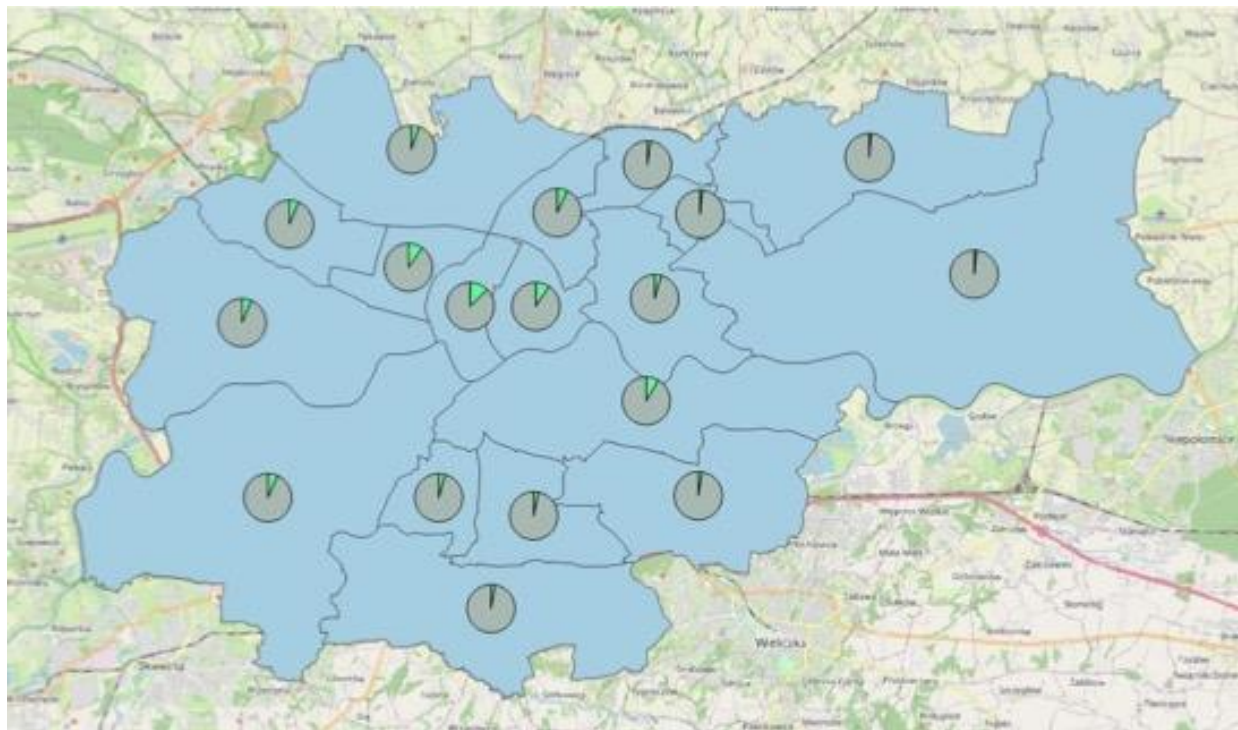
Typ sprawy	Europa UE+WB	Europa poza UE+WB	Afryka	Azja	Ameryka Północna	Ameryka Południowa	Australia i Oceania	Ogółem
PRAWO POBYTU OBYWATELA UE+WB	90%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	15%
PRAWO POBYTU CZŁONKA RODZINY OBYW. UE+WB	0%	0%	1%	0%	3%	6%	0%	0%
PRAWO STAŁEGO POBYTU CZŁONKA RODZINY OBYW.	6%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%
ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	1%	75%	80%	85%	66%	84%	69%	64%
ZEZWOLENIE NA POBYT STAŁY	0%	8%	5%	3%	11%	5%	13%	6%
UZNANIE ZA OBYWATELA POLSKIEGO	0%	6%	3%	1%	2%	1%	0%	4%
ZEZWOLENIE NA OSIEDLENIE SIĘ	2%	1%	4%	2%	11%	1%	7%	1%
NADANIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO	1%	2%	3%	3%	4%	2%	4%	2%
ZEZWOLENIE NA POBYT REZYDENTA DŁUGOTERM	0%	7%	3%	4%	3%	1%	4%	5%
POZOSTAŁE	0%	0%	2%	1%	1%	1%	2%	0%

Źródło: MUW (2022).

### 3. Rozmieszczenie przestrzenne imigrantów w Krakowie

W 2022 roku cudzoziemcy zamieszkiwali we wszystkich dzielnicach Krakowa (zob. rys. 21). Według bazy MUW największy udział obcokrajowców w ogóle mieszkańców dzielnic Krakowa zanotowano w Dzielnicy I Stare Miasto, gdzie około 17% jest cudzoziemcami (zobacz tab. 8). W latach 2020-22 udział ten wzrósł o 5 punktów procentowych. Kolejnymi dzielnicami pod względem udziału są Grzegórzki – 13% (wzrost o 4 pp.) oraz Krowodrza i Podgórze – po 11%. Najmniejsze udziały zanotowały dzielnice Bieńczyce i Wzgórze Krzesławickie, gdzie tylko dwie osoby na sto są cudzoziemcami. Najwięcej obcokrajowców deklarowało zamieszkanie w dzielnicy Stare Miasto - 6,5 tys. osób, Dębniki - 6 tys., Podgórze - 5,2 tys. oraz Prądnik Biały – 5,1 tys. osób (zob. rys. 22 oraz tab. 9). W sumie w wyżej wymienionych dzielnicach skupionych było 42,5% wszystkich imigrantów. W 2022 roku już tylko w trzech dzielnicach Krakowa liczba migrantów była poniżej 1 tys. osób. Były to dzielnice: Wzgórze Krzesławickie (0,3 tys.), Bieńczyce (0,8 tys.) oraz Łagiewniki-Borek Fałęcki (0,9 tys.).

*Rysunek 21. Udział obcokrajowców w populacji dzielnic Miasta Krakowa w 2022 roku*



Źródło: MUW (2022) oraz UMK (2022).

Tabela 8. Udział obcokrajowców w populacji dzielnic Miasta Krakowa w 2020 i 2022 według źródła danych

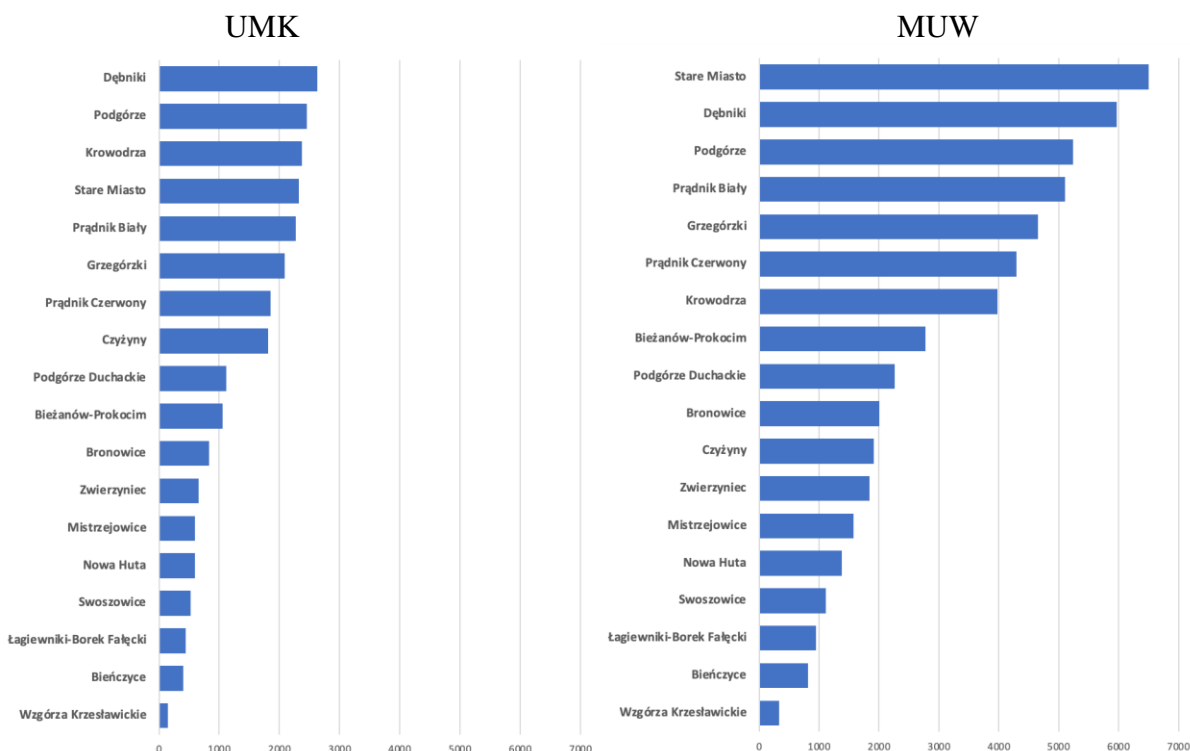
Nr	Dzielnica	UMK			MUW		
		2020	2022	Zmiana	2020	2022	Zmiana
1	Stare Miasto	3.8%	6.8%	77%	12%	17%	38%
2	Grzegórzki	3.5%	6.2%	76%	9%	13%	37%
3	Prądnik Czerwony	2.4%	3.7%	57%	7%	8%	19%
4	Prądnik Biały	2.2%	3.0%	35%	5%	7%	23%
5	Krowodrza	2.7%	6.7%	153%	10%	11%	7%
6	Bronowice	2.1%	3.3%	54%	6%	8%	21%
7	Zwierzyniec	2.0%	3.0%	48%	6%	8%	27%
8	Dębniki	2.5%	3.8%	54%	7%	8%	21%
9	Łagiewniki-Borek Fałęcki	1.8%	2.8%	51%	4%	6%	29%
10	Swoszowice	1.3%	1.8%	39%	3%	4%	34%
11	Podgórze Duchackie	1.2%	2.0%	63%	3%	4%	23%
12	Bieżanów-Prokocim	0.9%	1.6%	71%	3%	4%	55%
13	Podgórze	3.8%	5.6%	47%	9%	11%	26%
14	Czyżyny	2.4%	4.9%	102%	5%	5%	6%
15	Mistrzejowice	0.8%	1.1%	40%	2%	3%	41%
16	Bieńczyce	0.7%	1.0%	44%	2%	2%	17%
17	Wzgórza Krzesławickie	0.5%	0.8%	61%	1%	2%	36%
18	Nowa Huta	0.8%	1.2%	46%	2%	3%	56%

Źródło: MUW (2020, 2022) oraz UMK (2020, 2022).

Jak już przedstawiono w poprzednich podrozdziałach, liczba zameldowanych obcokrajowców jest znacznie mniejsza niż tych znajdujących się w pozostałych rejestrach. W 2022 roku w rejestrze UMK znajdowało się 24,2 tys. cudzoziemców. Najwięcej było zameldowanych w dzielnicy Dębniki – 2,6 tys. osób, gdzie populacja ta zwiększyła się o 60% w stosunku do 2020 roku, Podgórze – 2,4 tys. (wzrost o 56%), Krowodrza – 2,4 tys. (171%), Stare Miasto – 2,3 tys. (76%) oraz Prądnik Biały – 2,3 tys. (37%). Najmniej zameldowanych było w dzielnicach Wzgórza Krzesławickie – 0,15 tys. osoby, Bieńczyce – 0,4 tys., Łagiewniki-Borek Fałęcki – 0,4 tys., Swoszowice – 0,5 tys. oraz Nowa Huta – 0,6 tys. osób.

W okresie 2020-2022 we wszystkich dzielnicach Krakowa zanotowano przyrost liczby cudzoziemców. Jednak najwięcej imigrantów przybyło do Krowodrzy, gdzie populacja ta wzrosła o 171%. Jeszcze w 2020 roku było tam zameldowanych tylko 878 osób, a w 2022 roku już 2378 osób. W Czyżynach również zanotowany został bardzo duży przyrost ludności obcokrajowców z poziomu 810 do 1814 osób – wzrost o 124%.

Rysunek 22. Ranking dzielnic Miasta Krakowa pod względem liczby cudzoziemców w 2022 roku według źródła



Źródło: MUW (2022) oraz UMK (2022).

Tabela 9. Liczba cudzoziemców i udział największych grup według dzielnic Krakowa w 2020 i 2022 według źródła danych.

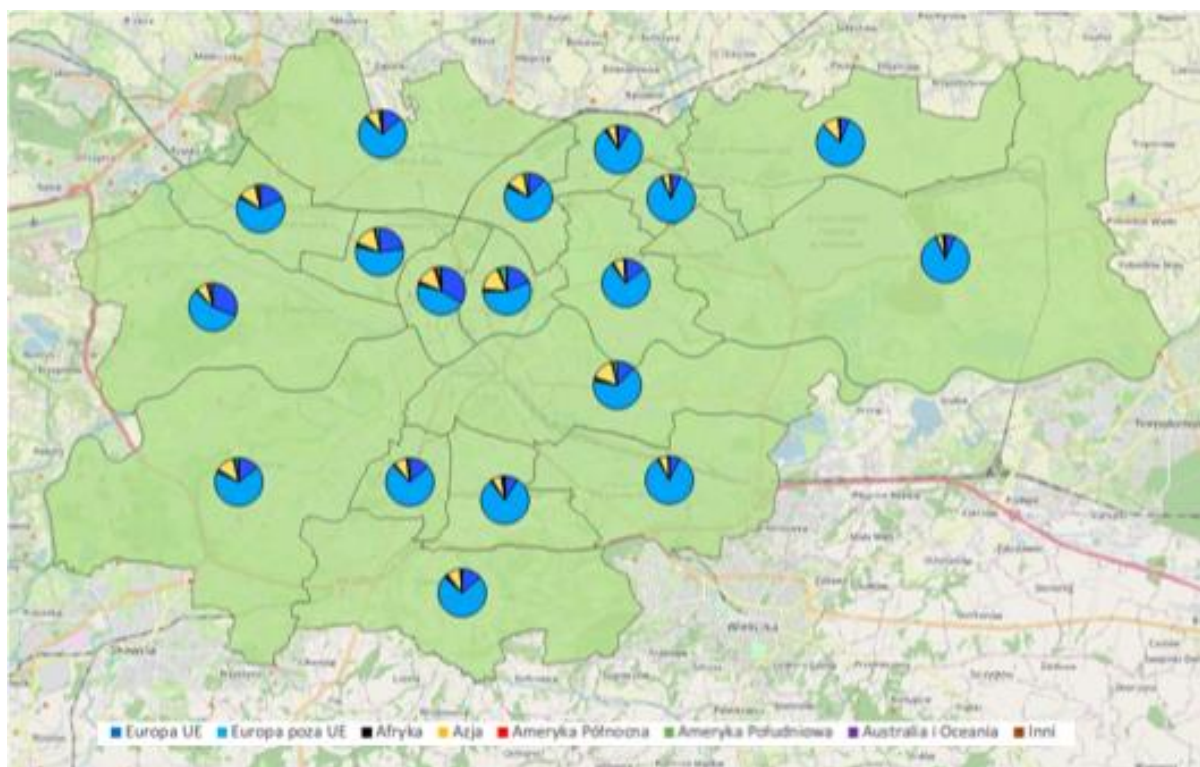
Nr	Dzielnica	UMK							MUW						
		2020			2022			Zmiana 2020- 2022	2020			2022			Zmiana 2020-2022
		Obcokrajowcy	Europa nieUE	Europa UE	Obcokrajowcy	Europa nieUE	Europa UE		Obcokrajowcy	Europa nieUE	Europa UE	Obcokrajowcy	Europa nieUE	Europa UE	
1	Stare Miasto	1 317	33%	41%	2 321	45%	29%	76%	4 643	36%	44%	6 502	46%	33%	40%
2	Grzegórzki	1 148	46%	25%	2 093	56%	20%	82%	3 244	52%	25%	4 650	56%	19%	43%
3	Prądnik Czerwony	1 160	63%	19%	1 852	62%	16%	60%	3 568	72%	13%	4 294	70%	12%	20%
4	Prądnik Biały	1 654	63%	23%	2 272	64%	19%	37%	4 082	67%	17%	5 102	73%	14%	25%
5	Krowodrza	878	58%	23%	2 378	60%	17%	171%	3 599	55%	27%	3 972	56%	23%	10%
6	Bronowice	531	54%	29%	834	64%	22%	57%	1 628	61%	22%	2 009	65%	18%	23%
7	Zwierzyniec	437	38%	42%	661	50%	37%	51%	1 413	44%	40%	1 840	56%	31%	30%
8	Dębniki	1 640	62%	21%	2 626	63%	18%	60%	4 738	64%	17%	5 969	68%	14%	26%
9	Łągiewniki-Borek Fałęcki	292	58%	24%	447	65%	19%	53%	720	68%	18%	946	74%	14%	31%
10	Swoszowice	376	64%	20%	525	73%	15%	40%	821	69%	18%	1 112	73%	14%	35%
11	Podgórze Duchackie	686	69%	16%	1 121	72%	15%	63%	1 842	79%	9%	2 265	81%	9%	23%
12	Bieżanów-Prokocim	611	76%	17%	1 055	78%	14%	73%	1 758	82%	10%	2 771	85%	7%	58%
13	Podgórze	1 571	56%	19%	2 455	60%	17%	56%	3 868	62%	14%	5 242	66%	12%	36%
14	Czyżyny	810	67%	15%	1 814	65%	12%	124%	1 655	72%	18%	1 912	76%	14%	16%
15	Mistrzejowice	428	70%	16%	594	71%	15%	39%	1 112	78%	10%	1 570	82%	8%	41%
16	Bieńczyce	289	72%	16%	401	69%	15%	39%	731	83%	9%	819	86%	6%	12%
17	Wzgórze Krzesławickie	98	68%	16%	152	66%	17%	55%	256	71%	9%	335	81%	6%	31%
18	Nowa Huta	414	75%	15%	593	80%	11%	43%	899	83%	10%	1 384	87%	7%	54%
x	Brak Danych	x	x	x	x	x	x	x	523	76%	4%	927	78%	5%	77%
x	Razem	14 340	58%	23%	24 199	62%	19%	69%	41 100	62%	21%	53 621	67%	17%	30%

Źródło: MUW (2020, 2022) oraz UMK (2020, 2022).

W 2022 roku najliczniejszą grupą we wszystkich dzielnicach byli obywatele krajów europejskich spoza Unii Europejskiej (zob. rys. 23). Według danych MUW, stanowili oni od

46% (w przypadku Starego Miasta) do 87% (dla Nowej Huty) wszystkich imigrantów. Drugą najliczniejszą grupę stanowili obywatele Unii Europejskiej. Największy procentowy udział w strukturze imigrantów mieli oni w dzielnicy Stare Miasto (33%). W pozostałych dzielnicach ich udział znajdował się w przedziale od 6% (Wzgórza Krzesławickie) do 31% (Zwierzyniec). Dane te wskazują, że obywatele Unii Europejskiej generalnie wybierają dzielnice o relatywnie wyższych kosztach wynajmu mieszkań.

*Rysunek 23. Struktura populacji obcokrajowców według regionu obywatelstwa w dzielnicach Krakowa w 2022 roku*

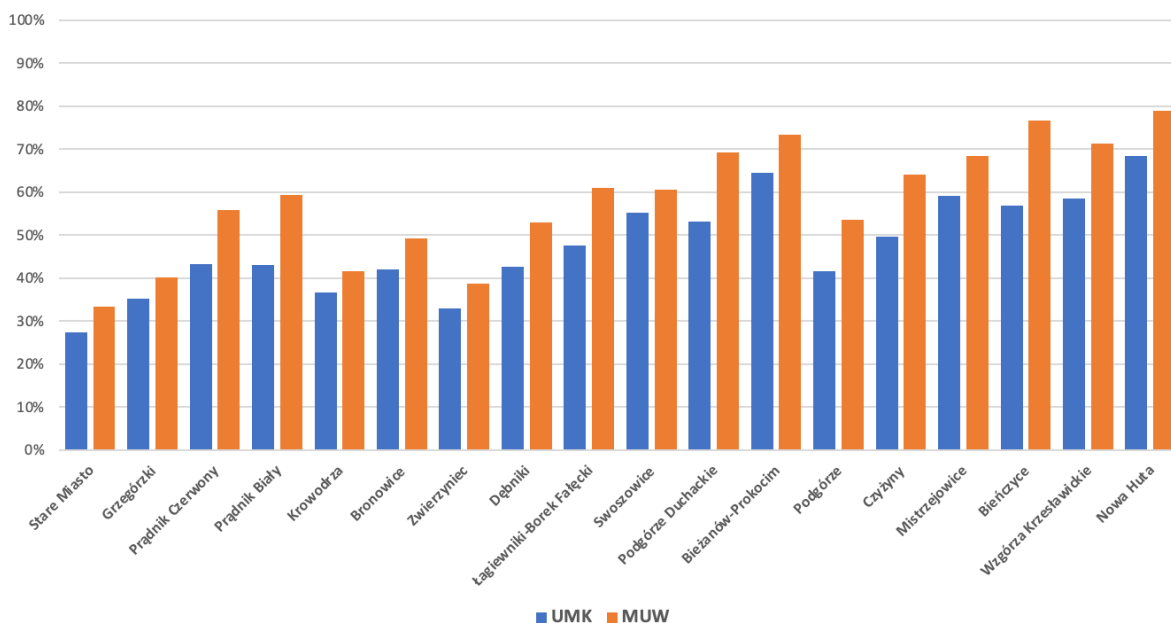


Źródło: MUW (2022).

Ukraińcy – największa zbiorowość imigrantów – stanowili większość zameldowanych obcokrajowców w 8 dzielnicach Krakowa według danych UMK (zob. rys. 24). W Nowej Hucie z każdych dziesięciu zameldowanych obcokrajowców siedmiu posiadało obywatelstwo ukraińskie. Tylko w czterech dzielnicach, położonych w centrum Krakowa, udział tej grupy był niższy niż 40% (Stare Miasto, Zwierzyniec, Grzegórzki oraz Krowodrza).

Według danych MUW Ukraińcy stanowili większość obcokrajowców w aż 13 spośród 18 dzielnic Krakowa. Tu również największe udziały zanotowano w Nowej Hucie (79%), Bieżanycach (765) oraz Bieżanowie-Prokocimiu (73%). Najniższy procent tej grupy stwierdzono na Starym Mieście (33%) oraz Zwierzyncu (39%) oraz Grzegórkach (40%).

Rysunek 24. Udział Ukraińców w populacji obcokrajowców według dzielnic Miasta Krakowa

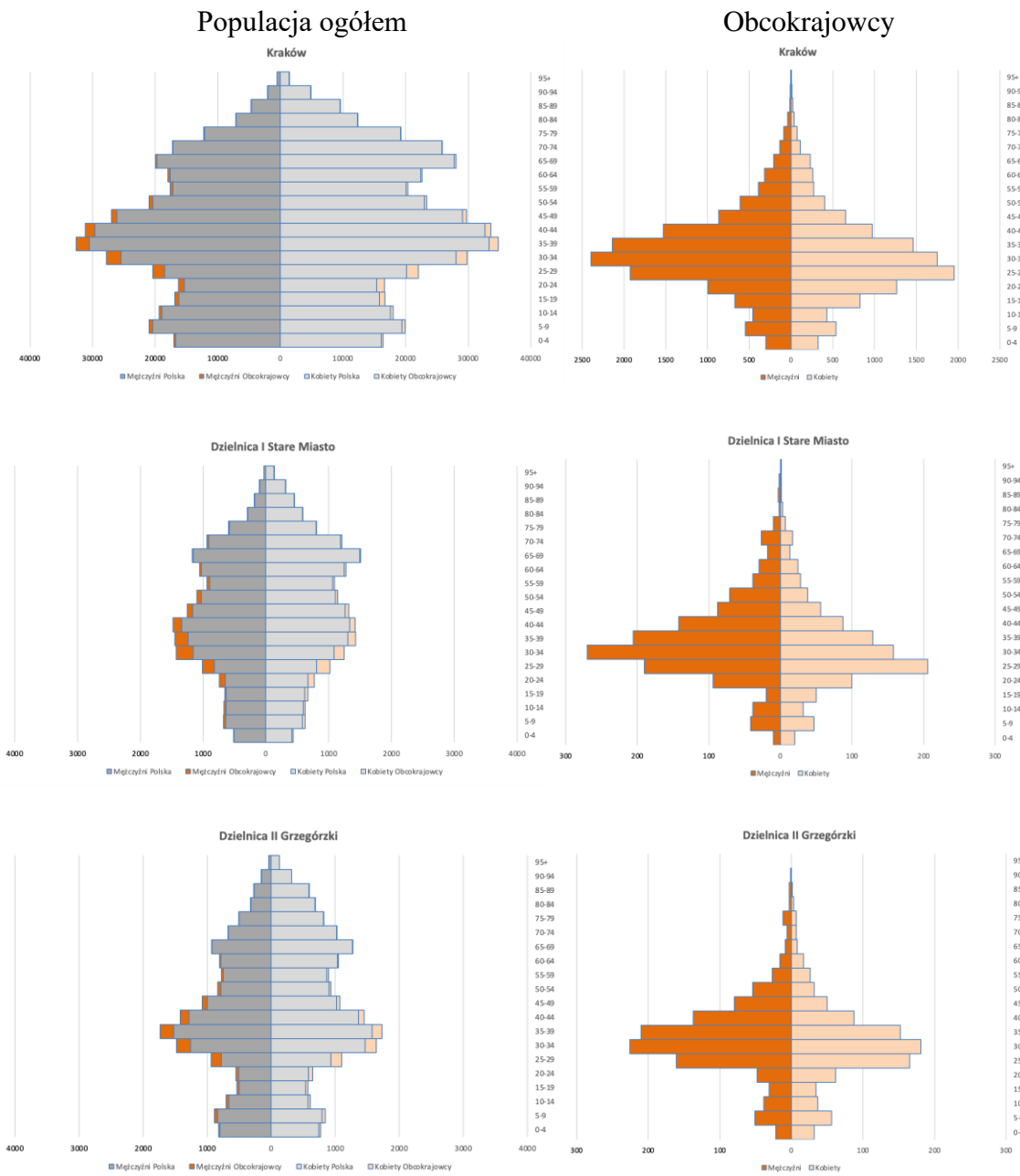


Źródło: MUW (2022) oraz UMK (2022).

W Krakowie występuje również przestrzenne zróżnicowanie struktury populacji obcokrajowców według wieku i płci. Poniżej prezentujemy piramidy wieku populacji według obywatelstwa (polskie, niepolskie) oraz populacji obcokrajowców w poszczególnych dzielnicach Miasta Krakowa. Rysunki zostały opracowane na podstawie danych meldunkowych UMK. Aby ułatwić porównanie wszystkie rysunki zostały przygotowane w tej samej skali (inna dla populacji całkowitych i dla populacji imigrantów).

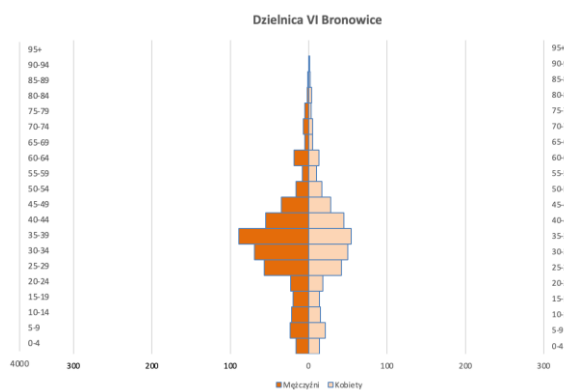
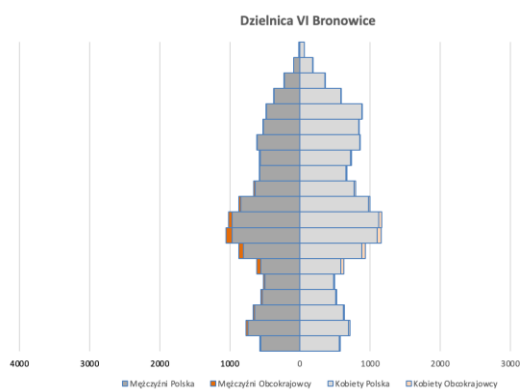
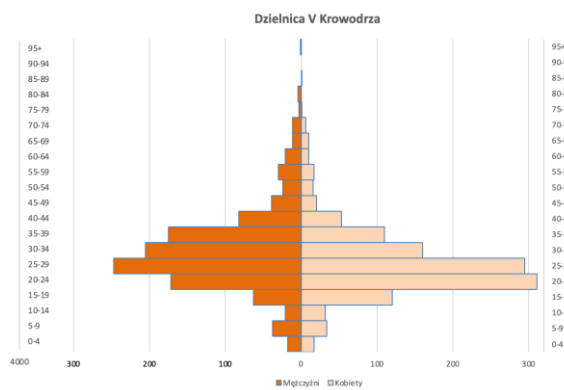
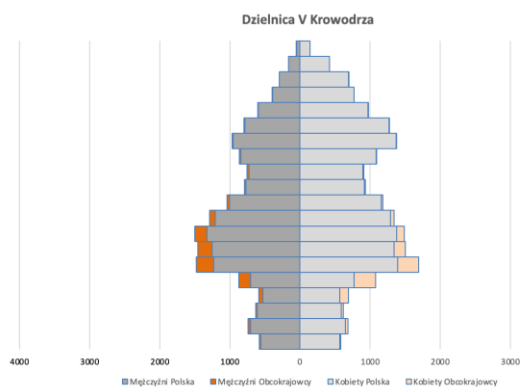
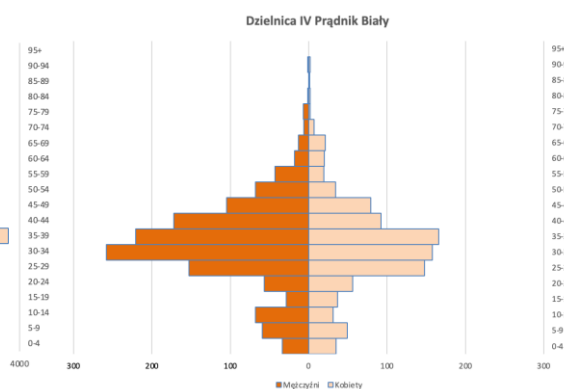
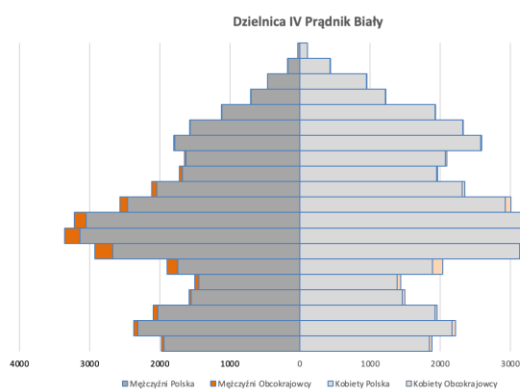
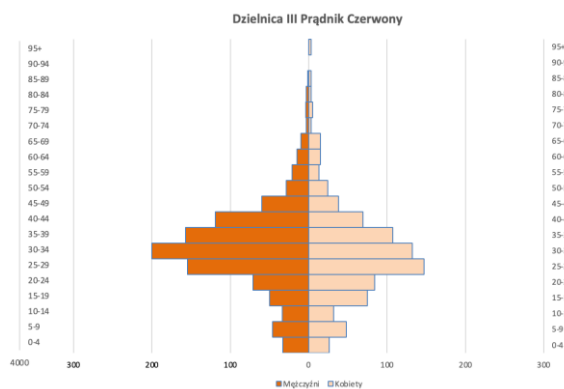
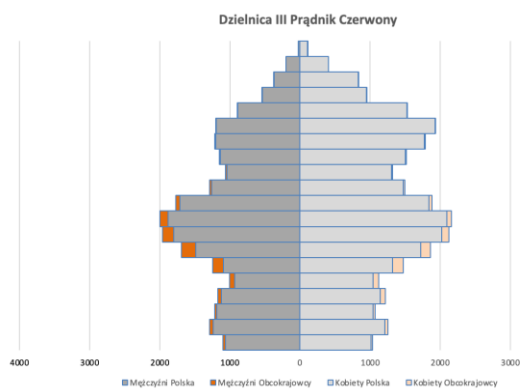
We wszystkich dzielnicach dominują liczebnie osoby w wieku 25-34 i 35-44 lat. W dużej części dzielnic w tych grupach wieku jest więcej mężczyzn niż kobiet. Zdecydowanym wyjątkiem jest tutaj Dzielnica V Krowodrza, gdzie populacja kobiet jest wyraźnie większa niż mężczyzn.

Rysunek 25. Struktura według wieku, płci i obywatelstwa według dzielnic w Krakowie w 2022 roku





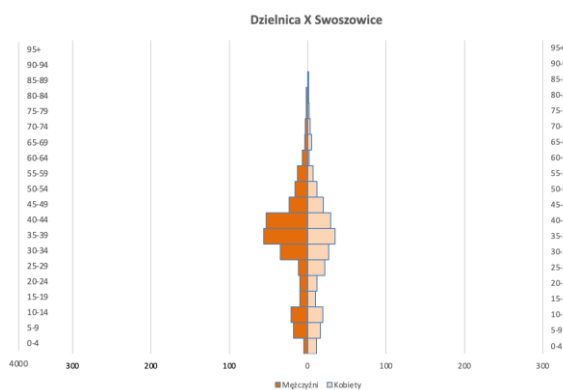
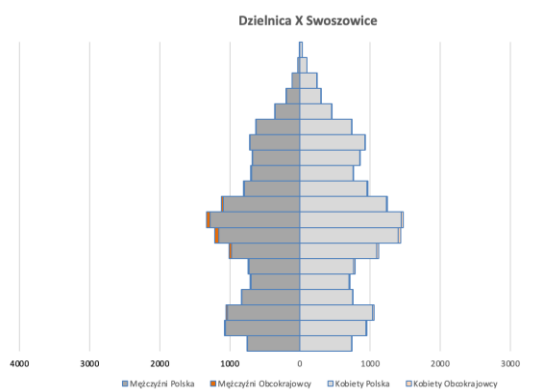
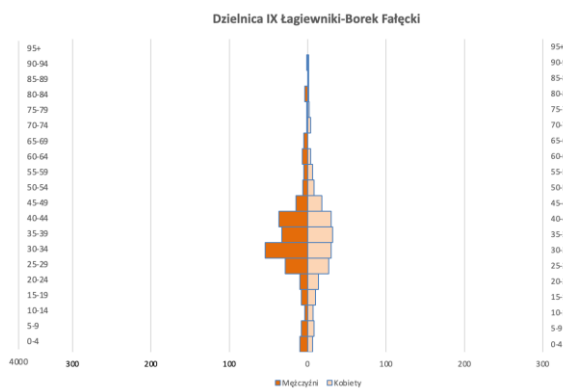
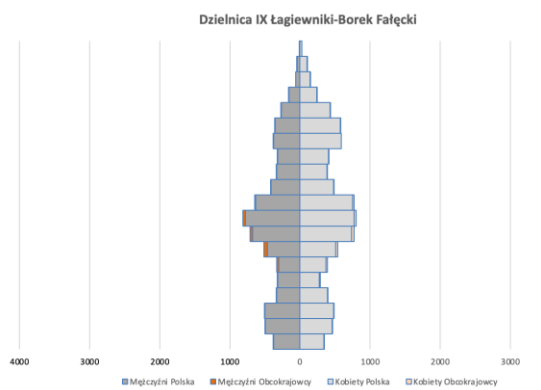
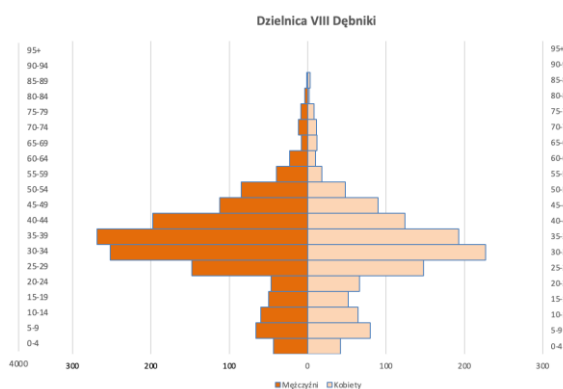
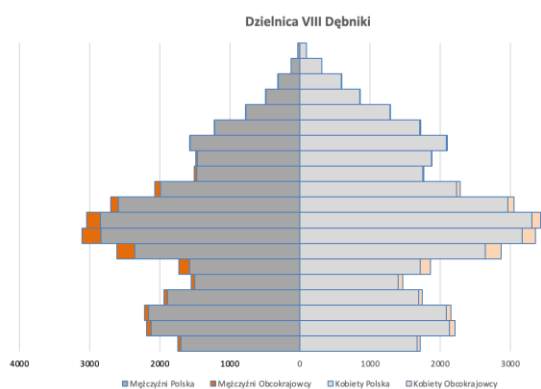
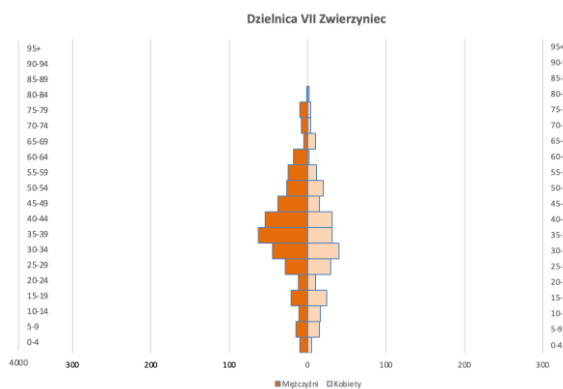
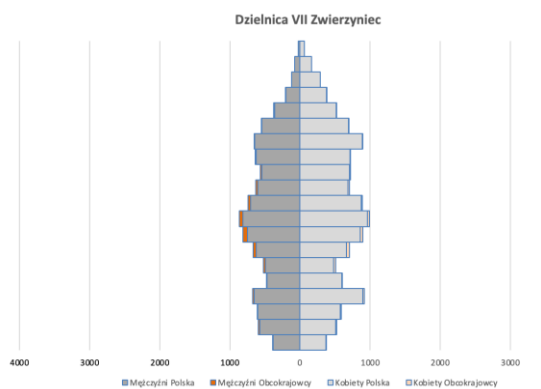
## Populacja ogółem



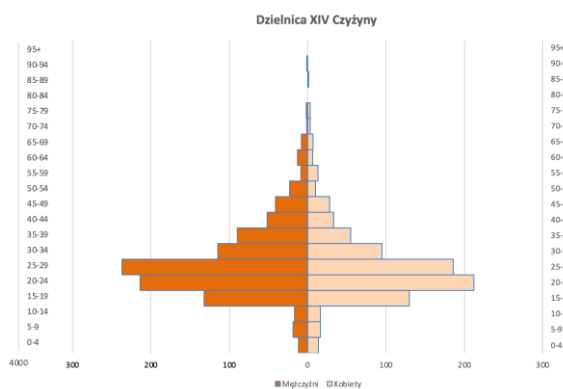
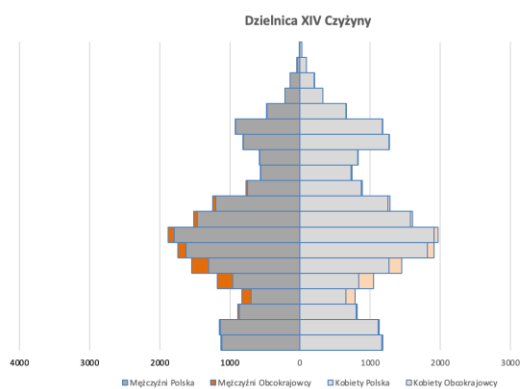
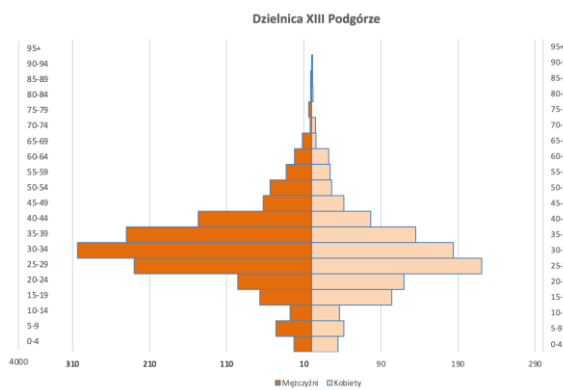
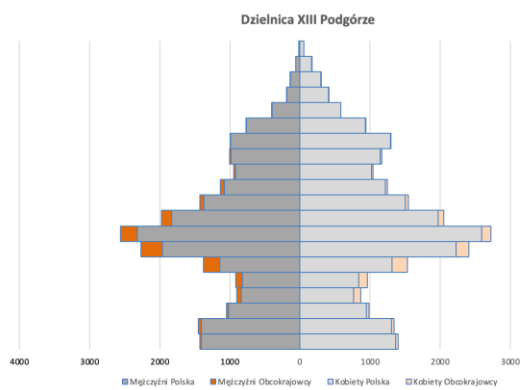
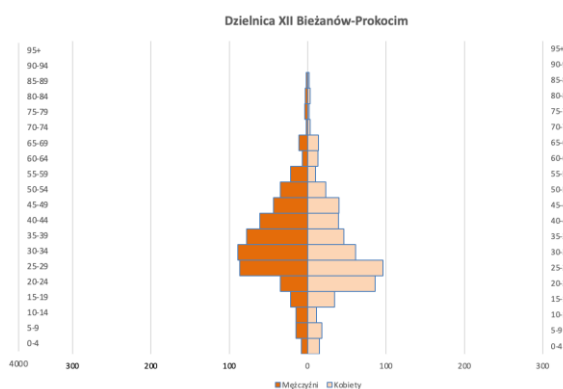
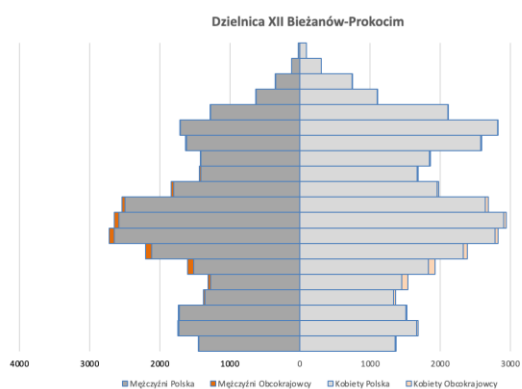
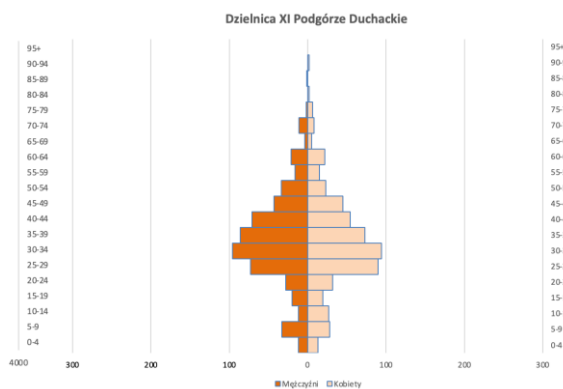
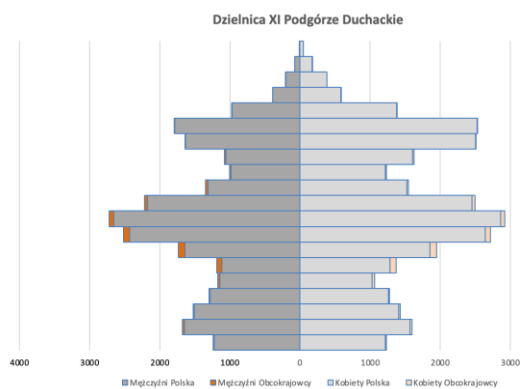


## Populacja ogółem

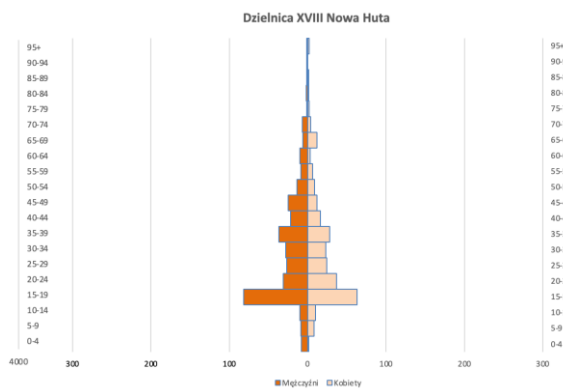
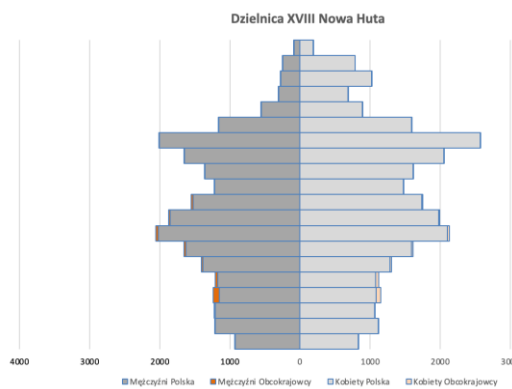
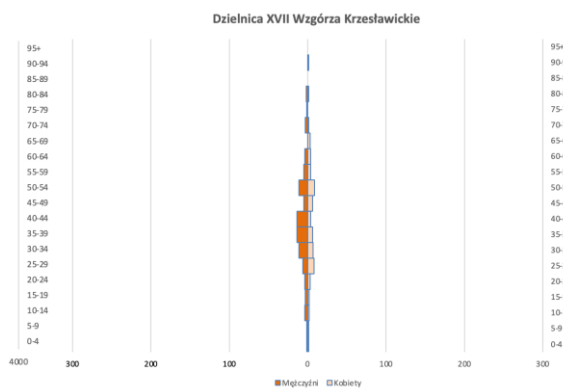
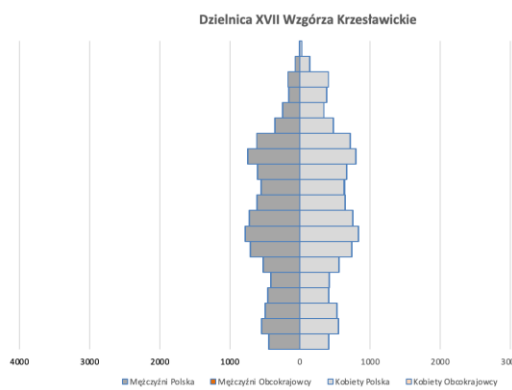
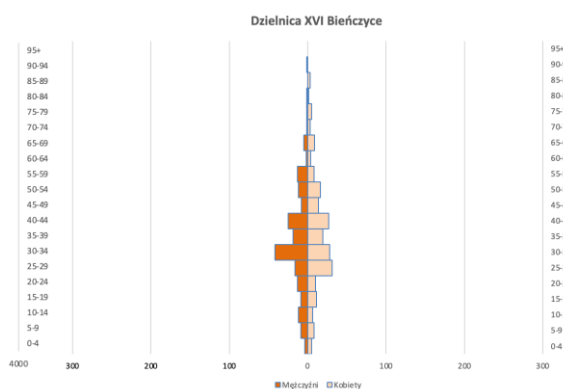
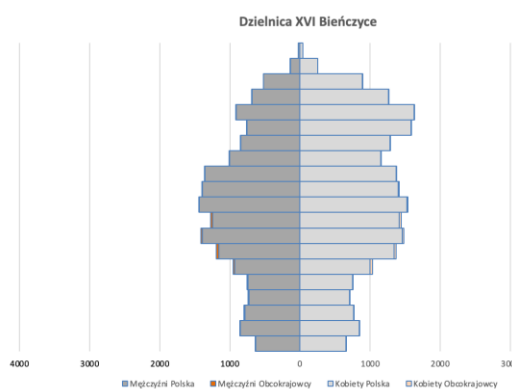
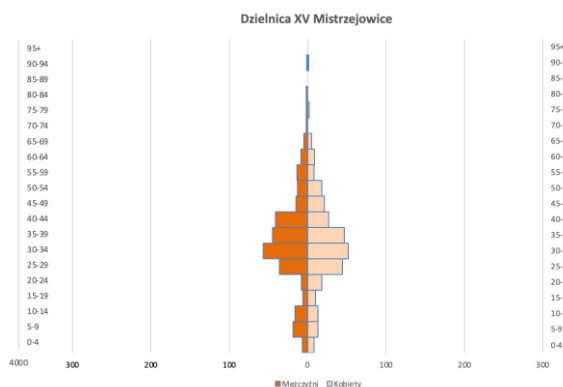
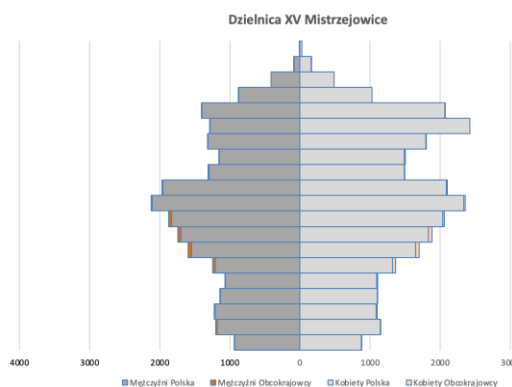
## Obcokrajowcy



## Populacja ogółem



## Populacja ogółem



## 4. Imigranci w systemie szkolnictwa Krakowa

Jedną z przestrzeni życia społecznego, w której znaczący wzrost liczby obcokrajowców stał się szczególnie zauważalny to system szkolnictwa. Jest to związane z charakterem napływu uchodźczego do Polski, czyli dominacją kobiet z niepełnoletnimi dziećmi wymagającymi opieki. Jak pokazujemy poniżej, ponad czterokrotnie wzrosła liczba dzieci i młodzieży cudzoziemskiej w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich w mieście. Tym samym placówki oświatowo-opiekuńcze stały się również bardzo ważnymi elementami szerszego systemu przyjęcia i integracji uchodźców wojennych z Ukrainy, którzy otrzymali w Polsce ochronę tymczasową zgodnie z dyrektywami europejskimi oraz krajową ustawą celową. Jednocześnie warto pamiętać, że bardzo liczna grupa dzieci ukraińskich nie została włączona do polskiego systemu szkolnictwa. Według wyliczeń UNICEFU z 600 tysięcy dzieci ukraińskich w Polsce w wieku 3-9 lat nawet dwie trzecie pozostaje poza krajowym systemem szkolnictwa uczestnicząc (bądź nie) w ukraińskich zajęciach zdalnie (UNICEF 2022). To z pewnością na nich powinny się koncentrować działania integracyjne mające na celu ułatwienie im dostępu do polskiego systemu edukacyjnego, bądź zdalnego dostępu do zajęć prowadzonych w Ukrainie.

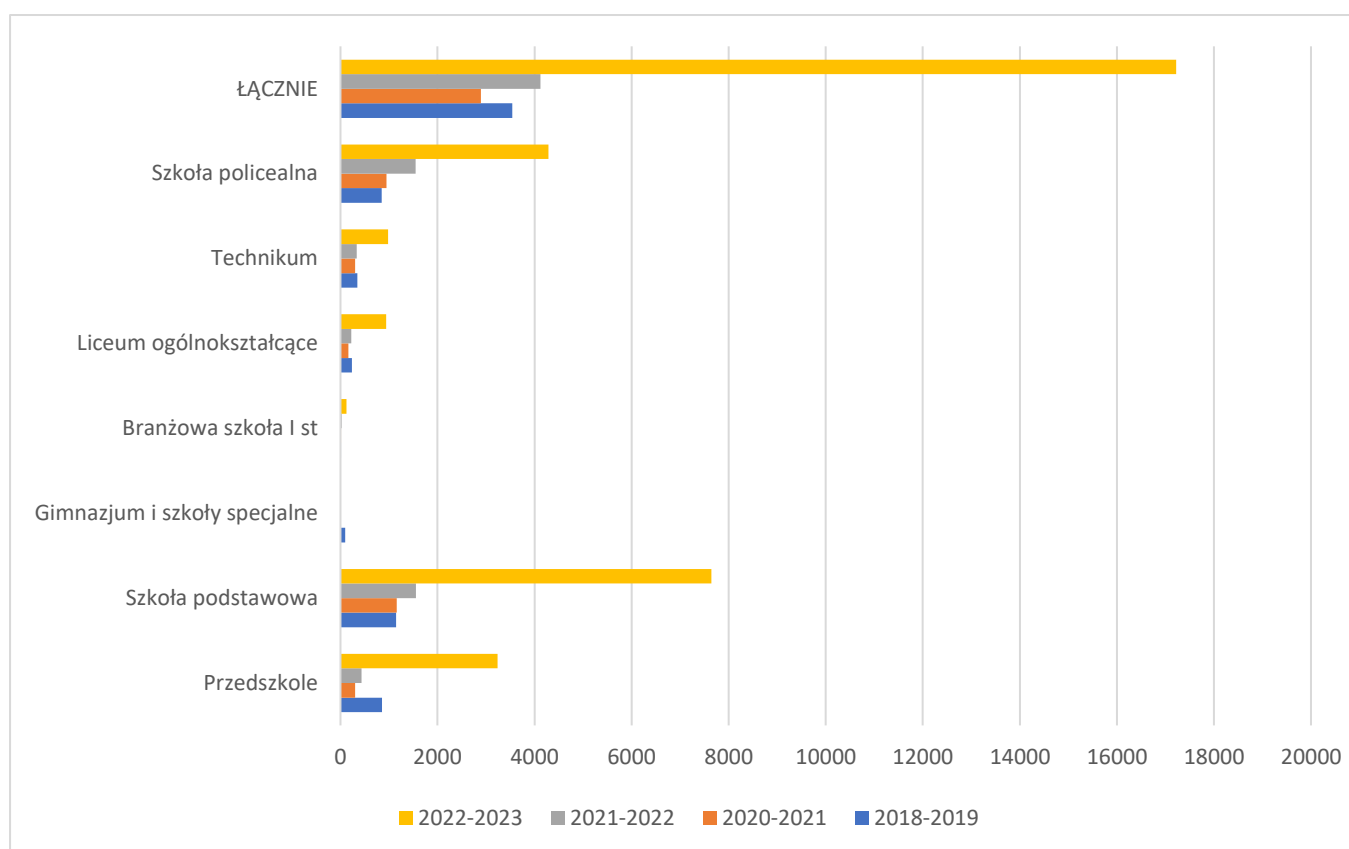
W niniejszej części raportu analizujemy najnowsze dane dotyczące obecności cudzoziemców w szkolnictwie od poziomu przedszkolnego, przez podstawowy i średni, aż po uczelnie wyższe w Krakowie. W przypadku edukacji podstawowej i średniej jesteśmy w stanie szczegółowo ukazać skalę napływu migrantów przymusowych z Ukrainy po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji, a w przypadku danych uczelnianych jedynie ogólnie. Dokonujemy również porównania sytuacji edukacyjnej jaka miała miejsce w latach wcześniejszych. W przypadku placówek przedszkolnych oraz szkół podstawowych, średnich i policealnych bazujemy na informacjach udostępnionych nam przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa. Ten ostatni z kolei pozyskuje dane z Ministerstwa Edukacji Narodowej. Według informacji udzielonej nam przez przedstawicieli magistratu przed dwoma laty, Miastu nie udostępniono danych na temat obcokrajowców w krakowskich szkołach w roku szkolnym 2019-2020 tylko 2020-2021, stąd porównujemy aktualne dane do tych sprzed roku, dwu oraz czterech lat opisanych szczegółowo w wcześniejszych raportach OWiM (Pędzwiatr et al. 2021a, 2020 i 2019). W przypadku danych na temat obecności studentów na uczelniach krakowskich bazujemy głównie do najnowszych danych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących roku akademickiego 2021-2022 (GUS 2022b) oraz informacji z Urzędu

Statystycznego w Krakowie (USKrk 2022) i danych ze stron rządowych dotyczących skali rejestracji na studia przez osoby z Ukrainy po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji na kraj 24 lutego 2022.

#### 4.1 Inwazja rosyjska w Ukrainie, a system szkolnictwa Krakowa

Jeśli rok 2021 był nade wszystko czasem powolnego powrotu do „normalności” po szokach wywołanych przez pandemię Covid-19 i odwróceniem negatywnego trendu spadku liczby cudzoziemców w miejskich placówkach oświatowych, to 2022 został całkowicie zdominowany przez ogromnych rozmiarów kryzys humanitarno-uchodźczy spowodowany rozpoczęciem pełnowymiarowej inwazji rosyjskiej na niepodległe państwo ukraińskie. Choć jedynie bardzo niewielka część uchodźców z Ukrainy, którzy pojawili się w Krakowie po 24 lutego 2022 postanowiła zostać tutaj na dłużej, to ich liczba bardzo wyraźnie odcisnęła się na obrazie udziału cudzoziemców w miejskim systemie szkolnictwa. W relacji rok do roku liczba cudzoziemców w placówkach edukacyjnych (od poziomu przedszkolnego po szkoły policealne) wzrosła ponad 4-krotnie z 4120 cudzoziemców widocznych w danych miejskich w 2021 (Pędziwiatr et al. 2021a) do ponad 17 tysięcy w końcu 2022 roku. Za ten ogromny wzrost w największym stopniu odpowiedzialny jest napływ Ukraińców, którzy stanowią prawie 85% wszystkich cudzoziemców w przedszkolach i szkołach z czego zdecydowana większość (prawie 8 tysięcy) posiada ochronę tymczasową – czyli przybyła do Krakowa po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji. Jak można zaobserwować na rysunku poniżej, w samych tylko szkołach podstawowych aktualnie uczy się dwa razy więcej uczniów cudzoziemskich niż we wszystkich typach placówek edukacyjnych od poziomu przedszkolnego do policealnego w roku 2021.

Rysunek 26. Liczba cudzoziemców w różnych typach placówek oświatowych w roku szkolnym 2018-2019, 2020-2021, 2021-2022 i 2022-2023



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Największy przyrost dzieci cudzoziemskich zarejestrowano w ostatnim roku w przedszkolach i szkołach podstawowych. W tych pierwszych liczba zagranicznych przedszkolaków wzrosła prawie 7,5-krotnie, z 434 dzieci na koniec 2021, do 3236 dzieci na koniec 2022. Radykalnie - prawie 5-krotnie wzrosła również liczba uczniów cudzoziemskich w podstawówkach. Pod koniec 2021 było ich w krakowskich szkołach 1558, a pod koniec 2022 cudzoziemscy uczniowie podstawówek tworzyli już grupę 7643 dzieci. Ponad 5-krotnie wzrosła również liczba uczniów cudzoziemskich w szkołach branżowych I stopnia, a ponad 4-krotny wzrost liczby cudzoziemców zanotowały krakowskie licea ogólnokształcące. Bardzo wyraźnie (prawie 3-krotnie) wzrosła również liczba cudzoziemców uczęszczających do techników oraz szkół policealnych. W przypadku tych pierwszych zanotowano wzrost z 335 uczniów w 2021 do prawie tysiąca w 2022. Jeśli chodzi o szkoły policealne to w 2021 miały one trochę ponad 1,5 tysiąca słuchaczy, a aktualnie prawie 4,3 tysiąca.

Tabela 10. Liczba cudzoziemców w różnych typach placówek oświatowych w roku szkolnym 2022-2023

Typ szkoły	Liczba cudzoziemców
Branżowa szkoła I stopnia	123
Branżowa szkoła II stopnia	1
Liceum ogólnokształcące	942
Ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia	23
Przedszkole	3201
Punkt przedszkolny	35
Szkoła muzyczna I stopnia	21
Szkoła muzyczna II stopnia	1
Szkoła podstawowa	7598
Szkoła policealna	4289
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	4
Technikum	983
<b>łącznie</b>	<b>17221</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

#### 4.2 Cudzoziemcy w przedszkolach i szkołach podstawowych

Według danych udostępnionych autorom przez UMK na początku roku szkolnego 2022/2023 do wszystkich typów ogólnodostępnych przedszkoli i punktów przedszkolnych (samorządowych bądź niesamorządowych) w Krakowie uczęszczało ogółem 37.082 dzieci w wieku 3–6 lat (a w szczególnie uzasadnionych przypadkach w wieku 2,5 roku lub 7 lat). Rok wcześniej było ich 33.760, czyli ponad 3 tysiące mniej. Wtedy również nieznacznie więcej (51%) dzieci uczęszczało do przedszkoli samorządowych, a mniejszość do niesamorządowych. W ostatnim roku ta sytuacja uległa zmianie gdyż to w tych ostatnich przedszkolach jest o ponad tysiąc więcej dzieci niż w placówkach samorządowych

Podobnie jak przed rokiem 51% dzieci uczęszcza do przedszkoli samorządowych, a 49% do przedszkoli niesamorządowych. Jak przed trzema laty najliczniejszą grupę wśród przedszkolaków stanowiły czterolatki, a najmniej liczną siedmiolatki uczęszczające do przedszkoli z powodu odroczenia obowiązku szkolnego.

Na początku roku szkolnego 2022-2023 wśród wszystkich przedszkolaków było 3201 obcokrajowców. Jak wspomnieliśmy wyżej, to w tych placówkach zanotowano najbardziej

radikalny wzrost obcokrajowców w ciągu ostatniego roku, co znajduje również odzwierciedlenie w udziale dzieci cudzoziemskich wśród wszystkich przedszkolaków w Krakowie. Jeśli przed rokiem 1,3% wszystkich przedszkolaków w mieście było cudzoziemcami, to w 2022 roku było to już 8,6. Największą liczbę zagranicznych przedszkolaków zarejestrowano w niepublicznym przedszkolu Cracow International School na ul. Sokołowskiego (60 osób). Tylko trochę mniej popularne były samorządowe przedszkola przy ulicach Żuławskiego, Miodowej i Kazimierza Odnowiciela które miały odpowiednio 54, 53 i 47 cudzoziemskich przedszkolaków. W dziesiątce najpopularniejszych przedszkoli wśród dzieci cudzoziemskich w Krakowie są również cztery inne placówki publiczne oraz dwie niepubliczne. Łącznie dziesięć najpopularniejszych przedszkoli w 2022 gromadzi prawie tyle dzieci cudzoziemskich co wszystkie przedszkola krakowskie rok wcześniej (szczegóły w tabeli nr 11).

*Tabela 11. Przedszkola krakowskie z największą liczbą dzieci cudzoziemskich w roku szkolnym 2022/23*

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr. Domu	Liczba dzieci, które nie są obywatelami polskimi
1.	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE CRACOW INTERNATIONAL SCHOOL	niepubliczna	Andrzeja Sokołowskiego	19	60
2.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 44 W KRAKOWIE	Publiczna	Jerzego Żuławskiego	9	54
3.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 21 IM. JÓZEFA DIETLA W KRAKOWIE	publiczna	Miodowa	36	53
4.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 162 IM. WAWELSKIEGO SMOKA W KRAKOWIE	Publiczna	Kazimierza Odnowiciela	4	47
5.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 119 IM. JANA BRZECHWY W KRAKOWIE	publiczna	Za Targiem	4	41
6.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 95 IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W KRAKOWIE	Publiczna	Kościuszkowców	6	37
7.	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "BIG BEN"	niepubliczna	ul. płk. Ryszarda Kuklińskiego	7	35
8.	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE SPORTOWO-TANECZNE "FAIR	Niepubliczne	Jana Dekerta	24	34



	PLAY"				
9.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 9 W KRAKOWIE	niepubliczne	Młaskotów	2A	33
10.	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE NR 17 W KRAKOWIE	publiczna	Józefa Dietla	70	33
	<b>SUMA POWYŻSZYCH</b>				<b>427</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Jeśli chodzi o szkoły podstawowe, to na początku roku szkolnego 2022/2023 było do nich zapisanych 62 154 czyli prawie 3,5 tys. więcej niż przed rokiem. Wśród nich 7598 było obcokrajowcami. Podobnie jak przed rokiem najbardziej popularne wśród o dzieci cudzoziemskich były szkoły publiczne. Wśród dziesięciu najpopularniejszych placówek tylko jedna była szkołą niepubliczną. Jeśli przed rokiem najpopularniejsza szkoła podstawowa (była nią wtedy Sp. nr.158) miała 97 uczniów nie będących obywatelami polskimi, to aktualnie taka szkoła ma już ponad 2,5 razy więcej uczniów. Do szkoły podstawowej nr. 151 przy ul. Wacława Lipińskiego 2 uczęszcza bowiem 251 cudzoziemców, z których prawie połowa to dzieci uchodźcze z Ukrainy (123 osoby), a inne znacząco liczebnie tworzą dzieci ukraińskie przybyłe do Polski przed rosyjską inwazją na Ukrainę (66 osób), uczniowie białoruscy (30 osób) i rosyjscy (14 osób).

Ponad 170 uczniów cudzoziemskich w Krakowie mają jeszcze szkoły podstawowe nr. 158 przy ulicy Strąkowej oraz nr 47 przy ul. Myśliwskiej. W tej pierwszej wśród 177 uczniów nie będących obywatelami polskimi zdecydowaną większość stanowią dzieci migrantów przymusowych z Ukrainy (92 osób). Bardzo licznie (62 uczniów) są w szkole również reprezentowane dzieci imigrantów ekonomicznych z Ukrainy. Liczebność innych grup dzieci cudzoziemskich nie przekracza w tej szkole dziesięciu osób. Jeśli chodzi o szkołę nr 47, to tu również zdecydowaną większość (prawie  $\frac{3}{4}$  wszystkich uczniów) stanowią dzieci przybyłe do Krakowa po 24 lutego 2022. Do tej placówki uczęszcza ponadto 27 uczniów imigrantów ekonomicznych z Ukrainy, 10 obywateli Wietnamu, oraz 6 Rosjan i 4 Białorusinów – żeby wymienić najważniejsze grupy. Tak liczna reprezentacji dzieci wietnamskich z pewnością związana jest z stosunkowo bliskim sąsiedztwem terenów które stanowią historyczne i częściowo również aktualne centrum aktywności ekonomicznej tej mniejszości w Krakowie i znaczną koncentracją przedstawicieli tej grupy narodowej w tej części miasta (Tabela 12).

Tabela 12. Szkoły podstawowe w Krakowie o największej liczbie obcokrajowców w roku szkolnym 2022/23

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr. Domu	Liczba dzieci, które nie są obywatelami polskimi
1.	SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 151 IM. UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Wacława Lipińskiego	2	251
2.	SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 158 IM. PROFESORA JULIANA ALEKSANDROWICZA W KRAKOWIE	publiczna	Strąkowa	3A	177
3.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 47 IM. STEFANA CZARNIECKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Myśliwska	64	173
4.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. ŚW. WOJCIECHA W KRAKOWIE	publiczna	Strzelców	5A	151
5.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 53 IM. JANA HENRYKA DĄBROWSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Skośna	8	148
6.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 95 IM. WŁADYSŁAWA BRONIEWSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	Wileńska	9B	144
7.	NIEPUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA CRACOW INTERNATIONAL SCHOOL	niepubliczna	Andrzeja Sokołowskiego	19	130
8.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 109 IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W KRAKOWIE	Publiczna	Józefa Mackiewicza	15	128
9.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 55 IM. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W KRAKOWIE	publiczna	Dobczycka	20	123
10.	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 119 IM. JANINY PORAZIŃSKIEJ W KRAKOWIE	publiczna	Bolesława Czerwieńskiego	1	122
	<b>SUMA POWYŻSZYCH</b>				<b>1547</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

### 4.3 Imigranci w szkołach średnich

Według danych przekazanych autorom raportu przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa na koniec września 2022 do liceów ogólnokształcących w Krakowie, w tym liceów dla dorosłych, uczęszczało łącznie 27 510 osób, czyli o prawie 2 tysiące uczniów więcej niż przed rokiem. Pośród uczniów ogólniaków ponad 2/3 uczęszcza do placówek samorządowych, a 1/3 – do instytucji niesamorządowych. Wśród krakowskich licealistów było 942 obcokrajowców. Stanowili oni tym samym prawie 3,5% wszystkich licealistów w mieście, w sytuacji gdy przed rokiem było ich 0,9% wszystkich licealistów.

Najwięcej zagranicznych licealistów (83 osób) kształciło się w XXX Liceum Ogólnokształcącym im. Św. Brata Alberta w Krakowie na os. Dywizjonu 303. Pośród 83 uczniów uczęszczających do tej placówki, aż 64 osoby to dzieci uchodźcze z Ukrainy posiadające ochronę tymczasową. Drugą najliczniejszą grupę (16 osobą) tworzą dzieci których rodzice przybyli do Krakowa przed pełnowymiarową inwazją rosyjską w Ukrainie. Pojedynczy uczniowie pochodzą w tym liceum z Gruzji, Rosji i Wietnamu. Podobnie jak przed rokiem wielu obcokrajowców wybrało również edukację w Europejskim Niepublicznym Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie przy ul. Ślusarskiej. W tej placówce, która ma łącznie 57 uczniów zagranicznych, najliczniejsze grupy tworzą obywatele Ukrainy (39 osób) z czego 11 osób to dzieci uchodźcze a 28 dzieci imigrantów ekonomicznych. Oprócz nich do szkoły uczęszczają obywatele dziewięciu innych państw.

Bardzo liczna grupa obcokrajowców kształci się również w Liceum Ogólnokształcącym nr. XIV im Mikołaja Kopernika przy ul. Chełmońskiego. Wśród 50 uczniów najliczniejszą grupę tworzą w nim dzieci z Ukrainy, z których 32 osoby posiada ochronę tymczasową, a 10 posiada karty pobytu. Oprócz nich do szkoły uczęszczają jeszcze obywatele sześciu innych krajów.

W 10 najpopularniejszych liceach kształci się ponad 40% wszystkich cudzoziemskich licealistów. Na liście 10 najpopularniejszych liceów ogólnokształcących w roku szkolnym 2022-2023 (patrz tabela 13) jest 9 placówek publicznych i tylko jedna niepubliczna. Tu warto przypomnieć, że przed rokiem na takiej liście było 7 szkół publicznych i 3 szkoły niepubliczne (Pędziwiatr et al. 2021a).

Tabela 13. Licea ogólnokształcące w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2022/23

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr. Domu	Liczba dzieci, które nie są obywatelami polskimi
1.	XXX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ŚWIĘTEGO BRATA ALBERTA - ADAMA CHMIELEWSKIEGO W KRAKOWIE	Publiczna	os. Osiedle Dywizjonu 303	66	83
2.	KOLEGIUM EUROPEJSKIE - EUROPEJSKIE NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W KRAKOWIE	niepubliczna	Ślusarska	9	56
3.	XIV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W KRAKOWIE	Publiczna	Józefa Chetmońskiego	24	50
4.	XXXI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ROMANA INGARDENA W KRAKOWIE	publiczna	Kazimierza Odnowiciela	2	43
5.	NIEPUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE CRACOW INTERNATIONAL SCHOOL	niepubliczna	Leona Wyczółkowskiego	7	41
6.	IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ZYGMUNTA WRÓBLEWSKIEGO W KRAKOWIE	Publiczna	Kazimierza Czapińskiego	5	37
7.	I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. BARTŁOMIEJA NOWODWORSKIEGO W KRAKOWIE	publiczna	pl. Plac Na Groblach	9	34
8.	XXVII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. DR. HENRYKA JORDANA W KRAKOWIE	publiczna	Senatorska	35	32
9.	XV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MARII SKŁODOWSKIEJ-CURIE W KRAKOWIE	publiczna	al. Aleja Adolfa Dygasińskiego	15	27
10.	XX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. LEOPOLDA STAFFA W KRAKOWIE	publiczna	Szlak	5	25
	<b>SUMA POWYŻSZYCH</b>				<b>428</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

W Krakowie w szkołach branżowych pierwszego stopnia czyli tzw. zawodówkach w listopadzie 2021 kształciło się łącznie 2.440 uczniów czyli o ponad stu mniej niż przed

rokiem. Dwie trzecie z tych osób uczęszczało do szkół samorządowych, a jedna trzecia do szkół niesamorządowych. Wśród wszystkich uczniów tego typu szkół było 123 obcokrajowców, czyli o stu więcej niż przed rokiem. Stanowią oni 5% wszystkich uczniów zawodówek, czyli znacząco więcej niż w 2021, gdy stanowili oni mniej niż 1%. Najpopularniejszą jest w tym względzie branżowa szkoła nr 23 mieszcząca się ul. Macieja Miechowity w której kształciło się 30 cudzoziemców. Ponad dziesięciu obcokrajowców uczyło się w zawodówkach na os. Szklane Domy, al. Mickiewicza i os. Szkolnym (patrz tabela nr 14).

*Tabela 14. Obcokrajowcy w branżowych szkołach I stopnia w Krakowie w roku szkolnym 2022/23*

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr. Domu	Liczba dzieci, które nie są obywatelami polskimi
1.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 23 IM. ŚW. MAKSYMILIANA MARII KOLBE W KRAKOWIE	Publiczna	Macieja Miechowity	7	30
2.	KRAKOWSKA RZEMIEŚNICZA SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA	Publiczna	os. Osiedle Szklane Domy	7	14
3.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 14 W KRAKOWIE	Publiczna	al. Aleja Adama Mickiewicza	5	12
4.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 17 W KRAKOWIE	publiczna	os. Szkolne	37	11
5.	FRYZJERSKO-KOSMETYCZNA NIEPUBLICZNA SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA	niepubliczna	os. Osiedle Szklane Domy	7	8
6.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W KRAKOWIE	publiczna	Jerzego Szablowskiego	1	8
7.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 10 W KRAKOWIE	publiczna	Jana Zamoyskiego	6	8
8.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 3 IM. ERAZMA JÓZEFA JERZMANOWSKIEGO W KRAKOWIE	Publiczna	al. Aleja gen. Jana Skrzyneckiego	12	7
9.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA HUTY IM. TADEUSZA SENDZIMIRA	Publiczna	os. Osiedle Złotej Jesieni	2	6

10.	BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO "CHEMOBUDOWA-KRAKÓW" SPÓŁKA AKCYJNA	publiczna	os. Osiedle Urocze	13	6
	<b>SUMA POWYŻSZYCH</b>				<b>80</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Jeśli chodzi o technika i szkoły branżowe II stopnia, to w całym mieście do tego typu placówek na początku roku szkolnego 2022-2023 uczęszczało 15 295 osób. Zdecydowana większość z nich to uczniowie szkół samorządowych (ponad 13,5 tys. osób) (UMK 2021c). Wśród nich było 984 cudzoziemców. Tym samym ich udział wśród całej młodzieży zdobywającej wiedzę i umiejętności do pracy w określonym zawodzie z tytułem technika wynosi 6,4% czyli o 4% więcej niż przed rokiem.

Tak jak przed rokiem, dwu i trzema laty najpopularniejszym technikum wśród cudzoziemców było Technikum Huty im. Tadeusza Sendzimira. Ponad jedna piąta (226 osoby) wszystkich obcokrajowców uczących się w technikach wybrała szkołę na osiedlu Złotej Jesieni. Jeśli przed rokiem prawie wszyscy obcokrajowcy w tej szkole byli obywatelami Ukrainy, to aktualnie zauważalne jest większe zróżnicowanie. Ponad dwustu uczniów pochodzi z Ukrainy i przybyło do Krakowa przed pełnowymiarową inwazją rosyjską (142 osób) lub po niej (59 osób), a reszta pochodzi z takich krajów jak Białoruś (17 osób), Armenia (2), Rosja (3), Rumunia, Kirgistan i USA (po 1 osobie). Zdobywają w szkole wiedzę i doświadczenie, które pozwoli im uzyskać tytuł technika informatyka, mechanika, elektronika, elektryka, hutnika, logistyka, mechatronika lub technika hutnictwa, hotelarstwa albo obsługi turystycznej.

Bardzo popularne są wśród obcokrajowców również technika na os. Szkolnym 18 i 37. W tym pierwszym dominuje młodzież uchodźcza z Ukrainy (94 osoby) oraz taka, która mieszkała w Krakowie przed lutym 2022 (24 osoby). Pojedynczy uczniowie pochodzą z Czech i Gruzji. W „Mechaniku” uczy się natomiast 38 osób z Ukrainy posiadających ochronę tymczasową i 47 z kartami pobytu. Ponadto oprócz młodzieży ukraińskiej do szkoły uczęszcza również kilku uczniów z Białorusi, Armenii, Kirgistanu i Rosji. Jak łatwo można

zauważyć większość spośród dziesięciu techników, w których uczą się obcokrajowcy w Krakowie jest zlokalizowana w dzielnicy Nowa Huta (patrz tabela nr 15).

*Tabela 15. Technika w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2022/23*

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr. Domu	Liczba dzieci, które nie są obywatelami polskimi
1.	TECHNIKUM HUTY IM. TADEUSZA SENDZIMIRA	niepubliczna	os. Osiedle Złotej Jesieni	2	226
2.	TECHNIKUM NR 2 IM. STUDENCKIEGO KOMITETU SOLIDARNOŚCI W KRAKOWIE	publiczna	os. Osiedle Szkolne	18	120
3.	TECHNIKUM MECHANICZNE NR 17 W KRAKOWIE	publiczna	os. Osiedle Szkolne	37	95
4.	TECHNIKUM ELEKTRYCZNE NR 8 W KRAKOWIE	Publiczna	os. Szkolna	26	73
5.	TECHNIKUM PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO "CHEMOBUDOWA-KRAKÓW" S.A.	Publiczna	Os. Urocze	13	59
6.	TECHNIKUM NR 16 W KRAKOWIE	publiczna	al. Aleja gen. Jana Skrzyneckiego	12	55
7.	TECHNIKUM POLIGRAFICZNO-MEDIALNE NR 20 IM. ZENONA KLEMENSIEWICZA W KRAKOWIE	publiczna	os. Osiedle Tysiąclecia	38	47
8.	TECHNIKUM EKONOMICZNOHANDLOWE NR 5 W KRAKOWIE	publiczna	os. Osiedle Spółdzielcze	6	43
9.	TECHNIKUM GASTRONOMICZNOHOTELARSKIE NR 10 W KRAKOWIE	publiczna	os. Osiedle Złotej Jesieni	16	38
10.	TECHNIKUM BUDOWLANE NR 1 W KRAKOWIE	publiczna	ul. Jerzego Szablowskiego	1	36
	<b>SUMA POWYŻSZYCH</b>				<b>792</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Jak wspominaliśmy na wstępie tego rozdziału, szkołami które cieszą się największą popularnością wśród obcokrajowców są szkoły policealne. Do szkół policealnych, które w mieście są w prawie 100% placówkami niesamorządowymi (szkołami niepublicznymi o uprawnieniach szkoły publicznej) uczęszczało z końcem września 2022 ponad 14 tysięcy osób (14.270), czyli ponad 2 tysiące więcej niż przed rokiem. Aż 4289 z nich to cudzoziemcy, czyli o ponad 2,7 tys. więcej niż przed rokiem.

W ciągu ostatniego roku nastąpił pod 17% wzrost udziału imigrantów w grupie osób uczęszczających do tego typu szkół. Jeśli w 2021 stanowili oni 13% wszystkich uczniów tego typu szkół, to aktualnie stanowią oni już 30%. Najliczniejszą grupę osób uczęszczających do tego typu placówek tworzą obywatele i obywatelki Ukrainy spośród których 3375 to imigranci ekonomiczni, a 299 posiada ochronę tymczasową. Inne znaczące liczebnie grupy tworzą obywatele i obywatelki Białorusi (351), Rosji (135), Kazachstanu (28) i Azerbejdżanu (20).

Wspólnie z Polakami uczą się w nich różnych zawodów (od kosmetyki i florystyki przez informatykę, teleinformatykę i rachunkowość), w których łatwo zdobyć pracę. Część szkół otrzymuje dotację miejską na prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych. Aktualnie najbardziej popularną wśród obcokrajowców jest Szkoła Policealna „Cosinus Plus”. Prawie jedna czwarta obcokrajowców uczęszczających do tego typu szkół wybrało tą placówkę. Wśród innych popularnych szkół policealnych są między innymi Gloker – Niepubliczna Szkoła Policealna w Krakowie, Krakowskiej Centrum Edukacji, Centrum Nauki i Biznesu oraz Gowork.pl (patrz tabela nr 16).

*Tabela 16. Szkoły policealne w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców*

Lp.	Nazwa	Typ szkoły	Ulica	Nr. Domu	Liczba dzieci, które nie są obywatelami polskimi
1.	SZKOŁA POLICEALNA "COSINUS PLUS" W KRAKOWIE	Niepubliczna	Kremerowska	17	1026
2.	GLOKER NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA W KRAKOWIE	niepubliczna	Basztowa	4	465
3.	KRAKOWSKIE CENTRUM EDUKACJI - SZKOŁA POLICEALNA	Niepubliczna	Szewska	14	463
4.	NIEPUBLICZNA POLICEALNA SZKOŁA ZAWODOWA CENTRUM NAUKI BIZNESU I ADMINISTRACJI W KRAKOWIE	niepubliczna	Ujastek	1	377
5.	GOWORK.PL NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA W KRAKOWIE	niepubliczna	Wielopole	18B	270
6.	GLOKER NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA NR 2	Niepubliczna	Basztowa	4	255



7.	NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA RENOMA W KRAKOWIE	niepubliczna	Kremerowska	15	250
8.	NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA PASJONAT	Niepubliczna	Podbrzezie	10	152
9.	EDUVISION POLICEALNA SZKOŁA ZAWODOWA W KRAKOWIE	Niepubliczna	Sławkowska	1	138
10.	NIEPUBLICZNA MEDYCZNA SZKOŁA POLICEALNA RENOMA W KRAKOWIE	Niepubliczna	Kremerowska	15	123
	<b>SUMA POWYŻSZYCH</b>				<b>3519</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Na koniec tej części raportu warto zasygnalizować również obecność obcokrajowców wśród uczniów szkół specjalnych przysposabiających do pracy. Ogólnie w mieście do tego typu placówek uczęszcza 247 uczniów. 4 osoby spośród nich to cudzoziemcy. Połowa z nich pochodzi z Ukrainy i posiada ochronę tymczasową, czyli przybyła do Krakowa po styczniu 2022.

#### 4.4 Struktura narodowa imigrantów w krakowskich przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich

W zeszłorocznym raporcie pokazaliśmy, że choć do końca 2021 zwiększyła się liczba obywateli ukraińskich w systemie edukacyjnym od poziomu przedszkolnego, aż po szkoły policealne, to ich udział procentowy w całości tej populacji zmalał (z 80% do 77%). Ta sytuacja oczywiście uległa diametralnej zmianie po napływie uchodźców wojennych z Ukrainy, którzy jak wspominaliśmy na wstępie tego rozdziału stanowią większość osób w krakowskich przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich. Ich liczebność wzrosła ponad czterokrotnie z 3176 osób w roku szkolnym 2021-2022, do 14631 osób w aktualnym roku szkolnym. Pomimo ogromnego wzrostu ich liczebności w placówkach opiekuńczo-oświatowych w ciągu roku ich udział procentowy wzrósł jedynie o równe 10% w stosunku do roku wcześniej (Pędziwiatr et al. 2021a: 50). Jest to związane nade wszystko z dynamicznym wzrostem liczebności również innych grup imigranckich, a w szczególności białoruskiej, indyjskiej i rosyjskiej (patrz tabela 17).

W ciągu ostatnich dwu lat szczególnie dynamicznie zwiększa się liczba uczniów białoruskich od poziomu przed-podstawowego do średniego, co jest bezpośrednio związane z sytuacją polityczną w tym kraju i pośrednim zaangażowaniem reżimu Łukaszenki w konflikt w

Ukrainie po stronie Rosji. Jeśli na początku roku szkolnego 2020-2021 było zarejestrowanych niespełna stu obywateli Białorusi w analizowanych placówkach oświatowych, to rok później było ich już prawie 300, a pod koniec września 2022 tysiąc stu. Tym samym liczba przedszkolaków i uczniów białoruskich wzrosła w ciągu ostatniego roku ponad trzy krotnie. Jeśli przed rokiem stanowili oni 5,5% wszystkich cudzoziemców w krakowskich szkołach i przedszkolach to aktualnie stanowią już 6,4% (patrz tabela 17).

*Tabela 17. Najliczniejsze grupy cudzoziemców w placówkach oświatowych w 2020-2021, 2021-2022 i 2022-2023*

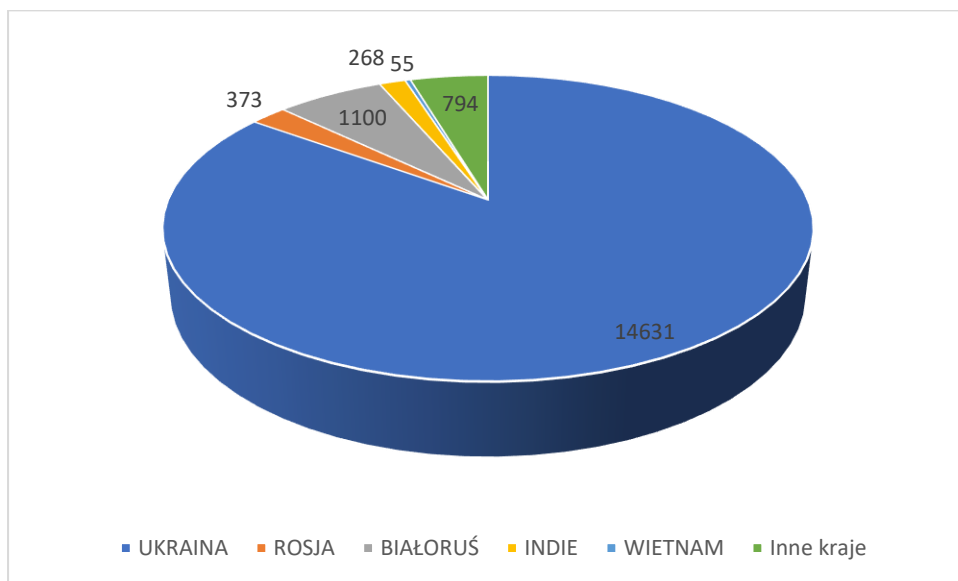
	2020-2021 (liczba)	2020-2021 (udział %)	2021-2022 (liczba)	2021-2022 (udział %)	2022-2023 (liczba)	2022-2023 (udział %)
Ukraińcy	2265	80,6%	3179	77,0%	14631	85%
Białorusini	93	3,3%	299	5,5%	1100	6,4%
Rosjanie	102	3,6%	145	3,5%	375	2,2%
Indusi	57	2,0%	88	2,1%	268	1,5%
Wietnamczycy	32	1,1%	39	0,9%	55	0,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

W ciągu ostatniego roku ponad trzy krotnie wzrosła również liczebność obywateli Indii w krakowskich placówkach opiekuńczo-oświatowych. Tak dynamiczny wzrost znajduje tylko częściowe odzwierciedlenie w danych migracyjnych, a częściowo z pewnością należy go tłumaczyć końcem pandemii i uruchomieniem wielu grup przedszkolnych zamrożonych podczas wcześniejszych lockdownów. Pomimo wzrostu liczebności Indusów wśród osób zarejestrowanych w krakowskich placówkach oświatowych od poziomu przedszkolnego po policealny ich udział wśród wszystkich cudzoziemców w takich placówkach zmalał z 2,1 do 1,5%. Przy okazji warto również odnotować ponad dwu krotny wzrost liczby Rosjan w krakowskiej oświacie i spadek ich udziału w całej cudzoziemskiej populacji przedszkolno-szkolnej z 3,5% do 2,2 % (patrz tabela 17).

Jeśli chodzi o całościową strukturę narodową cudzoziemców w szkołach samorządowych i niesamorządowych to na początku roku szkolnego 2022-2023 wyraźnie widać w niej dominację obywateli Ukrainy. 85% cudzoziemców uczęszczających do krakowskich przedszkoli i szkół legitymowało się paszportami ukraińskimi. Drugą pod względem liczebności (6,4% całości) była grupa białoruska, a na kolejnych sytuowali się obywatele Rosji, Indii i Wietnamu, – żeby wymienić tylko najliczniejsze grupy (patrz rysunek 27).

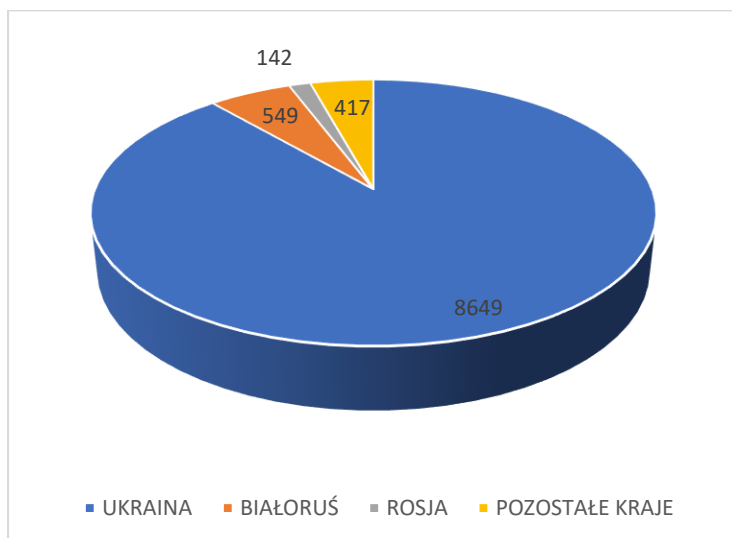
Rysunek 27. Łączna liczba cudzoziemców w przedszkolach/szkołach samorządowych i niesamorządowych w roku szkolnym 2022/23



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Cudzoziemcy nie są równomiernie rozproszeni po różnych typach przedszkoli i szkół. Jak wspominaliśmy powyżej ich największą koncentrację można zaobserwować w szkołach policealnych, podstawowych i przedszkolach. Są również bardzo różnorodnie rozproszeni w szkoła samorządowych i niesamorządowych. Przykładowo dominację grupy ukraińskiej można zaobserwować szczególnie w placówkach samorządowych. Aż 87% wszystkich przedszkolaków i uczniów w takich szkołach to Ukraińcy. Wśród nich z kolei dominują migranci przymusowi. Aż 65% dzieci cudzoziemskich w takich placówkach to uchodźcy z Ukrainy. Do przedszkoli i szkół samorządowych uczęszcza również połowa Białorusinów i jedna trzecia Rosjan.

Rysunek 28. Liczba cudzoziemców w szkołach i przedszkolach samorządowych w roku szkolnym 2022-2023

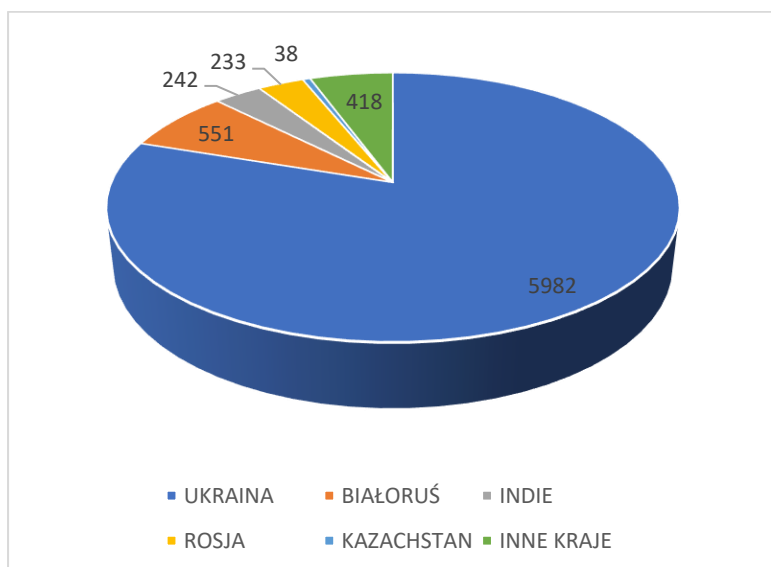


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

Zdecydowanie większą popularnością wśród Rosjan i Indusów cieszą się placówki niesamorządowe. Prawie wszyscy Indusi i dwie trzecie Rosjan uczęszczają do takich placówek.

Wśród Ukraińców którzy stanowią 80% wszystkich osób w takich placówkach zdecydowanie dominuje potomstwo imigrantów ekonomicznych. Jedynie 21% cudzoziemców w przedszkolach i szkołach niesamorządowych to uchodźcy ukraińscy.

Rysunek 29. Liczba cudzoziemców w szkołach i przedszkolach niesamorządowych w roku szkolnym 2022-2023



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMK.

#### 4.5 Studenci zagraniczni na polskich, małopolskich i krakowskich uczelniach

W roku akademickim 2020/21 po raz pierwszy od roku akademickiego 2005/2006 odnotowano wzrost liczby studentów na polskich uczelniach. W minionym roku akademickim ten trend wzrostowy był kontynuowany. Według najnowszego raportu GUS z końca 2022 w kraju było 1218,2 tys. studentów. Podobnie jak we wcześniejszych latach kobiety stanowiły większość studiujących (58,4% wszystkich studentów). W uczelniach publicznych uczyło się prawie 67,5% ogólnej liczby studentów, a najczęściej wybieranymi kierunkami były: biznes i administracja (18,2% ogólnej liczby studentów), kierunki medyczne (12,1%), społeczne (10,8%) oraz inżynierjno-techniczne (8,2%) (GUS 2022b).

*Tabela 18. Liczba studentów z Ukrainy zarejestrowanych na polskich uczelniach po 24.02.2022*

<b>Organ nadzorujący</b>	<b>Łączna liczba studentów z Ukrainy zarejestrowanych po 2022-02-24</b>	<b>Liczba studentów z Ukrainy zarejestrowanych po 2022-02-24 po raz pierwszy</b>	<b>w tym na studiach stacjonarnych, dla których język kształcenia to polski</b>
Minister Edukacji i Nauki (poprzednio MNiSW)	25845	22620	17133
Minister Infrastruktury (poprzednio MiB)	240	210	183
Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu (poprzednio MKiDN)	201	169	154
Minister Obrony Narodowej	41	34	32
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	5	5	5
Minister Zdrowia	146	130	117

Źródło: Dane.gov.pl 2023.

To co szczególnie istotne z naszej perspektywy, to iż pomimo obowiązywania jeszcze części obostrzeń związanych z pandemią Covid-19 i rozpoczęciem pełnowymiarowej wojny w Ukrainie nastąpił dalszy wzrost liczby studentów zagranicznych w Polsce. Warto zaznaczyć, że dane którymi dysponujemy udostępnione przez Urząd Statystyczny w Krakowie i GUS traktując o całym roku akademickim 2021-2022 traktują nade wszystko o pierwszej części roku akademickiego czyli czasie przed napływem wielu milionów uchodźców do Polski. Dopiero dane z 2023 będą w stanie w pełni ukazać wpływ agresji rosyjskiej w Ukrainie na

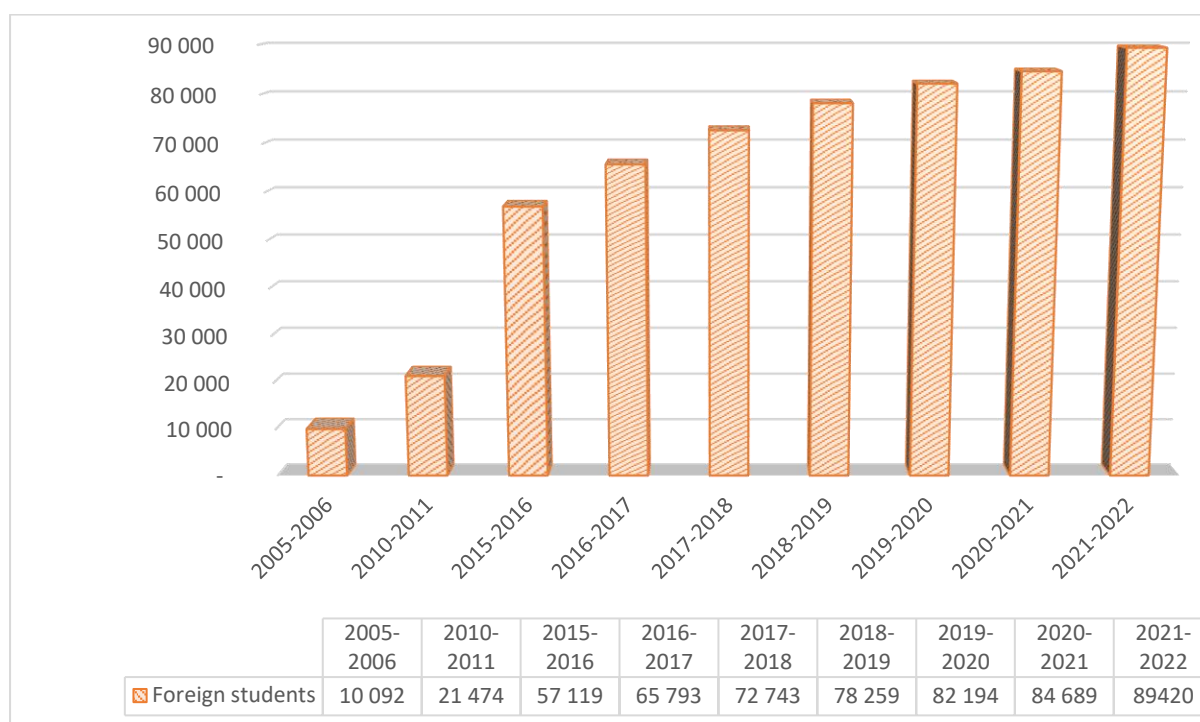
szkolnictwo wyższe w Polsce. Ukazują to cząstkowe informacje rządowe na temat łącznej liczby studentów z Ukrainy zarejestrowanych po 24 lutego 2022 na uczelniach w Polsce prowadzonych przez różne Ministerstwa. Łącznie dane te mówią o ponad 26 tysiącach takich studentów z Ukrainy w Polsce (patrz tabela 18).

Pomimo tego, iż precyzyjne dane GUS i US nie odnotowują studentów uchodźczych to i tak raportują o dalszym wzroście liczby studentów zagranicznych w Polsce. Według GUS w roku akademickim 2021/22 odnotowano wzrost liczby studentów cudzoziemców o 5,6% w stosunku do roku akademickiego 2020-2021 do poziomu 89,4 tys. osób, co stanowiło 7,3% ogólnej liczby studentów. Tak jak przed rokiem najliczniejszą grupę studentów zagranicznych stanowili obywatele krajów europejskich – 62,9 tys. osób (70,3%) w tym nade wszystko Ukrainy – 36,0 tys.<sup>2</sup>. (40,3% całości) i Białorusi – 11 tys., ale warto również odnotować rosnącą liczbę studentów z Indii (2449), Uzbekistanu (2141) i Chin (1493) oraz z takich krajów afrykańskich jak Nigeria (2001) i Zimbabwe (2425). Większość studentów zagranicznych studiuje na uczelniach niepublicznych (45774), a jedynie kilka tysięcy mniej na placówkach publicznych (43646). Te dysproporcje na korzyść uczelni niepublicznych z roku na rok się zmniejszają (GUS 2022b)

---

<sup>2</sup> Dane te nie uwzględniają studentów rejestrowanych po 24.02.2022, o których mowa wyżej. Wraz z nimi liczba studentów zagranicznych w Polsce z pewnością przekracza 100 tysięcy.

Rysunek 30. Liczba studentów zagranicznych na uczelniach w Polsce w latach 2005-2022



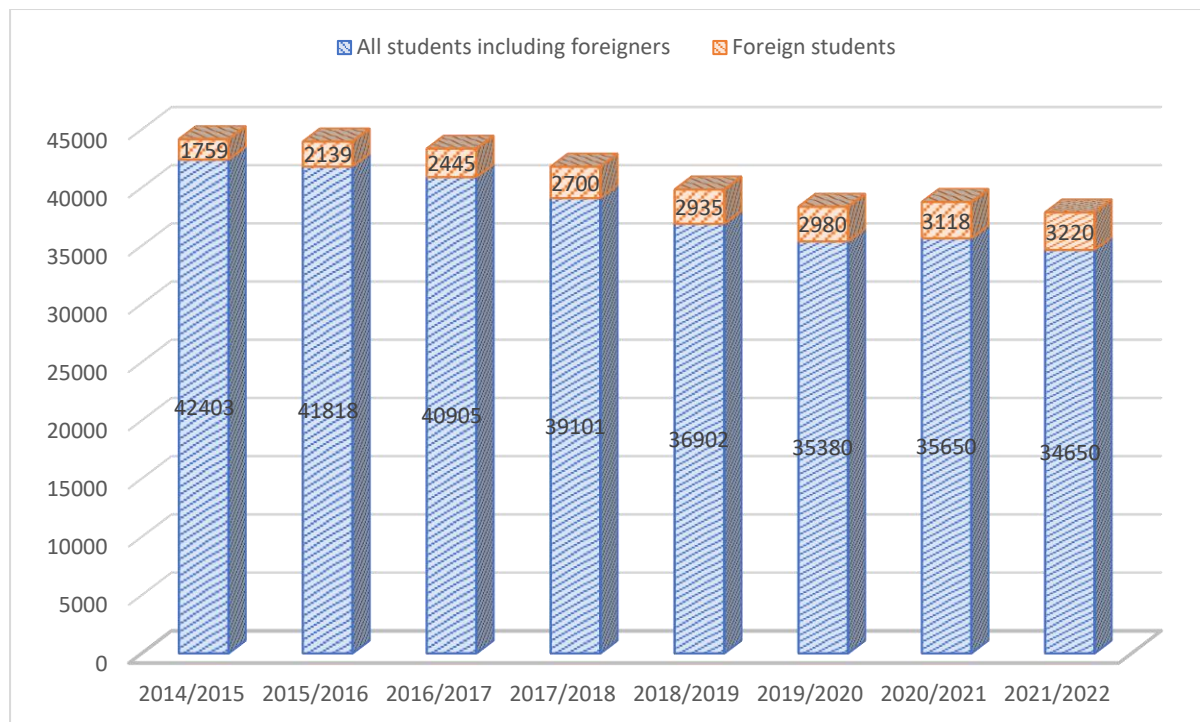
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W województwie małopolskim podobnie jak na poziomie całego kraju, liczba wszystkich studentów nieznacznie wzrosła, a w samym mieście Krakowie minimalnie spadła. Jeśli dane zeszłoroczne mówiły o 146,5 tys. wszystkich studentów w województwie, to najnowsze wskazują na 147,2 tys. osób. W samym Krakowie liczba wszystkich studentów spadła o niespełna stu studentów z 130428 studentów w roku akademickim 2020-2021 do 130360 w 2021-2022. Jednocześnie zanotowano delikatny wzrost liczby zagranicznych studentów w regionie i Krakowie. Z 8 tys. do prawie 8,4 tys. w regionie i z 7811 do 8148 w Krakowie (patrz tabela nr 19).

Warto przyglądnąć się bliżej Uniwersytetowi Jagiellońskiemu, największej uczelni w Krakowie i regionie, oraz drugiemu, po Uniwersytecie Warszawskim, pod względem liczby studentów uniwersytecie w kraju. Choć liczba wszystkich studentów na uczelni od wielu lat spada (z 42,4 tys. w 2015 do 34,6 tys. w 2022), to jednocześnie równie regularnie rośnie liczba obcokrajowców studiujących na uczelni. Jeśli w roku akademickim 2019-2020 na UJ studiowało 2980 obcokrajowców to w ostatnim roku było ich 3220. Wśród obcokrajowców studiujących na UJ w roku akademickim 2021-2022, zdecydowana większość (aż 2043) było kobietami. Zdecydowana większość obcokrajowców na UJ studiuje na studiach

stacjonarnych. To co wyróżnia największą uczelnię w Krakowie to oprócz najliczniejszej grupy studentów zagranicznych również jej ogromne zróżnicowanie narodowe (rys. 31).

Rysunek 31. Cudzoziemcy wśród wszystkich studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2014- 2022



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USKrk 2022.

Jeśli chodzi o przyciąganie studentów zagranicznych, to niekwestionowanym liderem wśród szkół niepublicznych w Krakowie jest od wielu lat Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego (dalej AFM). W przeciwieństwie do UJ liczba cudzoziemców uczęszczających na zajęcia na tej uczelni kolejny rok z rzędu spada. Jeśli na AFM w roku akademickim 2019-2020 studiowało 1967 obcokrajowców to rok później było ich 1872, a w ostatnim roku akademickim 1702 osoby. Podobnie jak na UJ zdecydowana większość studentów zagranicznych na AFM to również kobiety (1039). Nieznaczny spadek studentów zagranicznych zanotowała również Politechnika i AGH. Na tej pierwszej przed rokiem było 322 obcokrajowców, a w ostatnim roku 299. Na AGH przed rokiem studiowało 440 cudzoziemców (w tym tylko 146 kobiety), a w roku akademickim 2021-2022 o 25 studentów mniej (w tym 12 kobiet mniej).



Tabela 19. Obcokrajowcy na studiach w Krakowie w roku akademickim 2021-2022

Uczelnia/ filia	Na studiach					
	ogółem	w tym kobiety	stacjonarne		niestacjonarne	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
UNIwersytet Jagielloński w Krakowie	3220	2043	3074	1944	146	99
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	415	134	402	132	13	2
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki	299	117	285	116	14	1
Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie	128	71	122	68	6	3
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	699	403	597	352	102	51
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	348	249	308	223	40	26
Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie	54	29	53	28	1	1
Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie	149	78	149	78	0	0
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie	40	28	33	22	7	6
Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie	4	2	4	2	0	0
Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego w Warszawie; filia w Krakowie	1	1	0	0	1	1
Społeczna Akademia Nauk w Łodzi - filia w Krakowie	45	15	44	15	1	0
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Krakowie	89	43	68	27	21	16
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej - Wydział Zamiejscowy w Krakowie	481	129	478	129	3	0
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego	1702	1039	1606	974	96	65
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	125	56	121	53	4	3
Akademia Ignatianum w Krakowie	41	34	38	31	3	3
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki w Krakowie	70	23	52	17	18	6
Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej - Wydział Turystyki w Krakowie	8	3	0	0	8	3
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	36	30	21	16	15	14
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie	70	42	48	29	22	13
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego "Apeiron" w Krakowie	136	43	133	42	3	1
<b>Ogółem Małopolska</b>	<b>8390</b>	<b>4717</b>	<b>7816</b>	<b>4372</b>	<b>574</b>	<b>345</b>
<b>Ogółem Kraków</b>	<b>8160</b>	<b>4612</b>	<b>7636</b>	<b>4298</b>	<b>524</b>	<b>314</b>

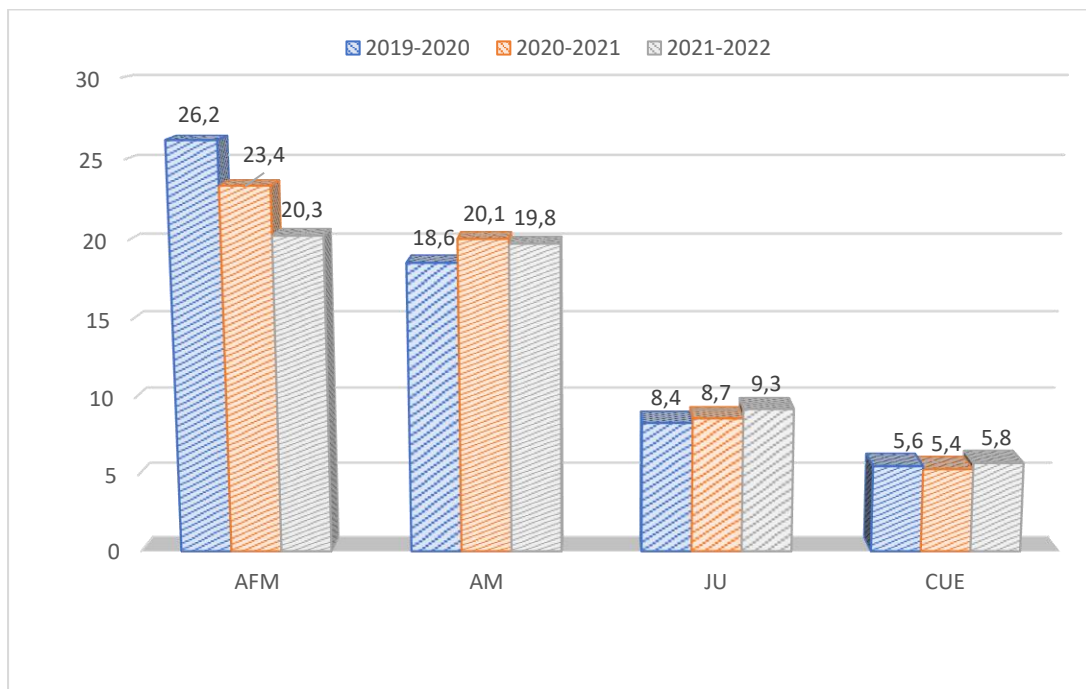
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z USKrk 2022.

Odwrócenie trendu spadkowego można zaobserwować natomiast na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Jeśli w roku akademickim 2020-2021 na UEK-u studiowało 660 obcokrajowców to w ciągu ostatniego roku ich liczba wzrosła do 699. Nieznacznie

wzrosła również liczba studentów zagranicznych na Uniwersytecie Pedagogicznym (348). Lawinowy wzrost studentów można zaobserwować natomiast na Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej – wydział zamiejscowy w Krakowie. Jeśli przed rokiem studiowało na tej uczelni 28 obcokrajowców, to w ostatnim roku akademickim ich liczba wzrosła do 481 osób spośród których 129 osób to kobiety. Nieznacznie wzrosła również liczba studentów zagranicznych w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego ‘Aperion’ w Krakowie ze 124 do 136 (więcej informacji zob. tab. nr 19).

Jeśli chodzi o udział studentów zagranicznych w całej populacji żaków danej uczelni, to najwyższe wskaźniki od lat notuje największa uczelnia niepubliczna w Krakowie, czyli Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego. Warto zauważyć jednak, że w ostatnim roku uczelnia ta zanotowała dalszy spadek liczby studentów, który przełożył się również na ich mniejszy udział w całości populacji studenckiej. Jeśli przed dwoma laty stanowili oni ponad 26% wszystkich studentów na tej uczelni, to teraz jest ich trochę ponad 20%. Warto jednak przypomnieć, że w roku akademickim 2014-2015 ten udział wynosił 16% co oznacza, że jest on wciąż wyższy niż przed dekadą (Brzozowski i Pędziwiatr, 2015: 219-220). Choć minimalnie spadła liczba obcokrajowców na Akademii Muzycznej (z 153 do 149 osób) to wciąż co piąty student tej uczelni to cudzoziemiec. Nieznacznie (o 0,6%) wzrósł natomiast odsetek cudzoziemców wśród społeczności studenckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tu warto pamiętać, że Collegium Medicum funkcjonujące w ramach UJ, gdzie studia szczególnie upodobali sobie studenci zagraniczni (nade wszystko z Norwegii), ma zdecydowanie wyższy wskaźnik umiędzynarodowienia niż całe UJ (zob. Pędziwiatr et al. 2019). Minimalnie zwiększył się również udział (o 0,4%) obcokrajowców wśród żaków UEK (zob. rys. 32).

Rysunek 32. Udział procentowy obcokrajowców wśród studentów wybranych uczelni krakowskich w roku akademickim 2019-2020, 2020-2021 oraz 2021-2022



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z USKrk 2020, 2021, 2022.

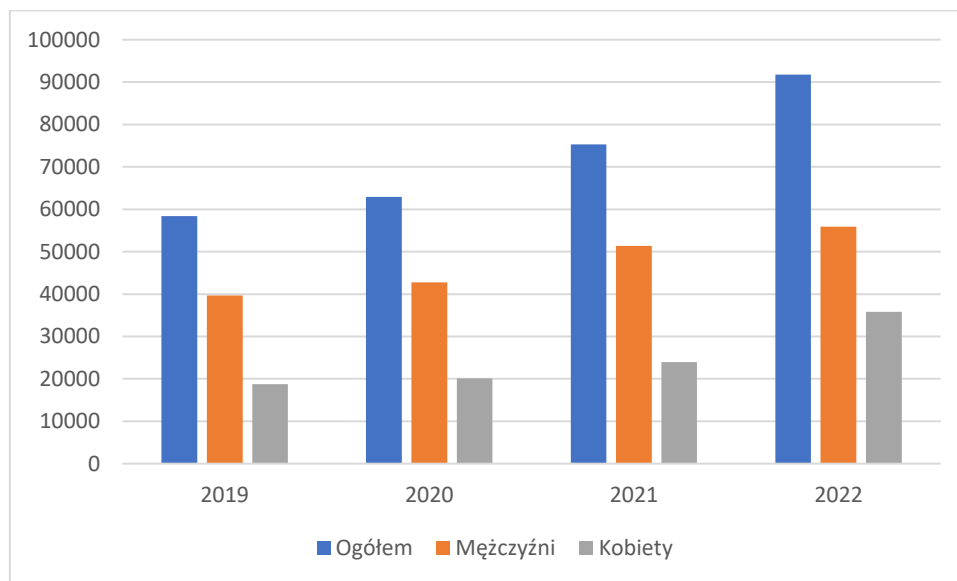
Na koniec tego rozdziału warto raz jeszcze przypomnieć że prezentowane dane nie uwzględniają studentów – uchodźców z Ukrainy, którzy pojawili się na polskich uczelniach po 24 lutego 2022 i tylko częściowo uwzględniają studentów przybywających do regionu i Krakowa w ramach programu Erasmus. Ci ostatni są bowiem uwzględniani w rejestrach GUS jedynie gdy przebywają w Polsce powyżej jednego semestru. Ich obecność w mieście nawet na jeden semestr ma znaczący wpływ umiędzynarodowienie życia akademickiego i imigracyjny charakter Krakowa o czym szeroko traktowaliśmy w odrębnym raporcie OWIM (Mucha i Pędziwiatr 2019).

## 5. Imigranci i uchodźcy a gospodarka województwa małopolskiego i Krakowa

Kluczowym czynnikiem wpływającym na rynek pracy w województwie i jego stolicy była oczywiście agresja rosyjska na Ukrainę, rozpoczęta w dniu 24 lutego 2022. W początkowej fazie konfliktu media wspominały o odpływie 300 tys. osób przebywających wcześniej w Polsce do Ukrainy. Faktycznie, dane o ruchu granicznym wskazują na 227 tysięcy osób, które wyjechało z Polski na Ukrainę między 24 lutego a 18 marca 2022 (Turaieva, 2023). Jednak były to w większości ruchy wahadłowe: realnie na Ukrainę po wybuchu wojny z Polski powróciło około 100 tys. osób (Duszczyk, 2022), z czego 60-80 tys. w celu zaciągnięcia się do armii lub ochrony terytorialnej (Duszczyk i Kaczmarczyk, 2022), zaś pozostali – z powodów rodzinnych.

Drugim istotnym czynnikiem stymulującym ewentualne wyjazdy imigrantów z Polski było pogorszenie sytuacji gospodarczej w Polsce: z jednej strony wyraźne spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego z 5,7% w 2021 do ok. 4% w 2022, a także prognozowana stagnacja gospodarcza w 2023 (prognozowane tempo wzrostu między 0,7% a 0,9% - odpowiednio według Komisji Europejskiej i OECD, cf. OECD 2022), z drugiej – wysokie tempo inflacji, która w listopadzie 2022 sięgnęła 17,5%. W rezultacie wzrost płac w gospodarce był wolniejszy niż ogólny wzrost cen, zmniejszając realne wynagrodzenie i atrakcyjność Polski jako miejsca docelowego dla imigrantów.

Rysunek 33. Imigranci w województwie małopolskim zgłoszeni do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego

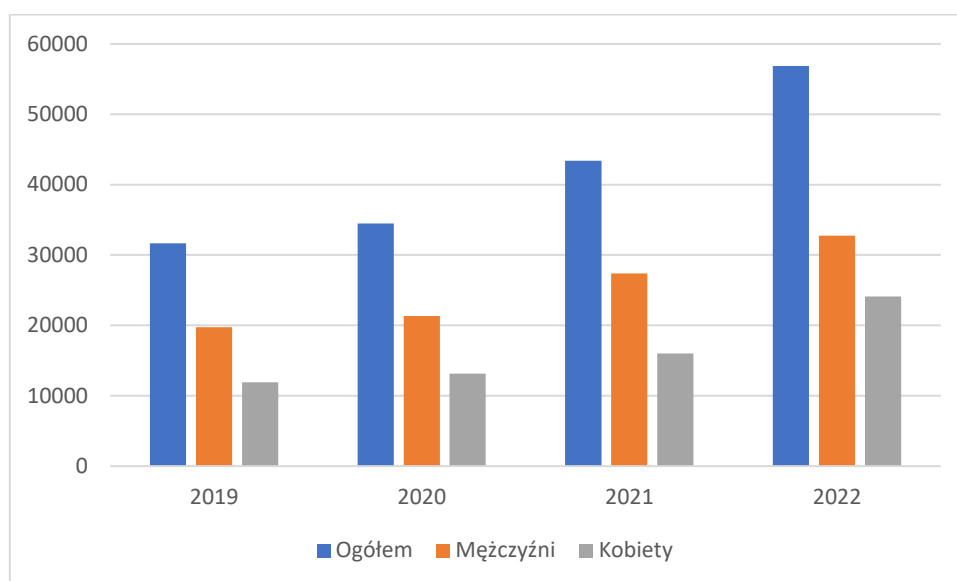


Źródło: ZUS (2022).

Jednak mimo tych dwóch negatywnych zjawisk, liczebność pracowników zagranicznych w województwie małopolskim i w mieście Krakowie w minionym roku znacząco wzrosła. W województwie małopolskim na koniec października 2022 zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego było blisko 92 tysiące cudzoziemców – czyli prawie 22% więcej, niż rok wcześniej (Rysunek 33). Również i tempo tego wzrostu było wyższe niż w 2021, kiedy to liczebność imigrantów wzrosła o 19,7% w stosunku do 2020.

Jeszcze istotniejszą zmianą jest kwestia płci pracowników. Struktura płci imigrantów zarejestrowanych w ZUS uległa istotnej transformacji przy tym wyraźnej zmianie – zdecydowanie szybciej wzrastała liczba kobiet-cudzoziemek (o 49,6%!), które w całym województwie stanowiły już 39% cudzoziemców. Jak łatwo się domyślić, głównym powodem tego wzrostu był gwałtowny przyrost liczby ukraińskich kobiet, które – mimo że w większości przybyły do województwa małopolskiego jako uchodźczynie – często były gotowe do podjęcia pracy, na co wskazuje raport OWiM dedykowany sytuacji uchodźców (Pędziwiatr i inni, 2022b). W rezultacie liczba Ukrainek w rejestrach ZUS zwiększyła się z 17,8 tys. w 2021 do 27.3 tys. w 2022.

Rysunek 34. Imigranci w Krakowie zgłoszeni do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego



Źródło: ZUS (2022).

W przypadku miasta Kraków dynamika wzrostu liczebności cudzoziemców jest jeszcze wyższa – populacja zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego wzrosła aż o 31% w stosunku do października 2021, sięgając blisko 57 tysięcy osób. Kobiety stanowiły wśród tej grupy aż 42%, zaś rok wcześniej było to zaledwie 37% ogółu (Rysunek 34). Podobnie jak w przypadku całego województwa i w Krakowie głównym źródłem tego przyrostu jest napływ Ukrainek (wzrost o 55,9%): o ile w 2021 w ZUS było ich zarejestrowanych 11,3 tys., o tyle w 2022 było to już 17,6 tys. – w rezultacie po raz pierwszy od początku szczegółowych analiz OWIM (czyli 2019 roku) pracownic z Ukrainy było więcej niż ich męskich rodaków (15,9 tys.).

Poza feminizacją migracji do Krakowa warto również zwrócić uwagę na rosnącą heterogeniczność populacji cudzoziemców. W naszym mieście w coraz większym stopniu widoczni są obywatele innych krajów niż Ukraina. Poza głównymi narodowościami wykazanymi w tabeli 20, jak Białorusini (ponad dwukrotny przyrost w ciągu roku!), Rosjanie, Indusi, Włosi, Gruzini, Mołdawianie czy Turcy, są to też stosunkowo nowe grupy narodowe – Azerowie (451 osób), Brazylijczycy (348 osób), Indonezyjczycy (335 osób), czy Kazachowie (318 osób). Mało tego, na liście pojawiają się przedstawiciele narodowości które w Krakowie dotychczas jedynie marginalnie zaznaczali swoją obecność na rynku pracy, jak Uzbeki (228 osób), obywatele Zimbabwe (133 osób), Rwandyjczycy (137 osób), Pakistańczycy (115 osób), Nigeryjczycy (156 osób), Marokańczycy (130 osób), czy

Kolumbijczycy (128 osób), oprócz już obecnych tradycyjnie w Krakowie Wietnamczyków (325 osób), Ormian (208 osób), obywateli USA (226 osób) i Wielkiej Brytanii (393 osób), czy wreszcie obywateli krajów członkowskich UE (5,1 tysiąca osób, wliczając Włochów).

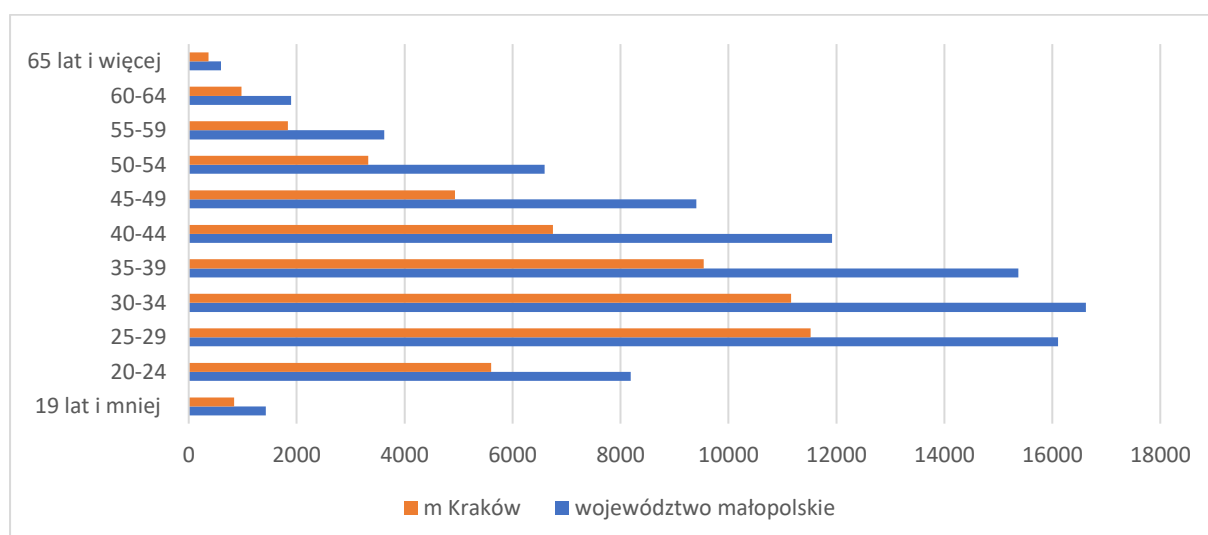
*Tabela 20. Imigranci w Krakowie zgłoszeni do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego wg. narodowości (najważniejsze grupy)*

Obywatelstwo	2019	2020	2021	2022
ukraińskie	20997	22359	26677	33233
białoruskie	1203	1404	3014	6045
rosyjskie	708	850	1189	1376
indyjskie	570	791	1280	1975
włoskie	735	750	939	965
gruzińskie	394	476	923	1404
mołdawskie	156	156	258	310
tureckie	287	321	487	751

Źródło: ZUS (2022).

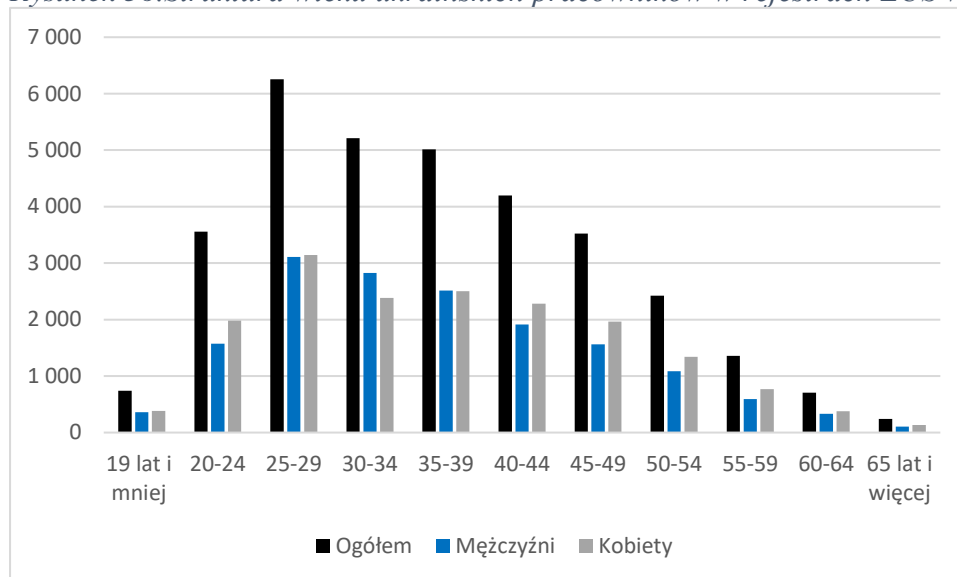
Analizując strukturę wiekową imigrantów zarówno w całym województwie jak i mieście Kraków widać wyraźnie, że cudzoziemcy wyróżniają się na tle polskich pracowników – 75,9% w regionie i 79,9% w jego stolicy stanowią osoby poniżej 45 roku życia (Rysunek 35), podczas gdy dla Polaków w roku ubiegłym było to 57,8% (cf. Pędziwiatr i inni, 2021a).

*Rysunek 35. Struktura wieku cudzoziemców w rejestrach ZUS (2022)*



Źródło: ZUS (2022).

Rysunek 36. Struktura wieku ukraińskich pracowników w rejestrach ZUS w Krakowie (2022)



Źródło: ZUS (2022).

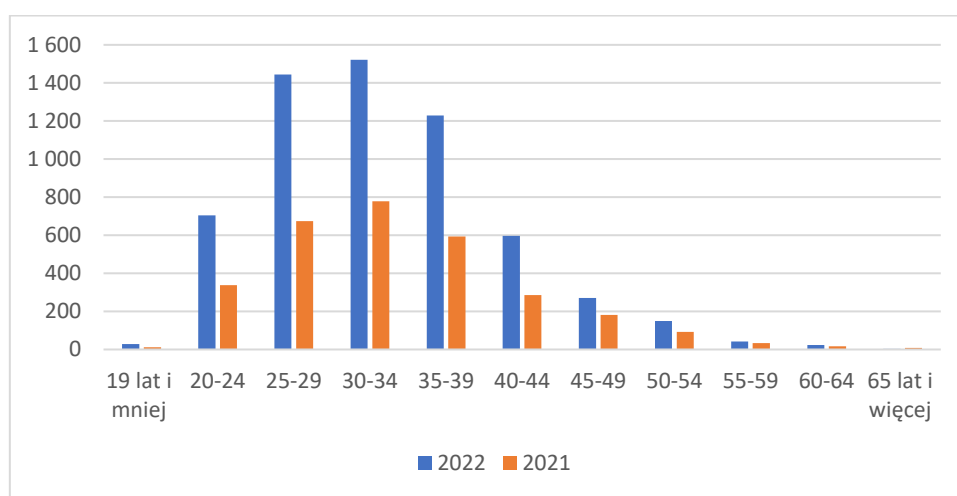
Pisząc poprzedni raport sygnalizowaliśmy (Pędziwiatr i inni, 2021a), że wybuch wojny rosyjsko-ukraińskiej może skutkować gwałtownym odpływem mężczyzn ukraińskich z Krakowa do kraju ojczystego, co może przełożyć się na pewne problemy pracodawców na lokalnym rynku pracy, głównie z uwagi na dominację Ukraińców w niektórych branżach (np. budownictwie). Analiza struktury wiekowo-płciowej grupy pracowników z Ukrainy w Krakowie wskazuje (Rysunek 36), że takie zjawisko faktycznie wystąpiło, ale miało ono bardzo ograniczony charakter: liczebność mężczyzn z Ukrainy zarejestrowanych w ZUS wzrosła zaledwie o 3,9% w porównaniu z 2021 rokiem, z czego w największym stopniu wśród pracowników mających 50 lat i więcej (wzrost o 11%). Nie ma jednak mowy o masowym *exodusie* ukraińskich mężczyzn z krakowskiego rynku pracy.

Jednocześnie może zaobserwować znaczący wzrost liczby obywateli Białorusi w mieście. Ich liczebność wśród cudzoziemców zarejestrowanych w Krakowie w rejestrach ZUS podwoiła się w relacji do 2021 roku z trzech do ponad sześciu tysięcy osób. Co ciekawe, jest to populacja niezwykle młoda: 82% stanowią osoby w wieku poniżej 40 lat (Rysunek 37). Skąd tak nagły napływ Białorusinów do naszego miasta? Odpowiedź znajdujemy, gdy przeanalizujemy branże PKD według narodowości pracowników. Otóż blisko 4 tysiące z nich zatrudnionych jest w branży IT (sekcja J: Informacja i komunikacja). Trzeba jednak zaznaczyć, że masowy eksodus białoruskich informatyków był już sygnalizowany przez media rok wcześniej, gdy pisano o relokacji blisko 10% wszystkich specjalistów z tego



sektora do Polski (Wilczek, 2021). W rejestrach ZUS w 2021 roku odnotowano jednak tylko 324 informatyków z Białorusi wobec aż 3955 osób w 2022. Warto zauważyć również, iż osoby które przybywają do Krakowa w ramach relokacji części oddziałów firm z Białorusi (np. firmy Epam) legalizują swój pobyt w mieście jako pracownicy wysoce wykwalifikowani o czym traktowaliśmy w osobnym opracowaniu dotyczącym ekspatów w Krakowie (Brzozowski i inni 2021). W ten sposób województwo małopolskie, a w nim Kraków przodują w Polsce w wydawaniu kart pobytu na podstawie zezwolenia typu Niebieska Karta UE (Ibidem, str. 22-23).

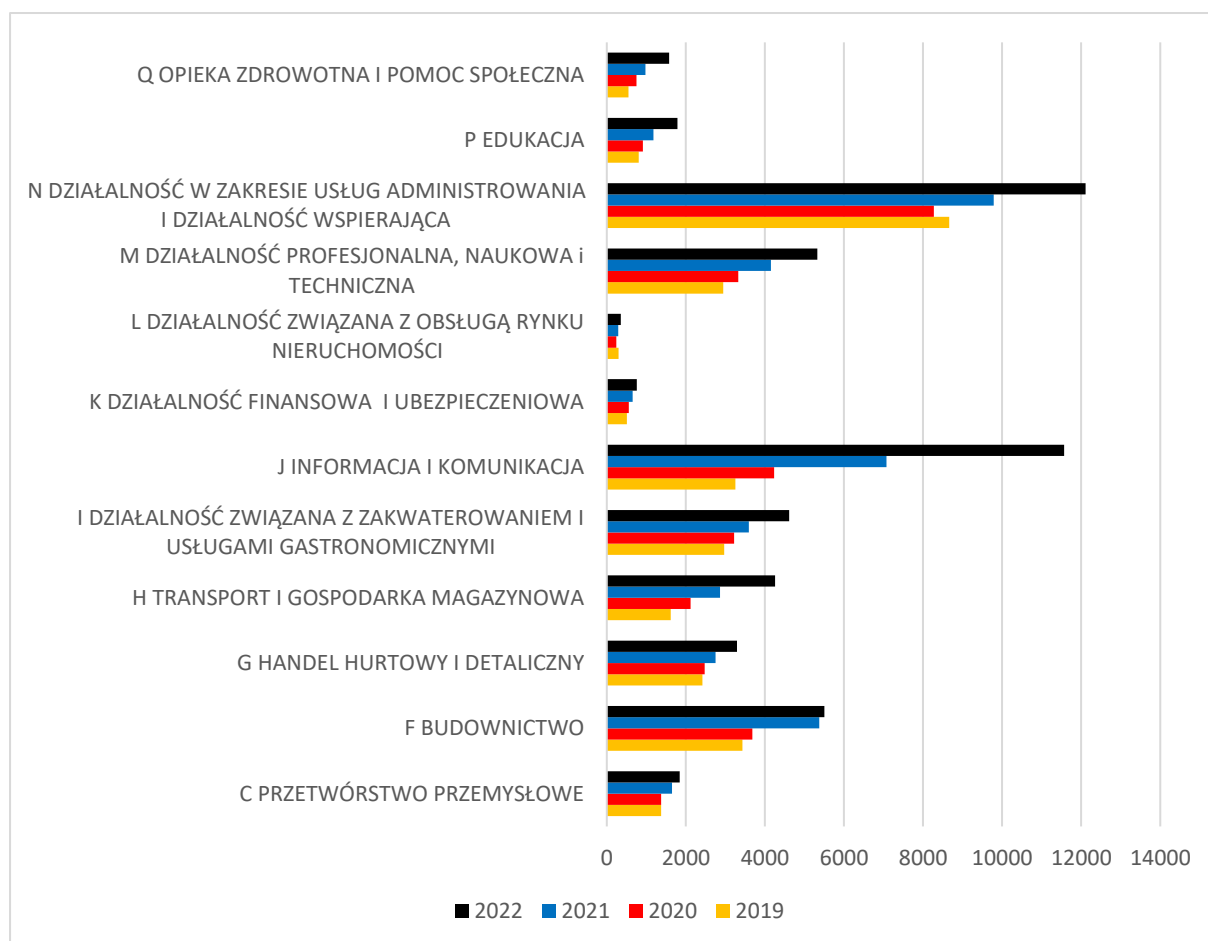
Rysunek 37. Struktura wieku białoruskich pracowników w rejestrach ZUS w Krakowie



Źródło: ZUS (2022).

Analizując poszczególne branże PKD, wszystkie najważniejsze z nich zwiększyły zatrudnienie cudzoziemców, ale w zróżnicowanym stopniu (Rysunek 38). Widać przede wszystkim wyhamowanie trendu wzrostowego w jednym z najważniejszych sektorów krakowskiej gospodarki w ostatnich latach, a mianowicie w budownictwie. O ile w 2021 liczba cudzoziemców zatrudnionych w budownictwie wzrosła w relacji do roku poprzedniego aż o 45,9%, o tyle w roku 2022 wzrost był ledwie symboliczny – o 2,4%. Mimo wojny toczącej na terytorium Ukrainy budownictwo w Krakowie pozostaje specjalnością imigrantów z tego kraju – Ukraińcy stanowili w 2022 roku aż 80,1% pracowników etatowych w tym sektorze (pamiętać jednak należy o powszechnym zatrudnianiu pracowników tymczasowych przez tzw. leasing pracowniczy – sekcja N), co stanowiło wzrost o 35,2% w stosunku do roku poprzedniego.

Rysunek 38. Zatrudnienie cudzoziemców w Krakowie według branż PKD



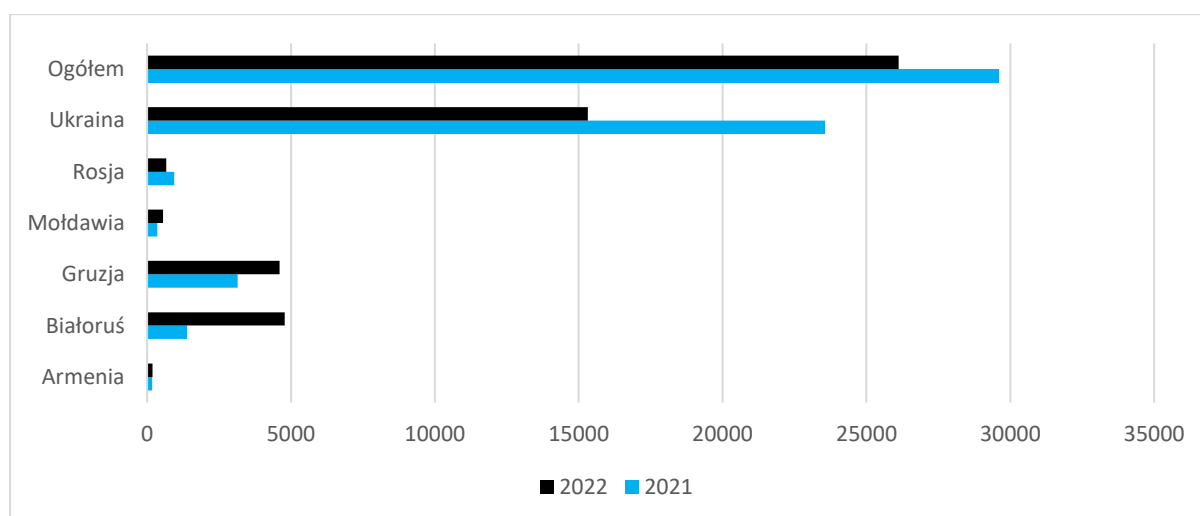
Źródło: ZUS (2022).

Najliczniej reprezentowaną branżą była tradycyjnie sekcja N, a więc działalność w zakresie usług administracyjnych i działalność wspierająca (12109 osób), która obejmuje głównie agencje pracy tymczasowej, oferujące leasing pracowniczy (czyli „wypożyczanie” pracowników na określony okres czasu). Zaraz po niej była informacja i komunikacja, a więc branża IT w której zatrudnienie imigrantów wzrosło aż o 63,5% w relacji do 2021 i osiągnęło 11566 osób. Kolejnymi istotnymi branżami było wspomniane już budownictwo (5507 osób) oraz transport i gospodarka magazynowa (4255), w której to zatrudnienie cudzoziemców w ciągu roku zwiększyło się o 48,7%, a także działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5325 osób, wzrost o 28,3%). Warto również zwrócić uwagę na inne branże, które zanotowały wysoką dynamikę wzrostu: są to przede wszystkim edukacja (1786 osób, wzrost o 51,2%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (1577 osób, wzrost o 61,1%), a więc

sektory zdominowane przez kobiety, w których to najprawdopodobniej znalazły zatrudnienie ukraińskie uchodźczynie.

Nadal ważnym kanałem napływowym dla imigrantów i możliwością pozyskiwania pracowników zagranicznych przez krakowskich pracodawców są oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi. Do października 2022 Grodzki Urząd Pracy w Krakowie zarejestrował 26118 oświadczeń, a więc o 11,7% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Powodem było oczywiście dramatyczne zmniejszenie liczebności oświadczeń w przypadku Ukraińców (Rysunek 39). Warto jednak zauważyć, że oświadczenia pozostawały ważnym instrumentem umożliwiającym cudzoziemcom podjęcie pracy w Krakowie = widoczne jest to zarówno w przypadku Gruzinów i Mołdawian, jak i przede wszystkim Białorusinów (4781 oświadczeń, wzrost aż o 243,5% w relacji do 2021).

*Rysunek 39. Zarejestrowane oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi przez GUP w Krakowie, według obywatelstwa cudzoziemca*

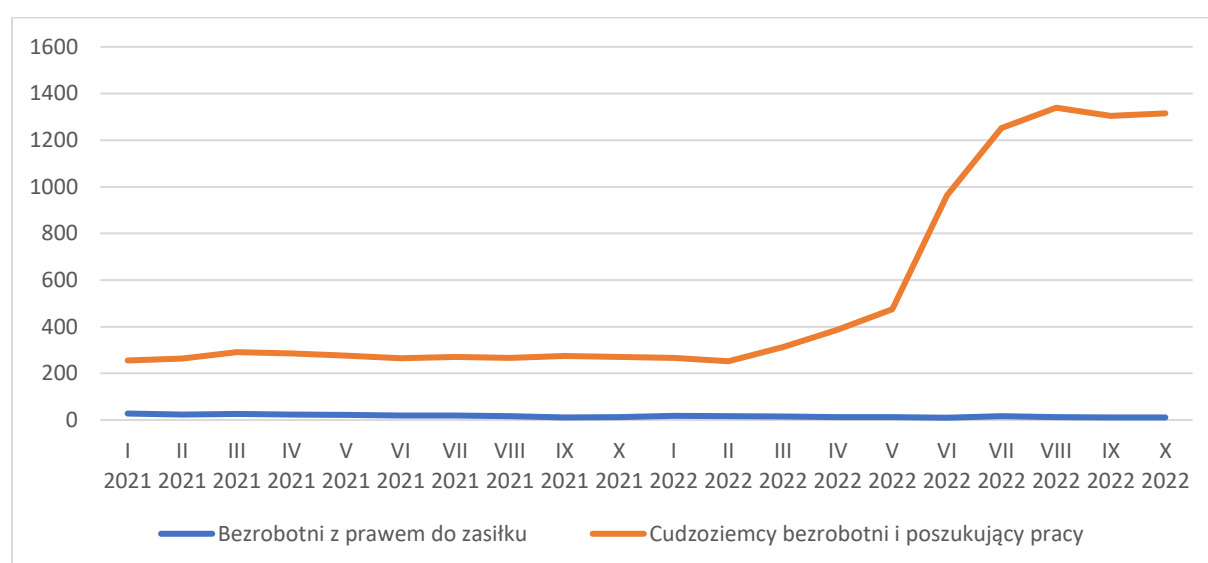


Źródło: GUP (2022).

Kolejnym ważnym źródłem dotyczącym aktywności ekonomicznej cudzoziemców w Krakowie są statystyki dotyczące bezrobocia. Mimo napływu do Krakowa i gmin ościennych w ostatnim roku znaczącej grupy uchodźców z Ukrainy (ponad 50 tys. zarejestrowało się w systemie PESEL, cf. Pędziwiatr et al., 2022b), ich wpływ na liczbę bezrobotnych jest mniejszy, niż można by oczekiwać (Rysunek 40). Przede wszystkim należy stwierdzić, że liczebność cudzoziemców będących osobami bezrobotnymi ale z prawem do zasiłku jest nadal symboliczna i w 2022 nie przekroczyła kilkunastu osób (!). Faktycznie, w ciągu kilku

miesiące od wybuchu wojny – a więc począwszy od kwietnia 2022 roku, liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy (są to dwie osobne kategorie – uwaga autorów) znacząco wzrosła, osiągając szczytową wartość – 1339 osób – w sierpniu 2022 roku. Jest to jednak nadal liczba stosunkowo niewielka, biorąc pod uwagę skalę zjawiska uchodźczego. Co więcej, rejestrowanie się uchodźców z Ukrainy jako osób gotowych do podjęcia pracy jest zjawiskiem korzystnym: oznacza bowiem, że są oni gotowi do podjęcia działalności zarobkowej, zamiast życia z oszczędności i/lub dostępnego wsparcia ze strony zarówno władz polskich, jak i organizacji międzynarodowych i pozarządowych.

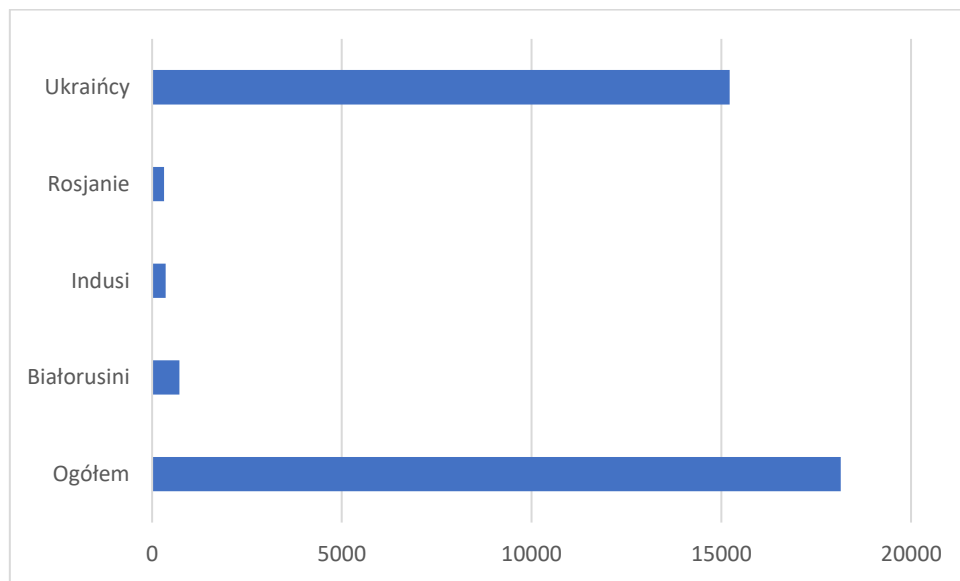
Rysunek 40. Bezrobotni cudzoziemcy w Krakowie



Źródło: GUP (2022).

Skoro mowa o świadczeniach społecznych, warto wspomnieć że obok tymczasowych narzędzi wsparcia (np. zapomogi oferowane przez UNHCR, cf. Pędziwiatr et al., 2022b), osoby objęte ochroną tymczasową w Polsce po 24 lutego 2022 mogły na równych prawach jak obywatele polscy korzystać nie tylko z prawa do pracy, ale również do niektórych świadczeń, z których niewątpliwie najważniejszym jest świadczenie wychowawcze na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, czyli 500 plus. W listopadzie 2022 w całym województwie małopolskim wypłacono 38,9 tys. świadczeń wychowawczych cudzoziemcom, z czego zdecydowaną większość Ukraińcom - 34, 7 tys. Podobnie było w samym Krakowie (Rysunek 41) – wypłacono 18,1 tys. świadczeń, z czego 15,2 tys. przypadło na obywateli Ukrainy, 720 na Białorusinów, 357 na obywateli Indii oraz 318 na Rosjan, zaś reszta – na obywateli innych krajów.

Rysunek 41. Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych w Krakowie (listopad 2022)



Źródło: ZUS (2022).

## 6. Wnioski

Jak pokazaliśmy w powyższych częściach raportu Kraków pozostaje bardzo ważnym celem migracji zróżnicowanych grup migrantów. Do stolicy Małopolski będącej jednym z najważniejszych centrów szkolnictwa wyższego w Polsce wciąż przybywa bardzo liczna grupa obcokrajowców w celach edukacyjnych. Wiele międzynarodowych korporacji mających swoje siedziby w Krakowie przyciąga wysoko wykwalifikowanych pracowników nie tylko z różnych części Polski, ale i spoza kraju. Kraków jest celem migracji zarobkowych zarówno wysoko- jak i średnio i nisko wykwalifikowanych migrantów. W naszym mieście w ostatnim roku, po raz pierwszy na taką skalę w najnowszej historii Krakowa pojawili się również obcokrajowcy, którzy zostali zmuszeni do opuszczenia swoich domów i traktują Kraków jedynie jako swój tymczasowy dom.

Agresja rosyjska na Ukrainę doprowadziła do bezprecedensowego napływu uchodźców ukraińskich do Polski, ale i Krakowa. Stanowiło to i stanowi nadal wyzwanie dla miejskiej sieci placówek edukacyjnych, systemu opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i wielu innych. Szczególnie niepokojącą kwestią wymagającą pogłębionego dialogu z władzami Ukrainy jest kwestia nieletnich obywateli tego kraju pozostających często poza polskim i ukraińskim systemem edukacyjnym. Rozumiejąc bowiem w pełni troskę o zapewnienie odpowiedniego rozwoju tożsamości narodowej ukraińskiej, nie można jednak zapominać o zagrożeniu związanym z potencjalną marginalizacją społeczną części ukraińskich nastolatków. Po upływie blisko roku od wybuchu wojny widać wyraźnie, że pewna część tych osób uczestniczy w nauczaniu online jedynie „na papierze”, równocześnie będąc pozbawionym codziennej interakcji z przedstawicielami społeczeństwa przyjmującego. Najbardziej rozsądnym, choć być może trudnym pod względem kosztów rozwiązaniem byłoby wprowadzenie obowiązku uczestniczenia w zajęciach edukacyjnych online oferowanych przez ukraińskie placówki, ale w ramach krakowskich szkół, przy równoczesnym uczestnictwie przynajmniej w części zajęć łączonych z rówieśnikami kształcącymi się w ramach polskiego systemu (np. lekcje wychowania fizycznego, być może również inne wybrane przedmioty).

Znacznym wyzwaniem w kontekście skutecznej adaptacji społeczno-ekonomicznej uchodźców była kwestia ich aktywności ekonomicznej. Badania przeprowadzone przez zespół OWiM na wiosnę 2022 roku (Pędziwiatr et al., 2022b) wskazywały na znaczącą liczbę uchodźców, którzy przyjęli strategię „przeczekania” sytuacji i życia z własnych oszczędności

w Polsce, co potencjalnie – mogło się wiązać z zagrożeniem marginalizacji społecznej i utrzymywania się ze świadczeń społecznych. Nasz raport, bazujący już na danych z końca 2022 roku wskazuje wyraźnie, że liczba uchodźców realizujących taką bierną strategię adaptacji jest stosunkowo niewielka, jeśli nie marginalna. Należy pamiętać, że od maja 2022 – czyli okresu gdy kończyliśmy nasze badania sondażowe – znaczna liczba ukraińskich uchodźców zdecydowała się na powrót do swojej ojczyzny, zaś inni przenieśli się do krajów Europy Zachodniej lub dalej – np. do Stanów Zjednoczonych i Kanady. W efekcie liczba bezrobotnych cudzoziemców w Krakowie nadal pozostaje na dość niskim poziomie.

Niewątpliwie – z uwagi na wyjątkową sytuację – nie dziwi koncentrowanie się na populacji ukraińskiej w Krakowie. Nie można jednak zapominać o tym, że populacja cudzoziemska w naszym mieście staje się coraz bardziej zróżnicowana – szczególnie widoczny jest niezwykle dynamiczny napływ w ostatnim roku obywateli Białorusi, a także ich rosnąca specjalizacja na krakowskim rynku pracy (mowa szczególnie o branży IT).

Przed pełnowymiarową inwazją rosyjską w Ukrainę najostrożniejsze szacunki wskazywały na około 70 tys. cudzoziemców w Krakowie, a to oznaczałoby że jeszcze w styczniu 2022 imigranci stanowili blisko 10% mieszkańców naszego miasta. Jeśli uchodźcy, którzy zatrzymali się w Krakowie zostaną tu na „dłużej”, to można się spodziewać wzrostu udziału cudzoziemców w populacji miasta nawet do 20%.

Obecność uchodźców w Krakowie jest nie tylko dużym wyzwaniem dla systemu mieszkalnictwa, edukacji, opieki zdrowotnej i innych, ale również ogromną szansą na przyspieszony rozwój kompleksowej polityki integracji cudzoziemców w mieście, a tym samym również samego Krakowa, który stanie się jeszcze bardziej atrakcyjny zarówno w percepcji imigrantów ekonomicznych jak i przymusowych.

## Podziękowania

Tradycyjnie już pragniemy gorąco podziękować wielu instytucjom i osobom, które pomogły nam w przygotowaniu niniejszego raportu. W szczególności podziękowania składamy Urzędowi Miasta Krakowa (Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, Wydział Edukacji oraz Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji, Wydział Spraw Administracyjnych oraz Centrum Obsługi Informatycznej), Grodzkiemu Urzędowi Pracy w Krakowie (Referat ds. Promocji i Zarządzania Informacją), Małopolskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu (Wydział Spraw Cudzoziemców) oraz Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (Wydział Opracowań Statystycznych) za udostępnienie cennych danych do analizy. Dziękujemy również Pani Sylwii Szkołut za pomoc w redakcji technicznej raportu.



## Bibliografia

Brzozowski, J., Pędziwiatr, K. (2014). Analiza procesu integracji imigrantów w Małopolsce [w:] E. Pindel (red.), *Imigranci w Małopolsce. Między integracją, asymilacją, separacją, marginalizacją*. Akademia Ignatianum, Kraków, s. 117-240.

Brzozowski J., Pędziwiatr, K. (2015), *Student Immigration and Internationalization of Polish Universities: The case of Ukrainians at the Cracow University of Economics*, [w:] Aleksander Surdej i Marcin Kędzierski (red.), *Economic Challenges in Higher Education in Central and Eastern Europe*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, s. 215–240

Brzozowski, J., Kaczorowski, K., Pędziwiatr, K., Wiktor-Mach, D. (2020). *Pandemia Covid19 a sytuacja imigrantów w Krakowie*. Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Kraków.

Brzozowski, J., Legut, A., Pędziwiatr, K., Trzeszczyńska, P., Wiktor-Mach, D. (2021). *Ekspaci w Krakowie w kontekście procesów zadomawiania*. Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Kraków.

Dane.gov.pl (2023) Liczba studentów ukraińskich w Polsce – dane na 30 stycznia 2023 [https://dane.gov.pl/en/dataset/2704,studenci-obywatele-ukrainy/resource/44589/table?page=1&per\\_page=20&q=&sort=](https://dane.gov.pl/en/dataset/2704,studenci-obywatele-ukrainy/resource/44589/table?page=1&per_page=20&q=&sort=)

Duszczyk, M., (2022). *Pomiędzy dwoma kryzysami migracyjnymi: Czego się nauczyliśmy, a co może nas czekać w przyszłości* [Raport], *Dziennik Gazeta Prawna*, 11 listopada 2022, artykuł dostępny pod adresem: <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/8585718,migracje-duszczyk-raport-ukraincy-granica-polsko-bialoruska.html>

Duszczyk, M., Kaczmarczyk, P., (2022). *War and migration: the recent influx from Ukraine into Poland and possible scenarios for the future*, *CMR Spotlight*, No. 4 (39), April 2022.

Duszczyk, M., Górny, A., Kaczmarczyk, P., & Kubisiak, A. (2023). *War refugees from Ukraine in Poland-one year after the Russian aggression. Socio-economic consequences and challenges*. *Regional Science Policy & Practice*, online first, doi: 10.1111/rsp3.12642

GUP, (2021). *Informacja nt. zatrudnienia cudzoziemców w Krakowie. Raport wewnętrzny dla programu Otwarty Kraków*. GUP – Grodzki Urząd Pracy w Krakowie, Referat ds. Promocji i Zarządzania Informacją.

GUP, (2022). *Informacja nt. zatrudnienia cudzoziemców w Krakowie. Raport wewnętrzny dla programu Otwarty Kraków*. GUP – Grodzki Urząd Pracy w Krakowie, Referat ds. Promocji i Zarządzania Informacją.

GUS (2013), *Migracje zagraniczne ludności. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011*, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2014), *Szkoły wyższe i ich finanse w 2013 roku*, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2015), Szkoły wyższe i ich finanse w 2014 roku, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2016), Uczelnie wyższe i ich finanse w 2015 roku, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2017), Szkoły wyższe i ich finanse w 2016 roku, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2018), Szkoły wyższe i ich finanse w 2017 roku, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2019), Szkoły wyższe i ich finanse w 2018 roku, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2020), Szkoły wyższe i ich finanse w 2019 roku, Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2021), Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2020 r. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

GUS (2022a) Dane wstępne z Narodowe Informacje o wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Warszawa, Główny Urząd Statystyczny. <https://stat.gov.pl/aktualnosci/informacje-o-wynikach-narodowego-spisu-powszechnego-ludnosc-i-mieszkani-2021,422,1.html>

GUS (2022b), Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2020 r. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.

Mucha, J., Pędziwiatr, K., (2019), Cudzoziemcy na uczelniach krakowskich, Raport Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji, Kraków: OWiM

MUW (2019), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 lipca 2019, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

MUW (2020), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 listopada 2020, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

MUW (2021), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 listopada 2021, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

MUW (2022), Ważne dokumenty pobytu wydane cudzoziemcom przez Wojewodę Małopolskiego – stan na 1 listopada 2022, Kraków: Małopolski Urząd Wojewódzki

Osica, O., Hamerski, A., & Gawrońska, M. (2022). Warszawa w kryzysie uchodźczym. Warszawa: Urząd Miasta Warszawy [https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiNjIyMzRmNGItMGEyNC00Y2VjLWFhZmQtZWY2OWFmZmFkZTBiIiwidCI6IjEwZTRkN2E3LTQ1MmYtNDk3YS04NjlmLWMzOTlkZjhkNDU0MCIiImMiOjI9&pageName=ReportSection027bb3ae353730cac85e&utm\\_source=oo](https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiNjIyMzRmNGItMGEyNC00Y2VjLWFhZmQtZWY2OWFmZmFkZTBiIiwidCI6IjEwZTRkN2E3LTQ1MmYtNDk3YS04NjlmLWMzOTlkZjhkNDU0MCIiImMiOjI9&pageName=ReportSection027bb3ae353730cac85e&utm_source=oo)

[https://www.facebook.com/OWIM.pl/?utm\\_medium=email&utm\\_campaign=alpha&fbclid=IwAR3p2DuUv4l37SIIv9KN7lQoTaWJI-V1zA5r82yVQc0BaNSwrjROUvubqb4](https://www.facebook.com/OWIM.pl/?utm_medium=email&utm_campaign=alpha&fbclid=IwAR3p2DuUv4l37SIIv9KN7lQoTaWJI-V1zA5r82yVQc0BaNSwrjROUvubqb4)

Pędziwiatr, K. (2014). Imigranci w Polsce i wyzwania integracyjne. *Studia BAS*, 4(40), 135–153.

Pędziwiatr, K., Stonawski, M., & Brzozowski, J. (2019). Imigranci w Krakowie w świetle danych rejestrowych. *Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji*. <https://owim.uek.krakow.pl/wpcontent/uploads/user-files/reports/Raport%20demograficzny.pdf>

Pędziwiatr, K., Stonawski, M., Brzozowski, J. (2020). Imigranci w Krakowie w 2020 roku, Kraków: OWIM  
[https://owim.uek.krakow.pl/wp-content/uploads/user-files/reports/OWIM\\_Raport\\_Demograficzny2020revised.pdf](https://owim.uek.krakow.pl/wp-content/uploads/user-files/reports/OWIM_Raport_Demograficzny2020revised.pdf)

Pędziwiatr, K., Brzozowski, Mucha, Stonawski (2021a) Imigranci w Krakowie: od studentów do przedsiębiorców. Kraków: Nomos

Pędziwiatr, K., Brzozowski, J., Stonawski, M. (2021b) Integracja imigrantów w Krakowie. Raport OWIM, Kraków

Pędziwiatr, K., Wach, D., Sobczak-Szelc (2021c) Humanitaryzm na sztywnych, a uchodźcy w „bezpiecznej” odległości. *Krytyka polityczna*. <https://krytykapolityczna.pl/swiat/humanitaryzm-na-sztandarach-uchodzczy-w-bezpiecznej-odleglosci-twierdza-europa/> [dostęp 20.12.2022]

Pędziwiatr, K., Brzozowski, J., Wiktor-Mach, D., Stonawski, M., Trzeszczyńska, P., Kaczorowski, K., (2022a). *Migracje i Covid-19. Transformacje wielokulturowego Krakowa*. Kraków: Nomos.

Pędziwiatr, K., Brzozowski, J., Nahorniuk, O., (2022b). *Uchodźcy z Ukrainy w Krakowie, Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji*: Kraków.

SIP (2023) Jakie grupy mężczyzn nie podlegają powszechnej mobilizacji i mogą przekroczyć granicę? Stowarzyszenie Interwencji Prawnych. Informacja ze strony: <https://ukraina.interwencjaprawna.pl/trwa-mobilizacja-mezczyzn-na-front-ale-nie-moge-sluzyc-z-powodu-calkowitej-niezdolnosci-wartosci-nie-chce-brac-udzialu-w-walkach-nie-chce-zabijac-ludzi-nie-chce-umrzec-jestem-w-miescie-ktore-jes/>

Sobczak-Szelc K., Pachocka, M., Pędziwiatr K., Szałańska J., Szulecka M., (2022), *From Reception to Integration of Asylum Seekers and Refugees in Poland*, London: Routledge.

Turaieva, I., (2023). Aktualna sytuacja na granicy Ukrainy z Polską, 3 stycznia 2023, artykuł dostępny pod adresem: <https://www.ukrainianinpoland.pl/how-many-ukrainians-have-crossed-the-ukrainian-polish-border-since-the-beginning-of-the-war-current-data-pl/>

UDSC (2022a) *Informacje o działalności Urzędu do Spraw Cudzoziemców w okresie 01.01.2021—31.12.2021 r.* Urząd do Spraw Cudzoziemców, Warszawa

UDSC (2022b) *Obcokrajowcy z ważnymi kartami pobytu w roku 2020 i 2021* [Map]. <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/> Urząd do Spraw Cudzoziemców, Warszawa

UDSC (2022c) *Raport na temat obywateli Białorusi—Stan na 31 grudnia 2022r.* Urząd do Spraw Cudzoziemców, Warszawa

UDSC (2022d) *Ważne dokumenty na 31.12.2022.* Urząd do Spraw Cudzoziemców, Warszawa

UDSC (2023a) *Obcokrajowcy z ważnymi kartami pobytu w roku 2020 i 2021* [Map]. <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/> Urząd do Spraw Cudzoziemców, Warszawa

UDSC (2023b) Specustawa z 9 marca 2022 (oraz jej późniejsza nowelizacja – ostatnia 28 stycznia 2023) o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

UDSC (2023c) Uchodźcy. Urząd do Spraw Cudzoziemców, Warszawa. Informacja ze strony z <https://www.gov.pl/web/udsc/ochrona-miedzynarodowa-w-2022-r--ponad-dwukrotny-wzrost-rozpatrzonych-wnioskow>

UMK (2019), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 12 grudnia 2019, Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2020), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 12 grudnia 2020, Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2021a), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 12 grudnia 2021, Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2021b) Raport o stanie Miasta 2020. Urząd Miasta Krakowa.

UMK (2022), Dane meldunkowe mieszkańców Krakowa – stan na 12 grudnia 2022 Kraków: Urząd Miasta Krakowa.

UMP. (2022a). Miejska gościnność—Aktualizacja. Szacunek liczby Ukraińców w miastach UMP marzec, kwiecień, maj 2022 r. Centrum Analiz i Badań Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza. [https://metropolie.pl/fileadmin/news/2022/07/Miejska\\_goscinnosc\\_aktualizacja.pdf](https://metropolie.pl/fileadmin/news/2022/07/Miejska_goscinnosc_aktualizacja.pdf) UMP.

UMP (2022b). Sąsiedzka pomoc. Mieszkańcy 12 największych polskich miast o pomocy uchodźcom z Ukrainy. Unia Metropolii Polskich.

UNICEF (2022) Poland - Education Sector, November 2023.

USKrk (2021) Szkolnictwo wyższe w województwie małopolskim w roku akademickim 2020/2021. Informacje sygnałowe 05.08.2021 r. Kraków: Urząd Statystyczny w Krakowie.

USKrk (2022) Szkolnictwo wyższe w województwie małopolskim w roku akademickim 2021/2022. Informacje sygnałowe 05.08.2022 r. Kraków: Urząd Statystyczny w Krakowie.

Wilczek, M., (2021). A tenth of Belarus's ICT specialists have relocated to Poland, 26 kwietnia 2021, artykuł dostępny pod adresem: <https://notesfrompoland.com/2021/04/26/a-tenth-of-belaruss-ict-specialists-have-relocated-to-poland/>

ZUS (2021). Imigranci w rejestrach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Raport wewnętrzny, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych, Warszawa.

ZUS (2022). Imigranci w rejestrach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Raport wewnętrzny, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych, Warszawa.

## Spis rysunków

Rysunek 1. Rozmieszczenie cudzoziemców z ważnymi kartami pobytu w 2021 i 2022 (stan na grudzień 2021 i 2022) .....	6
Rysunek 2. Liczba osób z aktywnym statusem uchodźcy z Ukrainy w Polsce .....	9
Rysunek 3. Liczba osób z aktywnym statusem uchodźcy z Ukrainy w Krakowie.....	11
Rysunek 4. Liczba osób z aktywnym statusem uchodźcy z Ukrainy w powiecie krakowskim .....	12
Rysunek 5. Liczba obcokrajowców w Krakowie w latach 2019-2022 według źródła danych	13
Rysunek 6. Dynamika zmian liczby obcokrajowców w Krakowie w latach 2019-2022 według źródła danych .....	14
Rysunek 7. Struktura obcokrajowców w Krakowie według regionu obywatelstwa i źródła w 2019-2022 .....	16
Rysunek 8. Liczba obywateli Ukrainy w Krakowie w 2019-2022 roku według źródła danych .....	17
Rysunek 9. Struktura obcokrajowców według regionu obywatelstwa w 2022 roku.....	18
Rysunek 10. Struktura populacji obcokrajowców wg płci w latach 2019-2022 wg źródła.....	20
Rysunek 11. Struktura populacji według wieku i płci w 2019-22 roku (dane MUW) .....	22
Rysunek 12. Struktura populacji według wieku i płci w latach 2019-2022 (dane ZUS).....	23
Rysunek 13. Struktura populacji według wieku i płci w 2021 i 2022 roku (dane UMK) .....	23
Rysunek 14. Struktura wykształcenia mieszkańców Krakowa oraz obcokrajowców w wieku 13 i więcej lat według płci z danych NSP2021 oraz MUW 2022 .....	24
Rysunek 15. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według płci w 2019- 2022 roku z uwzględnieniem braku danych .....	26
Rysunek 16. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według regionu obywatelstwa w 2020-2022 roku .....	27
Rysunek 17. Struktura wykształcenia wśród Ukraińców w wieku 25 lat i więcej, legalizujących pobyt w RP, mieszkających w Krakowie w latach 2019-2022.....	28
Rysunek 18. Struktura wykształcenia obcokrajowców według wieku w 2022 roku.....	29
Rysunek 19. Struktura obcokrajowców według stanu cywilnego w 2022 roku .....	30

Rysunek 20. Struktura spraw o legalizację pobytu na terytorium RP wśród obcokrajowców w Krakowie w 2022 roku.....	32
Rysunek 21. Udział obcokrajowców w populacji dzielnic Miasta Krakowa w 2022 roku .....	34
Rysunek 22. Ranking dzielnic Miasta Krakowa pod względem liczby cudzoziemców w 2022 roku według źródła .....	36
Rysunek 23. Struktura populacji obcokrajowców według regionu obywatelstwa w dzielnicach Krakowa w 2022 roku.....	37
Rysunek 24. Udział Ukraińców w populacji obcokrajowców według dzielnic Miasta Krakowa.....	38
Rysunek 25. Struktura według wieku, płci i obywatelstwa według dzielnic w Krakowie w 2022 roku .....	39
Rysunek 26. Liczba cudzoziemców w różnych typach placówek oświatowych w roku szkolnym 2018-2019, 2020-2021, 2021-2022 i 2022-2023.....	46
Rysunek 27. Łączna liczba cudzoziemców w przedszkolach/szkołach samorządowych i niesamorządowych w roku szkolnym 2022/23.....	59
Rysunek 28. Liczba cudzoziemców w szkołach i przedszkolach samorządowych w roku szkolnym 2022-2023.....	60
Rysunek 29. Liczba cudzoziemców w szkołach i przedszkolach niesamorządowych w roku szkolnym 2022-2023.....	60
Rysunek 30. Liczba studentów zagranicznych na uczelniach w Polsce w latach 2005-2022 .	63
Rysunek 31. Cudzoziemcy wśród wszystkich studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2014- 2022.....	64
Rysunek 32. Udział procentowy obcokrajowców wśród studentów wybranych uczelni krakowskich w roku akademickim 2019-2020, 2020-2021 oraz 2021-2022 .....	67
Rysunek 33. Imigranci w województwie małopolskim zgłoszeni do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego.....	69
Rysunek 34. Imigranci w Krakowie zgłoszeni do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego....	70
Rysunek 35.Struktura wieku cudzoziemców w rejestrach ZUS (2022) .....	71
Rysunek 36.Struktura wieku ukraińskich pracowników w rejestrach ZUS w Krakowie (2022) .....	72
Rysunek 37. Struktura wieku białoruskich pracowników w rejestrach ZUS w Krakowie.....	73
Rysunek 38.Zatrudnienie cudzoziemców w Krakowie według branż PKD.....	74

Rysunek 39. Zarejestrowane oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi przez GUP w Krakowie, według obywatelstwa cudzoziemca .....	75
Rysunek 40. Bezrobotni cudzoziemcy w Krakowie .....	76
Rysunek 41. Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych w Krakowie (listopad 2022) .....	77

## Spis tabel

Tabela 1. Obcokrajowcy wg regionu obywatelstwa w latach 2019-2022 według źródła .....	15
Tabela 2. Ranking krajów pochodzenia obcokrajowców wg liczby obcokrajowców w 2019-2022 roku .....	19
Tabela 3. Udział kobiet w 20 największych grupach obcokrajowców według obywatelstwa w Krakowie w 2022 roku.....	21
Tabela 4. Struktura wykształcenia obcokrajowców w wieku 25 i więcej lat według płci w latach 2019-2022 bez uwzględnienia braku danych .....	25
Tabela 5. Struktura wykształcenia obcokrajowców według wieku w latach 2019-2022 .....	29
Tabela 6. Struktura obcokrajowców według stanu cywilnego w 2019-2022 roku.....	31
Tabela 7. Struktura spraw o legalizację pobytu na terytorium RP wśród obcokrajowców w Krakowie według regionu obywatelstwa w 2022 roku.....	33
Tabela 8. Udział obcokrajowców w populacji dzielnic Miasta Krakowa w 2020 i 2022 według źródła danych .....	35
Tabela 9. Liczba cudzoziemców i udział największych grup według dzielnic Krakowa w 2020 i 2022 według źródła danych. ....	36
Tabela 10. Liczba cudzoziemców w różnych typach placówek oświatowych w roku szkolnym 2022-2023 .....	47
Tabela 11. Przedszkola krakowskie z największą liczbą dzieci cudzoziemskich w roku szkolnym 2022/23.....	48
Tabela 12. Szkoły podstawowe w Krakowie o największej liczbie obcokrajowców w roku szkolnym 2022/23.....	50
Tabela 13. Licea ogólnokształcące w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2022/23.....	52



Tabela 14. Obcokrajowcy w branżowych szkołach I stopnia w Krakowie w roku szkolnym 2022/23 .....	53
Tabela 15. Technika w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców w roku szkolnym 2022/23 .....	55
Tabela 16. Szkoły policealne w Krakowie z największą liczbą obcokrajowców .....	56
Tabela 17. Najliczniejsze grupy cudzoziemców w placówkach oświatowych w 2020-2021, 2021-2022 i 2022-2023 .....	58
Tabela 18. Liczba studentów z Ukrainy zarejestrowanych na polskich uczelniach po 24.02.2022.....	61
Tabela 19. Obcokrajowcy na studiach w Krakowie w roku akademickim 2021-2022 .....	65
Tabela 20. Imigranci w Krakowie zgłoszeni do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego wg. narodowości (najważniejsze grupy).....	71